

Vegyes közlemények.

A mérgezésről.

A *mérgezésről* közbiztonsági szempontból s hozzá zsebkönyvünk szűk keretében értekezést írni, igen nehéz feladat, mert a mérgezés tana (toxicologia) egymagában véve oly bonyolult, hogy külön szak-képzettség és hosszas tanulmány nélkül laikus által alig érthető meg.

Miután azonban hazánkban is igen gyakoriak azon esetek, midőn polgártársaink — a gondatlanságból, véletlenségből, avagy önakaratból előidézett eseteket leszámítva is — mérgezés által elkövetett bűnténynek esnek áldozatul: szükséges, hogy a csendőr-legény-ség a mérgezéseket illetőleg oly mérvű ismeretekkel birjon, hogy ezek segélyével, az e fajta gonosztévők üzelmeivel folytatott harczában helyét sikerrel megállhassa.

Értekezésünk keretében röviden azon teendőket fogjuk tárgyalni, melyek mérgezések* előfordultával a csendőrségre háramlanak; a már véghez vitt nevezetesebb mérgezési esetek ismertetésével rámutatunk azon jelenségekre, melyekből a mérgezés felforgására okszerűen következtetni lehet — s melyekből egyúttal a büntettesek által követni szokott eljárás is kiviláglik; végül röviden vázolni kívánjuk azon eljárást is, melylyel a mérgezések elkövetése megelőzhető, vagy legalább is azok száma csökkenthető.

Megjegyeztetik, hogy a csendőrségnek nem lehet hivatása, hogy mérgezés esetén annak felforgását, vagyis a *tárgyi tényálludakat* megállapítsa. Ez már

* Ezen kitétel alatt mindig a mérgezés által elkövetett bűncselekmény értendő.

a szakértők, illetve a nyomozó hatóságnak feladata.

Ugyanis — mint ezt már fentebb is hangsúlyoztuk — a mérgezés tana különös szakképzettséget igényel, úgy hogy azt csak felületes vizsgálat után, sok esetben még a szakértő orvos sem, annál kevésbé a laikus csendőr képes felismerni, *mert a mérgezés tünetei igen sokszor más betegségek tüneteinek feltűnően hasonlítanak és így gyanút sem keltenek.*

A legtöbbszörre tehát csakis a boncolás, illetve a hullarészek vegyi vizsgálata lesz hivatva a mérgeztet megállapítani.

De nem ritkaság az sem, főképp ha a hulla már hosszabb ideig a földben feküdt, midőn a test vegyi felbomlása következtében, a mérgezőanyag felszívódása vagy egyéb okok folytán, a mérgezés fenforogását még a hullaboncolás, illetve a vegyi vizsgálat sem képes kétséget kizárólag megállapítani és így sajnos megtörténhetett, hogy a bűntényt bizonyító egyéb adat hiányában a legocsmányabb bűncselekmények megtorlatlanul maradtak.

De ha a mérgezés megállapítása nem a csendőrség dolga s ha annak felismerése oly nehéz, hogy sokszor még a szakértő orvost is tévedésbe ejti: kérdés, minő kötelek hárulnak a csendőrségre mérgezés, illetve annak gyanuja esetén?

A nyomozást teljesítő csendőrnek a legnagyobb odaadással és találgatónysággal gyűjteni kell a mérgezési bűntényre összefüggő gyanúkat és bizonyítékokat és oda kell törekednie, hogy a nyomozását meghatározott irányba terelve, egyes személyek elleni törvényszerű fellépésre elegendő alapot nyerjen.

Igaz ugyan, hogy ezen általános irányelv csak gyenge támasz a nyomozó csendőr eljárásában, figyelembe veendő azonban, hogy a nyomozás irányítása mindig a fenforgó esettől és az adott viszonyoktól függ, ez okból annak keresztülvitele az eljáró csendőr helyes érzékére van bízva.

Minden bűntény és így a mérgezés is, nyomokat hagy hátra, melyek a rendestől eltérőek és ép rendkívüliségüknél fogva a hivatásos nyomozó közege figyelmét fel kell hogy keltsék.

Ezenkívül a csendőr a nép között forogva, ha annak bizalmát bírja, sok oly gyanukörülményről szerezhet tudomást, melyek segítségével a bűntény felfedezésére vezető helyes fonalat megtalálhatja és így magának az eredményt biztosíthatja.

Mérgezés gyanuja esetén ajánlatos — hacsak különös okok fenn nem forognak — hogy a nyomozás keresztülvitelénél az orvosszakértők, különösen pedig a beteget kezelt orvos véleménye is kikérésék és annak útbaigazításai figyelembe vesikének, *mert ezek a helyes nyom feltalálására nézve mindenesetre nagy becsűl bérhatnak.*

A fentiek előrebocsajtása után rátérünk azon tudnivalók ismertetésére, melyek a csendőrséget a mérgezőtan köréből érdeklik.

Általában véve oly vegyi anyagot, mely a szervezetbe jutva, arra káros hatást gyakorol, *mérgeknek*, az általa előidézett hatást pedig *mérgezésnek* nevezzük.

Mérgezés többféleképpen jöhet létre, aszerint a mint a mérge bevétele, azaz az emésztőszervek közvetítésével jut a testbe, vagy pedig oly módon, hogy sebekkel érintkezik s ezek útján vitetik távolabbi testrészekhez; végül ha gázok alakjában a légzőszerveken át vétélik fel a szervezetbe.

A hatás rögtön, vagy bizonyos idő múlva következik be, mi a mérge sajátosságos tulajdonságától függ.

A mérgek szilárd anyagból valók, cseppfolyósak vagy légneműek lehetnek, hatásuk és gyakorlatilag való felismerhetőségükre tekintettel pedig általában véve *maró* és *nem maró* mérgekre csoportosíthatók.*

* A mérgek tudományos osztályozása természetesen több csoportot ismer, de a csendőrnek elég, ha a fenti osztályozást tudja.

Mérgezésre következethetünk, ha különben egészséges egyének hirtelen vagy a általában rövid idő alatt, erős hányással, hasmenessel, nagy fokú esélettséggel, esetleg görcsökkel vagy hűdésekkel, továbbá bódulat vagy öntudatlansággal járó, rendszeren gyorsan fokozódó tünetek között megbetegszenek, vagy ha a betegeken hirtelen, leginkább valamely szer, étel, ital, bevétele után a fentiekhez hasonló tünetek lépnek fel, vagy ha egyszerre többen betegedtek meg egy időben és ugyanazon tünetek között.

Ezen tüneteknek megállapítása s az ebből folyó gyanúk gyűjtése, a mérgezés, vagy annak gyanuja esetén eljáró csendőrség egyik fontos feladatát képezik.

A marómérgek a fenti tüneteken kívül még a test szöveteiben roncsolást is idéznek elő, melylyel sokszor a szövetnek a mérget jellemző elszínesedése van egybekötve.

A leggyakrabban előforduló mérgek s azok ismertető főtünetei alábbi táblázatból vehetők ki:

A mérgező elnevezése	Ismertető főtünet
Borszesz (Alkohol)	Lehellet borszeszszagú
Egérkő, Mireny* (Arzén Szarcsika)	koleraszertü tünetek
Karbolsav (Ac. carbolicum)	Karbolszag
Szénsav (Ac. carbonicum)	—
Sósav (Ac. hydrochloricum)	szürkés
Légenysav (Ac. nitricum)	sárga
Kénsav, Vitriol, Rézgálicz (Ac. sulfuricum)	fekete

* Ide tartoznak még különféle arzéntartalmú készítmények, pl. légyapír.

A mérgező elnevezése	Ismertető főtünet
Sisakvirág (Aconitum)	Bódító
Nadragulya, Bed'zirom (Atropin)	Bódító Teljes pupillatágulást
Chloroform (Belehelve vagy belsőleg)	Bódító, Kloroformszag
Gyűsűnke (Digitalis)	—
Gombamérge (Muscarin)	—
Higanysublimat (Hydrargyrium)	—
Csalmatok (Hyoseyamus)	—
Lugessentia, Marólug (Kali)	Nyákhártya pörk: fehér
Mákony* (Morphium)	—
Mákony (Opium)	—
Gyufa (Phosphor)	Gyufa- (phosphor)-szag
Strichnin	Dermatitis

Mérgezés, vagy annak gyanuja esetén épúgy kell eljárni, mint az emberek élete s testi épsége elleni bűncselekményeknél szokásos.

Ha a tárgyi tényálladék, vagyis a mérgező hatóanyag megállapított és a mérgező is ismeretes, akkor az abból netán fenmaradt, vagy elrejtett mérgezőnek — mint bűnjelnek — megszerzésére kell törekedni.

* Ide tartozik a mákfejekből készített főzet is, melyet pl. gyermekek fájdalmának csillapítására szoktak készíteni.

A betegnek (elhunytnak) hányadékát és ürülékét, melyet a tettesek rendszerint megsemmisíteni szoktak (a mi megint gyanuok) — ha csak lehetséges — biztosítani, azt gondosan elszámolva megőrizni kell, mert az abban feltalálható mérég *bizonyítékot* (bűnjel) képez.

Előre megfontolt szándékkal elkövetett mérgezés — tehát gyilkosság (kísérlet) esetén — a tett elkövetésének indító okait kell fürkésznünk.

A gyilkost többnyire haszonlesés, vagyoni érdek, bosszú, szerelemföltés és másnemű nemtelen szenvedélyek szokták a bűncselekmény elkövetésére indítani, bár — mint azt később látni fogjuk — számos oly eset is fordult elő, hogy különösen nők, valami ellenállhatatlan, örült gyilkolási ösztön rabjaiként, minden különös megérthető indok nélkül egészen ismeretlen egyéneket mérgeztek meg. És igen gyakori jelenség ez esetben az, hogy az ily mérgekeverők áldozataik közelében maradnak, sőt látszólagos részvételt ápolják őket, ép ellenkezőleg más gyilkosok ama gyakorlatával, hogy a tett elkövetése után a helyszínétől menekülni iparkodnak.

Sajátságos jelenség az is, hogy a mérgekeverők nem érik be *egy* gyilkossággal, hanem ha az sikerült, megismétlik azt, míg végre ellenállhatatlan vágyból tömeges gyilkosságokat követnek el.

A mérgezések bűnkrónikáiban kiváló szerepet játszanak a *nők*.

Lucrétia Borgiától Jáger Mariig számos nő használta a mérget a gyilkosság eszközeként, hallatlan vakmerőséggel és határtalan cynizmussal követve el a gyilkosságok hosszú sorozatát, nem indulva meg a kiszemelt áldozataik leggyötrelmesebb szenvedésein sem.

Ezen jelenség talán abban találhatja magyarázatát, hogy a nő már foglalkozásánál fogva legkevesebb feltűnéssel juttathatja a mérget áldozata ételébe, italába, orvosságába, továbbá, mert a nő természetének is jobban megfelel a mérég, a mely vér-

ontás nélkül az ellenszegülés kizárásával, biztosan és simán hat, e mellett a legkevesebb kockázattal is jár, a mennyiben az áldozat gondos ápolása és a beteg irányában ta. usított részvétel az esetleg felmerülő gyanu eloszlatására igen alkalmas.

Ezek után rátérünk néhány hazánkban és a külföldön elkövetett nevezetesebb mérgezési eset vázlatos ismertetésére, melyből — a mennyire ez csak lehetséges — a tettesek eljárása és a bűncselekmény felfedezésére vezető út is kivehető.

I. Az 1896-dik országos események közepette is hazánkban, de még a külföldön is méltó feltűnést keltettek a *hódmezővásárhelyi mérgezések*, nemcsak a bűncselekmények tömeges volta, hanem azon siker miatt is, mely hosszú időn át a mérgekeverők működésével járt.

A mérgezések 1886-ig nyultak vissza, de számos mérgezési esetben az eljárást meg kellett szüntetni és csak hat oly eset vétetett tárgyalás alá, melyekben a hullarészek megvizsgálása alapján, az országos vegyész kétségtelenül megállapíthatta, hogy mérgezés esete fog fenn.

A bünszövetség hat nőből és két férfiból állott * s azért alakult, hogy az áldozatul kiszemelt egyéneket több temetkezési társulatnál biztosítva, *őket a biztosítási összeg megszerzése végett láb alól eltegye*.

Hódmezővásárhelyen ugyanis tömérdek ily társulat létezett, melyek szövetezettek módjára voltak szervezve és a kormány által megerősített alapszabályokkal bírtak. Tagjaik mérsékelt beiratási díjat és minden temetésnél néhány fillér illetéket fizettek, ezzel jogot váltván, hogy a hátramaradottak 100—400 korona temetkezési járulékot kapjanak. A számos egylet egyikebe történt beiratkozás, a többiekben való részességet nem zárta ki, ezenfelül sem a

* Neveik: Szalai Jáger Mária, Csordás Nagy Lidia, Varga Lidia, Szappanos Judit, Mucsi Mihályné Tóth Lidia, ifj. Horváth János és Gulyás Kiss Sámuel.

tagok felvétele, sem a biztosítási díj fizetése alak-szerőséghez kötve nem volt, a biztosítási díjat is többnyire közbenjárók kezeihez fizették ki a halál okának kuta'ása nélkül.

Ezen hihetetlenül könnyelmű eljárás tette lehetővé, hogy a mérgekverők ezen társulatokat szédelgésre és vagyonszerzésre felhasználhatták.

A bünszövetség élén egy magzatelhajtás miatt 3 évi börtönnel és kuzulás miatt is többször büntetett 63 éves öreg nő, névleg: Jáger Mari állott, ki a halált hozó mérget cinkosainak többnyire 200 korona vérdíjért szolgáltatta ki.

A gyilkosok eljárása a következő volt:

A kiszemelt áldozatot először beiratták, sokszor tudtukon kívül, sőt részben egyenesen akarattuk ellenére, több, néha 20 temetkezési egyletbe is. Az áldozatok többnyire a tetteshez közel rokonsági viszonyban állott, szerető gondviselésükre bízott, részint pedig idegen, egyedül álló, oltalmat igénylő egyének voltak, kiket ellátás ürügye alatt közös háztartás folytatására birtak rá.

A mérgező arzen, némely esetben higanychlor volt.

A mint már most a kiszemelt áldozat kissé gyengélkedett rögtön megkezdődött a «kura», hónapokkal előbb megbeszélt terv szerint.

A gyengélkedés megszüntetése végett előbb egész csekély adag mérget adtak be a betegnek az orvoságként szereplő méregből, néha meg az ételbe vegyítették azt. Ily módon természetesen a beteg állapota súlyosbodott. Rögtön orvosért küldtek akkor, ki gyógyszerert rendelt, melyet azonban nem használtak, hanem mind nagyobb mennyiségű mérget adtak be a betegnek, és midőn a rendelő, vagy meghívott második vagy harmadik orvos megjelent, már nem volt többé segítség, a beteg rövid idő múlva, többnyire 8—10 nappal a «kura» megkezdése után, meghalt.

Megjegyzendő, hogy mind-n egyes esetben több, részben hatósági orvos közreműködését vették igénybe,

de ezek közül egyik sem vette észre a mérgezés tüneteit, bár azok megvoltak, hanem természetes halálnemet így: hastífuszt, aggkórt, gyomorbajt, szervi szívbajt és így tovább állapítottak meg.

Igaza volt tehát Jáger Marinak, mikor a felfedezés félelmében ingadozó s hozzá tanácsért jöttetek azzal nyugtatta meg, hogy ő már évek óta űzi mesterségét, s valamennyi esetben az orvosi segély igénybe vétele biztos eszköznek bizonyult a büntett felfedezésének meggátolására.

A hosszú gyakorlatra való hivatkozás hihető is volt, mert a nála tartott házkutatás alkalmával 19 üvegecskében tömérék higany- és arzéntartalmú folyadékot találtak és habár a fölösött 11 hulla közül csak 6-ban constatálta az országos vegyész a mérgezés okozta halált, feltehető, hogy ezen eseteken kívül még számos más egyén is áldozatul esett a gyilkos bandának.

Jellemző, hogy — a főcinkos Jáger Mari vallomása szerint — Hódmezővásárhelyt nyilvános piacon árulták a mérget.

Bár a hódmezővásárhelyi temetkezési vállalatok vezetőségeinek feltűnt, hogy szokatlanul nagy számban fordulnak elő a városban *hirtelen halálesetek* és hogy az elhunytak majd minden temetkezési társulatnál biztosítva voltak, a halál okának felderítésével azért még sem törődtek.

A gyilkos banda felfedezésére egy Kóti Julis nevű cselédlány megmérgezése vezetett, kinek testvér-bátyjában a hulla megsejmlésénél gyanu támadt, melyet a rendőrséggel közölvén, az az által folyamatba tett nyomozási eljárás során lehullt a lepel a gyilkos banda rémtetteiről.*

* Az elsőfokú bíróság Szalai Jáger Mari, Csordás Nagy Lidia, Varga Lidia, Szappanos Judit vádlottakat kötélt általi halálra, Mncsi Mihályné Tóth Lidia és ifj. Horváth János vádlottakat pedig életfogytiglani fegyházra ítélte. A kir. Curia a vádlottakat hosszabb-rövidebb ideig tartó szabadságvesztésre marasztalta el.

II. A mult század elején (1807.) Bajorország egyik városában egy Zwanziger született Steinacker Mária nevű nő élt, ki, bár istenfélőnek, alázatosnak és szolgálatkészek mutatkozott is, mégis egyike volt a legnagyobb gonosztevőknek a mérgekeverők fajtájából.

Mint egy jegyző neje, boldogtalan családi életet folytatott, melyből két gyermeke született.

Az élvívógy — mint a legtöbb mérgekeverő nőben — benne is erősen ki volt fejlődve.

Többekkel szerelmi viszonyt folytatott, de midőn már bájai elhervadtak, vagyon hiányában, már hajlott korban, kénytelen volt kenyerét idegen házaknál, mint gazdaasszony megkeresni.

Húsz éven át ide-oda hányatva, nyugodt otthon után vágódott, *de nem mint szolgáló, hanem úrnő.*

Alattomos természetű a sok megaláztatásért, mit alárendelt helyzetében eltűrni kénytelen volt, boszút forralt és céljainak elérésére mérget használt, melylyel látatlanul uralkodott mindazokon, kiknek szolgálni volt kénytelen. Ördögi kedvteléssel űzte gonosz mesterségét, gyönyörködve embertársai bánatában és szenvedéseiben.

Az általa használt mérge többnyire egérfő (arzen) volt, melyet áldozatai italába, vagy némelykor ételébe kevert s melynek hatása nyughatatlanság, belső forróság, erős hányás és hasmenés tüneteiben nyilvánult.

A mérge nála a boszú eszköze volt, de használta azt a legkülönbözőbb okokból is, főleg ha ez által kedvezőbb anyagi helyzetet vélte biztosítani.

Igy méreggel étette meg azokat, kik őt boszantották, ingerelték; mérget használt, hogy a neki nem tetsző vendégeket a háztól elriaszassa, sokszor csak azért, hogy mások szenvedéseiben gyönyörködjék, miután a betegek görcsös vonaglásai, arczintorítása őt mulattatták; mérget adott be, hogy alkalma nyíljon a megbetegedettet ápolni, hogy ez által az

illetők kegyeibe jusson; mérgezett, hogy a gyanút társszolgáira hárítva, azoknak kellemetlenséget okozon; megmérgezte szolgálatadója gyermekét, csak azért, hogy az apával elhitesse, hogy a gyermek ő utánna sír; megmérgezte gazdája feleségét, hogy az özvegy őt vegye nőül.

A hosszú gyakorlat annyira megbarátkoztatta a méreggel, hogy végre ellenállhatatlan kényszerből, mintegy mániából használta azt, csak azért, hogy mérgezzon.

Ezen szörnyeteg számos egyént pusztított el, még többen szenvedtek a mérgezési kísérletei által.

Bűnös cselekményeinek — melyeket évek hosszú során át űzött — felfedezésére egyik szolgálatadója gyermekének megmérgezése vezetett, kinek anyját már előzőleg szinte ő pusztította volt el, azon célzattal, hogy az özvegy őt feleségül véve, gondtalanul élhessen öreg napjaira.

Szolgálatából ez utóbbi helyéről elbocsájtván, távozása előtt boszúból és azon számításból, hogy gazdája a beteg gyermek mellé ápolóul visszahívja, mérget adott be a gyermeknek, a mitől az rosszul lett és később meg is halt.

Ekkor azonban szörnyű gyanú ébredt fel volt gazdájában s annak hozzátartozóiban, mely gyanú reá irányult.

Visszaemlékeztek a sok megbetegedésre és rájöttek, hogy mindazok jártak így, kik csak e nőtől éltel vagy italt fogadtak el.

Elfogtván, ez alkalommal nála két csomagban arzéntartalmú mérget találtak s midőn kérdőre vonták, a legnagyobb közönnnyel ismerte be az általa elkövetett gyilkosságok és mérgezési kísérletek hosszú sorozatát.

A mérgekeverő nőt 1811 szept. 17-én lefejezték. Halála előtt kijelentette, hogy az valóságos szerencse az emberiségre, mert nem lett volna képes a mérgezési hajlamával felhagyni.

III. A mult század közepén (1830.) Brémában egy

Timm nevű becsületes és szorgalmas iparos boldog házasságban élt nejével, mely frigyből ikrek (egyik fiú, másik lány) származtak.

A leánygyermek úgy testileg, mint szellemileg szépen fejlődött, jelleme azonban korán megromlott.

Már hét éves korában meglopta szüleit, öt éven át folytatván a házi tolvajlásokat, melyeknek elkövetésével sohasem őt, hanem a cselédséget és fivérét gyanúsították, mit ő hallgatagon tűrt.

A szülői háznál a leány gondosan neveltetett ugyan, de mégis hibásan, mert beczéztették, hiúságnak tömjéneztek és így benne a képmutatás, kétszínűség és hazugságra való hajlamait akaratlanul is nagyra növesztették.

Igy fajult el a már különben természeténél fogva is rosszra hajló leány és lett végül gyilkossá.

Tizenhét éves korában egy vagyonos kereskedőhöz ment férjhez, mely házasság azonban boldogtalan volt, mert férje kicsapongó életet folytatott, de a nő is belső szerelmi viszonyban élt férje két barátjával, mely nem maradt következmények nélkül, a mennyiben két gyermeket szült, kiknek apjával a közvélemény szeretőit jelölte meg.

Férjének halála fordulópontot képezett az özvegy életében, mert innen kezdve mindjobban merült el a bűn fertőjében.

S mi tette ezen nőt gonosztevővé?

Az élvívgy, hiúsága, a kényelmes, gondnélküli életmód iránti hajlama, beteges nagyravagyása, melynek kielégítésére nem rettent vissza a legocsmányabb bűncselekményektől sem, a legnagyobb hidegvérrel és oly nagy fokú raffinériával követte el a gyilkosságok hosszú sorozatát, hogy csak 43 éves korában hullt le az aulca arczúról.

Mint vagyonos özvegyasszony vigan élte világát két udvarlójával, kiket felváltva boldogított szerelmével. Szándéka volt, hogy ezek egyikéhez férjhez megy, de mert anyja egy ízben kijelentette, hogy

ez az ő és férjének beleegyezésével meg nem történhetik, elhatározta, hogy szüleit méreggel pusztítja el, mely szándékát végre is hajtotta.

Ezután megmérgezte három gyermekét, a sír szélén álló beteg testvérháttyját, mert azt hitte, hogy ezek akadályai az egyik szeretőjével való egybekelésnek.

Midőn pedig észrevette, hogy ez ennek daczára sem mutat hajlandóságot őt nőül venni, ezt is megmérgezte, de előbb halálos ágyán megesküdött vele.

Rövid fél év mulva hat családtagját és szeretőjét ölte meg ezen női szörnyeteg és oly ügyesen játszotta a bánattól megtört asszonyt, hogy a családjában előfordult sok halálozás a legcsekélyebb gyanút sem keltett, sőt nyilvánosan imádkoztak érte és magasztalták, mint a keresztényi türelem és megadás példaképét.

Hat évi szünetelés után, miután anyagi helyzete a hiúságból gyakorlati jótékonságai és költséges életmódja miatt mind rosszabbra fordult, jegyet váltott egy kereskedővel, kitől hamarosan különféle ürügök alatt, tetemes pénzösszegeket csalt ki és midőn attól tartott, hogy jegyese zilált anyagi helyzetét felismerve, vissza fog lépni, patkányméreggel megétette.

Ezen gyilkosságból anyagi haszna volt, mert eltekintve attól, hogy a kölcsönt nem kellett visszafizetnie, jegyese ezenfelül végrendeletileg őt tette meg vagyona örökösének is.

De ezen is hamarosan túladván, újbóli pénzszavarában, egy szegény zenetanítóhoz megtakarított pénzeszkéjét vette kölcsön s hogy azt vissza ne kelljen fizetni, megmérgezte őt, megfosztva ez által annak világtalan apját is egyetlen támaszától.

Számos mérgezési kísérletezés után ugyancsak haszonlesésből megmérgezte volt cselédjét, ki őt számos éven át hűségesen szolgálta, ezután a vele egy házban lakó ismerősének betegágyban fekvő nejét azon czélból, hogy az özvegygel elvétesse magát. De megmérgezte ezt is, hogy őt ápolva, lekötöleztetjévé tegye és így még hamarabb elérje a kitűzött célját.

Ezen kísérlete azonban balul ütött ki, mert ennek révén aztán kiderültek ocsmány bűnei, melyeket hosszas vizsgálat után beismert.

A nő 44 éves korában a mult század derekán Brémában lefejeztetett. Feje az ottani muzeumban spiritusban őriztetik.

Az általa használt szer minden egyes esetben patkányméreg volt, melyet különféle kereskedésben vásárolt.

Ezzel befejeztük volna az efajta nevezetesebb mérgezési esetek ismertetését, végül csak megkívánunk felelni azon kérdésre is, *hogy mi által előzhetőek meg a mérgezések.*

A felelet erre az, hogy a csendőrségnek a gyilkosság eszközéül szolgáló mérgezszernek a közönség általi megszerzését kell lehetetlenné tenni, vagy legalább is megnehezíteni, *mert ha az eszköz hiányzik, a bűnös szándék sem valósítható meg.*

Bár az újabbi hatósági intézkedések s ezek között különösen a m. kir. belügyminister úrnak »A gyógyszerék, gyógyszerfélék, mérgek és méregtartalmu anyagokkal való kereskedés tárgyában» kiadott rendelete* a mérgeknek megszerzését megnehezíti, mégis — aránylag könnyű szerrel — még most is szerezhető mérgek, miért is szükséges, hogy ezeknek titkos, vagy nyilvános elárúsítása szigorúan ellenőriztessék s különösen azon egyének, kikre gyanu van, hogy mérgezszernek tiltott készítésével, orvosságként való eladásával stb. foglalkoznak, szemmel tartandók és ha erre törvényes alap van, irányukban szabályaink értelmében járandó el.

Másrészt arra is kell ügyelni, nehogy mérgezszer, vagy mérges anyagok gondatlanságból felügyelet nélkül hagyva, hivatlanok kezébe jussanak és bűnös czélokra felhasználtassanak.

* Lásd a »Magy. kir. csendőrség szolgálati körére vonatkozó törvényes rendelkezések kivonatos gyűjteményében a 13. folyó szám alatt felvett »Szabályrendelet»-et.

A nyomozásnál fölmerülő és megoldandó kérdések, tekintettel a nyomozás irányára s a bűncselekmények minősülésére.

Az 1901. évi zsebkönyvünkben hasonló czim alatt megkezdett cikksorozat folytatásaként alább adjuk azon legfontosabb kérdéseket, melyek a *rablás és zsarolás* eseteinek nyomozásával állanak összefüggésben. (Az 1878. V. t.-cz. Btkv. a büntettek és vétsegekről 341—354. §§.)

A rablás és zsarolás.

Btkv. 344. §. A ki idegen ingó dolgot, annak birtokosától vagy birlalójától — ez vagy más jeleulevő ellen alkalmazott erőszakkal vagy fenyegetéssel azon czélból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa: a rablás büntettét követi el.

Btkv. 345. §. Rablásnak tekintetik, ha a tettenkapott tolvaj a lopás véghezvitele, vagy a lopott tárgy megtartása végett, erőszakot vagy fenyegetést használ.

Btkv. 346. §. Rablásnak tekintetik a lopás: ha oly módon követtetik el, hogy véghezvitele czéljából valamely személy öntudatlan vagy védelmére tehetetlen állapotba helyeztetik.

1. Mikor, hol követtetett el a cselekmény?

2. Tényleg idegen volt-e a terheltre nézve a cselekmény tárgyát képező dolog? (Mert a saját dolgan rablást senki sem követhet el, még akkor sem, ha az másnak használatában állott.)

3. Ingó (a földtől külön vált, emberi uralomnak alávethető) volt-e tényleg a dolog? (Az élőfa, a fű, a növény, az agyag, a homok, a mész, bár a földdel össze voltak növe, továbbá a kerítés, a gyári berendezés, stb. bár a földdel kapcsolatban voltak, rablás tárgyát képezhetik, tehát ingó dolognak tekintendők.)

4. A dolog a birtokosától, vagy a birlalójától vétetett el?

5. Ki ellen alkalmaztatott az erőszak vagy fenyegetés? A rablott tárgy birtokosa, birlalója vagy egy harmadik jelen volt személy ellen?

6. Miben nyilvánult az erőszak vagy fenyegetés? Nem-e használt a tettes valamely eszközt vagy fegyvert? Az erőszak vagy fenyegetés tényleg olyan volt-e, hogy az által a megtámadott személy kényszerhelyzetbe jutott? Alkalmas volt-e az erőszak vagy fenyegetés arra, hogy a megtámadott egyén komoly ellenállását legyőzze?

7. A támadás közvetlenül a személy ellen, tehát a személy izomerejének legyőzése céljából alkalmaztatott-e, avagy nem-e csak az illető személynek már meglévő védképtelensége lett felhasználva arra, hogy az valamely tulajdonában levő dologtól megfosztassék? Pl. a teljesen részeg embertől, ki részegségében védelmére képtelen, rabolni nem lehet. Hasonlóan nem képezhet rablást a cselekmény, ha a tettes az illető személyre a szobaajtót rácsukja, s a kérdéses tárgyat úgy viszi el. Mind a két esetben hiányzik ugyanis a közvetlenül a személy ellen irányzott erőszak.

8. Az alkalmazott fenyegetés tényleg olyan volt-e, hogy az által e fenyegetettnek vagy hozzátartozójának, avagy valamely jelenlevőnek élete, testi épisége vagy vagyona súlyos veszélynek tétetett ki? Tehát olyan volt-e a fenyegetés, hogy azt a tettes azonnal végrehajthatta? Mert egy nem közvetlen, hanem jövődöbéli veszéllyel való fenyegetés nem tekinthető súlyos veszélynek.

9. Az erőszak vagy fenyegetés tényleg azon célzattal alkalmaztatott-e, hogy a dolog eltulajdonításék? Nem-e helyzetetett a megtámadott valamely más, tehát nem rablási szándékból védelemre képtelen állapotba, s nem-e csak ezen állapota lett felhasználva arra, hogy pl. pénztől megfosztassék. (Ez ugyanis nem volna rablás.)

10. Tényleg jogtalanul tulajdonítottatott-e el a dolog? Tehát tudta-e a tettes, hogy a kérdéses tárgy nem az övé, hogy az másnak birlalatában van, s

vajjon tényleg a saját vagyonát akarta-e a dolog elvétele által szaporítani?

11. Vajjon a tettes maga vette-e el a dolgot, vagy a megtámadott adta át azt az ellene tetteleg alkalmazott erőszak behatása alatt?

12. Ha a tetten ért tolvaj a lopás véghezvitele vagy a lopott tárgy megtartása végett erőszakot vagy fenyegetést használ, — ki által és hogy éretett tetten, s ki ellen, mi módon s esetleg minő eszközökkel alkalmazta a tettes az erőszakot vagy fenyegetést? (345. §.) Nem-e hagyta a tettes az elvinni szándékolt dolgot vissza, és már csupán a menekülése céljából alkalmazta az erőszakot? Ez esetben ugyan is csak lopás kísérletéről lehetne szó, kapcsolatban pl. testisértéssel, vagy hatóság elleni erőszakkal, stb.

13. Ha a dolog elvitele céljából valamely személy öntudatlan vagy védelmére tehetetlen állapotba helyeztetett, minő mód, vagy eszközök és szerek (pl. szeszes ital, kábító szerek stb.) által és hogyan helyzetetett öntudatlan vagy védelmére tehetetlen állapotba?

14. Nem-e forog fenn a rablásnak csak kísérlete? (Pl. ha a személy elleni erőszak, vagy a dolog elvétele csak megkezdett, de be nem fejeztetett.)

15. Nem e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujt.)

16. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Tettes társ, bűnségged.)

17. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Btkv. 350. §. A ki azon célból, hogy magának vagy másnak jogtalanul vagyoni hasznot szerezzen, valakit erőszakkal vagy fenyegetéssel valaminek cselekvésére, eltűrésére vagy elhagyására kényszerít: a mennyiben cselekménye súlyosabban büntetendő

cselekményt nem képez — a zsarolás vétségét követi el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Btkv. 351. §. A zsarolás vétségét követi el, és a 350. §. szerint büntetendő az: a ki azon czélból, hogy magán ik vagy másnak vagyoni hasznot szerezzen, valukit rágalmozó, vagy becsületsértő állításnak nyomtatvány által való közzétételével fenyeget.

Btkv. 352. §. A zsarolás vétségének kísérlete büntetendő.

Btkv. 353. §. Büntettet képez a zsarolás és öt évig terjedhető fogházzal büntetendő: ha

1. a zsaroló gyilkossággal, súlyos testi sértéssel gyújtogatással vagy más súlyos vagyoni kár okozásával fenyeget;

2. a közhivatalnoki minőség szinlelésével, vagy valamely hatóság hivatalos rendeletének ürügye alatt követett el.

1. Mikor, hol történt a cselekmény?

2. Jogtalan volt-e a czélba vett vagyoni haszon, azaz tényleg olyan volt-e, hogy arra sem a tettesnek, sem másnak, a ki részére a kérdéses előny kiesikartatott, semmiféle jogos igénye nem volt.

3. Minő erőszakkal vagy fenyegetéssel követtetett el a cselekmény? Nem e irányult a cselekmény valamely ingó dolog elvételére? Mert ez esetben nem zsarolás, hanem rablás esete fogogna fenn.

4. Az alkalmazott erőszak vagy fenyegetés alkalmas volt-e arra, hogy a kényszerített egyént félelembe, ijedségbe, vagy aggodalomba ejtse, s ez által akaratára oly hatást gyakoroljon, hogy a kérdéses elhatározásra indittassék? Tehát a cselekvés, eltűrés vagy elhagyás valóban kieroszakoltatott-e?

5. Minek a cselekvésére, tűrésére vagy elhagyására kényszerítette a tettes a károst? (Pl. cselekvés lehet ez esetben, hogy a kényszerített személy kölcsönt adjon, adós-levelet írjon alá, valamely bizonyítékul felhasználható okmányt állítson ki stb.; tűrés: pl. valamely okmányok megsemmisítését tűrje; elhagyás: pl. valamely kereset vagy per

megindításától elálljon, vagy a már megindított keresetet beszüntesse.

6. A zsarolás nem-e akként lett elkövetve, hogy a tettes erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerítette a megzsarolt személyt, hogy ez egy másik személyt birjon reá valamely dolog cselekvésére, tűrésére vagy elhagyására, mely által a tettes vagy egy másik személy jogtalanul vagyoni hasznot szerez? A cselekmény ugyanis ez esetben is zsarolást képez.

7. A zsarolás nem-e valamely rágalmozó vagy becsületsértő állításnak nyomtatvány utján való közzétételével követtetett el? (351. §.) Tényleg rágalmozó volt-e az állítás, azaz olyan, hogy az, ha a valóságnak megfelel, okot képezhetett volna a bűnvádi eljárásra, vagy az illetőt közmegevetésnek tenné ki? (258. §.)

Tényleg becsületsértő, azaz lealázó, meggyalázó volt-e az állítás? (261. §.)

8. Ha a zsarolás elkövetésével a tettes közhivatalnoki minőséget szinlelt volna, jól megkülönböztetendő, hogy a tettes nem-e tényleg közhivatalnok, s nem-e ezen állását felhasználva követi el a zsarolást, mert az utóbbi esetben nem zsarolás, hanem hivatali hatalommal való visszaélés vétsége fogogna fenn. (475. §.)

9. Nem e forog fenn a zsarolásnak csak kísérlete? 352. §. (Pl. a fenyegetés megtörtént ugyan, de nem volt elegendő hatályos arra, hogy a fenyegetett megfélemlítse s a zsaroló által követelt cselekvésre stb. indítsa.)

10. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtás.)

11. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Tettestárs, bűnségéd.)

12. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16. életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

A csonka kezű ember.

Az «Aranyas» szálló szobapinczére sápadtan rohan le az első emeletről. A sarkaiból majdnem ki tépte az ajtót, a hogy benyitott az étterembe.

— Stein úr, a hatos számban valami borzasztó történhetett — lihegte akadozva. Az arczáról csorgott a veríték.

Egy percz mulva az összes személyzet, meg az egynéhány korai vendég mind a hatos számú szoba előtt állott. Olyan közönséges, vörösbarnára festett ajtó volt. Épenséggel nem látszott olyan érdekesnek, mint a mennyire bámulták. Mert a nagyobb részük csak az ajtót látta. Azt a vörös szalagot, mely az ajtó alatt kigyózott a küszöbre, csak az elől állók vették észre. Azok pedig a borzalomtól megmerevedve, hangtalanul bámultak a megaludt vértócsára.

Mikor egy óra mulva megjött a hivatalos küldöttség, csupán két rendőr állott az ajtónál. Csak lenn, a szálló előtt lehetett látni egy csomóba verődve kíváncsi, izgatott arcokat, a kik türelmetlenül lesték, hogy mit fognak megtudni abból, a mi oda bent történt.

— Nyissák fel — szólt oda a rendőröknek egy szikár, őszbe csavarodott úr, ki három társától kísérvé feljött a lépcsőn s megállt az ajtó előtt.

Az ajtó feltárult. A szoba közepén éjjeli köntöben, nagy vértócsa közepett egy fekete hajú férfi feküdt. Az arcát nem lehetett jól látni, mert az a padló felé fordítva, csaknem a melle alatt volt.

A négy férfi egy pillanatra megállt. A szikár öreg szólalt meg először:

— Orvos úr, kérjük . . .

— Az orvosnak szólított előre lépett s ráhajolt a véres testre.

— Tanácsos úr — szólt felállva — ezt az embert

meggyilkolták, a kés még a mellében van, a mely bizonyára a szivig hatott.

Erre ismét lehajolt és hanyat fordította a hullát. Harmincz év körüli férfi volt; merev arczára a ré-morzalmat iszonyú kifejezése volt rá fagyva, a mi borzalmassá tette a különben csinos arcot. A kezei ököltre szorultak s minden arra mutatott, hogy halála küzdelmes lehetett.

A rendőrtanácsos a másik két rendőrtiszttel vizsgálgni kezdé a hullát.

— Nos Bunkán, mi a véleménye, kérdé a tanácsos a mellette álló fiatal tisztől. Ön a következtéseivel már bizonyára többet kihamozott magának, mint a mennyit mi látunk, — tévé hozzá.

A tiszt meghajolt; csak a szeme borújából tört elő valami keserűség a gyengén gúnyolódó hangra.

— Én csak azt látom, hogy ez az ember halott és hogy a halálát az a kés okozta, a melyet bele ütöttek a szívébe. Egyébként pedig a multkori eset óta tartózkodni fogok véleményem nyilvánításától, mielőtt bizonyítékaim lennének, különösen pedig akkor, ha Volbert úr is jelen van.

Az öreg úr ősz bajusza alatt egy gyenge mosoly rándult végig.

— Ejnye Bunkán, nem kell azt mindjárt úgy venni. Aztán meg tulajdonképen a multkori esetnél is önnek volt igaza. Azt hiszem, az megfelelő elégtétel volt önére nézve, a miért mi Volberttel eleinte nagyon fantasztikusnak találtuk a nézetét. Én szeretem, ha a tisztjeim versengenek, mert az ambícióra mutat, de semmi esetre sem akarom, hogy az a személyeskedésig elfajuljon.

De most lássunk hozzá a nyomozáshoz s először is azt állapítsuk meg, merre jött és távozott a gyilkos, miután tudjuk, hogy a szoba belülről volt elzárva.

Nézze csak Volbert, — fordult oda a másik rendőrtiszthez, — úgy látom, hogy annak az ablaknak fél szarnya csak egyszerűen be van hajtva.

— A gyilkos a szomszéd szobából a falon keresz-

tül jött be, hallatszott egy idő múlva Bunkán hangja, a ki ekkor már négykézláb gyorsan kúszott ide-oda a szoba padlóján.

Valamennyien lehajoltak. A sarokban álló ágy alatt, a vékony mellékfalon jókora nyílás tátongott, a melyen egy ember szépen átbujhatott.

— A szálló tulajdonosa azonnal jöjjön be — kiáltott a tanácsos az ajtó előtt álló rendőrnek. — Ha sikerül megtudnunk, ki tartózkodott az éj folyamán a szomszéd helyiségben, akkor a gyilkos kezünkben van.

— Azt a tulajdonos aligha fogja megmondani. A ki ezt a dolgot megcsinálta, annak volt oka rá, hogy észrevétlenül jusson a szomszéd szobába, — válaszolá Bunkán.

— Hohó — kiáltott fel Volbert, mialatt a szék alól, melyen a meggyilkolt ruhái hevertek, egy vas- kőbörtenczát vett fel, — itt nem lehet közönséges büntényről szó, ez nagy szenzációt fog kelteni — s ezzel a tárcza tartalmát az asztalra önté. Különböző bankjegyekben nagy halmaz pénz került az asztalra, azonkívül egynehány okmány, mely a meggyilkolt személyére vonatkozott. A többi között egy csomó névjegy, melyek mindegyikén ez állott:

J. H. Palmer

Firenze.

Ebben a perczben belépett a szálló tulajdonosa. Izgatott arcán meglátszott, hogy nagyon sokért nem adná, ha ez a dolog nem az ő házában történt volna meg.

— Nézze Stein úr — szólta meg őt a rendőrtanácsos — nekünk mindenre segítségünk van, a mi volt lakójáról egyáltalán megtudható. Anyit már tudunk, hogy Palmernek hívták. Mióta tartózkodott ebben a szállodában?

— Igen, kérem, Palmernek nevezte magát s a vendégkönyvbe is így van bevezetve. Úgy tudom, hogy Olaszországból jött ezelőtt három hónappal s

azóta állandóan itt tartózkodott. Nagyon elvonultan élt; az étterembe ritkán jött be, akkor is csak, ha nagyon kevesen voltak. Leginkább felhordatta az ebédjét s ha idehaza volt, mindig itt fenn vacsorázott. Egyébként meglehetősen bőkezűen bánt a pénzzel, a mit a szobapinczér és házmester leginkább bizonyíthat. Mindig egyedül járt, csak két ízben láttam egy öreg úr társaságában, a ki mind a kétszer felkísérte s hosszabb időt töltött nála. Pontosan fízetett s én látva, hogy nem igen szívesen válszol, a szükségeseken kívül nem beszéltem vele.

— Nem tudja, ki volt az az öreg úr, a kivel a meggyilkolt két ízben fön járt? — kérdi Volbert.

— Én nem ismerem, de a meggyilkolt a házmesterrel többször küldött levelet az illető részére, a kivel valószínűleg üzleti összeköttetésben állott.

— Akkor bizonyára nyomára fogunk jönni, — mondá a rendőrtanácsos, de most egyelőre sokkal fontosabb, hogy megtudjuk, ki bérelte az elmúlt éjszaka a szomszédos helyiséget, mert, a mint ott az ágy alatti üregből láthatja, a gyilkos a fal át-törése után a szomszéd szobából jutott ide s kétségkívül álmában lepte meg Palmert.

A szállodás arczán nagy megdöbbenés látszott s egy darabig hangtalanul bámult az örege.

— Egész érthetetlen előttem a dolog, — mondá azután. Az 5-ös és 7-es szám, ennek a szobának szomszéd helyiségei, éppen a meggyilkolt kívánsága folytán soha senkinek sem lett kiadva, mióta ő itt tartózkodott s minthogy azokat, bár nem használta, állandóan fizette, a szobák folyton zárva állottak.

Bunkán, a ki a fenti beszélgetés közben az ágy alatti nyíláson a szomszéd szobába átbújt s most ugyan azon az úton visszatért, a tulajdonoshoz fordult.

— Legyen szíves felhozatni a vendégkönyvet. Remélem, hogy minden utas nevét tartalmazza, a kik itt átvonultak.

— Igen uram, erre személyesen ügyelek fel. Bunkán egy összegyűrt papírcsomót vett elő.

— Ezt ott a szekrény mellett, az ágy sarkánál találtam — mondá — s a papirdarabkákat térdén kisimítani igyekezett. Futólag már megnéztem s meggyőződésem, hogy ez a kulcsa a rejtélynek. Most csak a lakatot kell megkeresni hozzá, hogy az egész világos legyen.

— Ez itt egy közönséges boríték — szolt, a mint felmutatá a papirt. A Palmer nevére van czimezve. Se bélyeg, se bélyegző nincsen rajta, tehát vagy hordár hozta a részére, vagy a mi valószínűbbnek látszik, egyszer csak az asztalán találta. A ki ezt írta, az két szóval is nagyon sokat tudhatott mondani. Nézzék! és egy közönséges levélpapirt tett az asztalra. Erőteljes vonásokkal olasz nyelven két szó állott rajta:

«Emlékezzél Anikóra!»

Semmi egyéb.

— No én legalább is azt hittem, hogy a gyilkos arczképét fogja kihámozni azokból a papirosokból, jegyzé meg Volbert s kicsinylőleg tekintett végig a Bunkán leletén. — Egyáltalán nem látom be, hogy micsoda fontosságot tulajdonít ön annak a két szónak, mert hogyha azt akarja kihozni belőle, hogy Palmer boszúnak esett áldozatul, arra ugyan ez a halom bankjegy, melyet a gyilkos meg sem érintett, sokkal kézzelfoghatóbb bizonyíték.

.Bunkán hangján némi sértődöttség volt érezhető, midőn válaszolt.

— Távol legyen tőlem, mintha én azt akarnám, hogy Volbert úr ebből valamit is belásson. Én beérem azzal, hogy — megtaláltam s ennek révén bizonyosan tudom, hogy a gyilkos előre figyelmeztette áldozatát, hogy meg kell hálnia. És ha ön mosolyog is, már most is mondhatok annyit, hogy a gyilkos egy magas termetű, nagy testi erejű, szőke bajszerű olasz munkás ember volt, a kinek balkezén mutató- és középujja hiányzik.

Ezzel a szolgáló felé fordult, ki a vendégkönyvet a szobába lépett.

Aztán sietve lapozni kezdett benne.

— Lehetetlen, hogy tévedjek, — mormolá maga elé.

— Nemde, e számok a függélyes rovatban a szobát jelzik?

— Igen, azon szobának a számát, melyet a név tulajdonosa igénybe vett — válaszolt a szállodás.

— És ennek az emeletnek a sorszámai?

— Egytől-tizig.

Bunkán újjaival sietve szántott végig a sorokon, mialatt halkan különböző neveket olvasott. Látszott rajta, hogy egyik név se nyeri meg a tetszését s a végére érve boszúsan csapta be a könyvet; az arczán elégedetlenség tükröződött.

— Egyébként, akármilyen nevet is beírhatott, fordított kézírással — mondá, mintegy önmagát megnyugtatta.

Aztán a rendőrtanácsoshoz fordult.

— Ha jelenlétemre nincs feltétlen szüksége, engedelmével eltávozom. Én azt hiszem, hogy megtaláltam a fonalat és sürgősen kell intézkednem, hogy az el ne szakadjon.

— El nem titkolhatom Bunkán, hogy csodálkozom merész állításain, de a multkori esetről megmutatta, hogy a logikájában van bizonyos rendszer. Én bízom önben. A vizontlátásra!

Bunkán meghajolt és sietve hagyta el a szállót.

Mikor az ajtó becsukódott mögötte, a rendőrtanácsos megszólalt.

— Fene egy gyerek ez a Bunkán. Lássa Volbert, tulajdonképen a szemébe akartam kaczagni, a mikor a gyilkos személyleírását elmondta s a manó tudja, úgy érzem, hogy a végén mégis neki lesz igazza.

Volbert kételkedő mosolylyal hallgatott.

— Úgy látszik ön más véleményen van, Volbert. De hát annál jobb. Két föltevés közelebb jár az igazsághoz, mint egy. S minthogy itt már nincs több megtudni való, mi is távozhatunk.

— Elvihetik a halottasházba — kiáltá oda az

egyik rendőrnek s miután a jegyzőkönyvet lezárták, távoztak.

*

Két nappal ezen események után Volbert sugárzó arcczal nyitott be a rendőrtanácsos irodájába.

— Az «Aranysas» szállóban történt gyilkosság tettesét tegnap letartóztattam, — jelenté látszólag egykedvűen, bár nagyfokú örömét sehogy sem tudta elpalástolni.

— Ah, mit nem mond — kiáltott fel izgatottan a rendőrtanácsos, majd nyugodtabban hozzá tévé.

— Foglaljon helyet. Elfogad egy szivart? Nagyon érdekelne, ha efejéről mondaná el, miképen jutott a helyes nyomra.

— Nagyon megtisztelt tanácsos úr — szólt Volbert, miután letelepedett az egyik szőle székbe.

Aztán azzal a lassú meglepedettséggel, mint a ki tudja, hogy minden mozdulatára figyelnek, bevágta a szivarját, meggyújtotta s jóízűen füstölve beszélni kezdett.

— Hogy a Bunkán lehetetlen következtetéseiből egy szót sem hittem, annak mindjárt a helyszínén adtam kifejezést. Én a dolgot a természetes végén fogtam meg s nem láttam többet, mint a mennyi épenséggel látható volt. A szállodás világosan megmondta, hogy a meggyilkolt Palmert csak egy emberrel látta néha érintkezni, én hát első sorban ezt az embert kerestem.

A házmester, a kit Bunkán nagy elbizakodottságában ki sem kérdezett, azonnal megnevezte az illetőt, minthogy néhány sor levelet vitt a számára. Azt az urat Schreiber Jánosnak hívják s tulajdonosa a b . . . utcazi aczélöntőnek. Egy félnapig mentem utána mindenütt, a míg egy kávéházban mellette kerülhettem. A kezembe vettem egy napilapot, a melyben részletesen meg volt írva az «Aranysas» szállóbeli gyilkosság s megszólítva őt, közönyös hangon rátereltem a beszédet erre a legújabb szen-

zációra. Egészen közlékeny lett s elmondta, hogy nagy szomorúsággal tölti el Palmer szerencsétlen sorsa, annál is inkább, mert személyesen ismerte. Ő — mint mondá — jó barátja volt a meggyilkolt atyjának, kivel fiatal éveit együtt tölté a genfi műegyetemen s az ifjú Palmer ennek a révén többször meg is látogatta, mióta e városban időzött. Egyebet nem tudtam kivenni tőle, bár szerfelett érdekelt, mi czélból időzött Palmer oly hosszú ideig egy helyen, ha csupán, mint Schreiber megjegyzé, időtöltésből utazgatott. A mit azonban ő elhallgatott, egyik nöcselédjétől könnyű szerrel megtudtam.

Schreibernek van egy gyönyörű szép felnőtt leánya s ez volt a mágnes, mely Palmert bolyongásában megállította s a mely miatt, mint már teljesen bizonyos, meg kellett halnia. Ugyanis a leány félig-meddig jegyese volt az aczélöntő mostani vezetőjének, Sajó mérnöknek s közte és Palmer közt, mint Schreiber neje és leánya sirva beismerték, eleinte bizonyos feszült viszony s később, midőn Palmer mind sürűbben kereste a leány társaságát, nagy-mérvű személyes gyűlölség keletkezett, úgy annyira, hogy egy és ugyanazon időben soha sem fordultak meg Schreiber házánál. Végül aztán, mint azt a cselédség is bizonyítja, kenyéértésre került közöttük a dolog. Palmer lefelé jött a lépcsőn, a mikor a házba igyekvő Sajó mérnökkel találkozott. Valószínűleg szándékosan neki mentek egymásnak, mely alkalommal az izmosabb Palmer heves szóváltás közben ellökte a mérnököt, úgy, hogy ez a falnak esett. Ennek a jelenetnek több tanúja volt, valamint azt is többen hallották, hogy a mérnök ezek után fenyegető hangon ezt mondta Palmernek:

«Helyes, uram! Holnaptól kezdve csak egyikünk fog járni ezen a lépcsőn!»

— Elvárom — válaszolá Palmer s ekkor mind a ketten külön-külön elhagyták a lépcsőházat.

Megvallom, mikor ennyire jutottam, egy pillanatra eszembe jutott a Bunkán fantazmagóriája, a

ki talán még most is az ő vágott kezű emberében keresi a gyilkost s szinte gúnyolni kezdtem magamat, hogy titokban egy percig is némi szorongást érezhettem, hogy hátha mégis igaza lesz Bunkának. Mert hát most, hogy megtaláltam az embert, a kinek tagadhatlanul nagy oka volt Palmert félre állítani az útból, egyszerre világos lett előttem minden.

Bele ültem egy bérkocsiba s egyenesen Sajó mérnök lakására hajtottam.

A mikor beléptem, a pamlagon feküdt és cigarettázott. A hogy megpillantott és felismert, egyszerre elsápadt. Hirtelen felállt; az arcán jól látam a megdöbbenést s az elmúlt napok izgalmaikat. Ugy nézett ki, mintha öt napja nem aludt volna.

A módszeremhez folyamodtam.

— Tudja-e, hogy Palmer holttestét megtalálták — dörogttem feléje.

Egy szó nem sok, de annyit se tudott mondani. Hanem a rémület és a kín, mely egész valóján meglátszott, eleget mondott.

— Ah, ön egészen ki van kelve magából. A törvény nevében . . .

— Megálljon uram, az isten szerelmére, hiszen itt örületes félreértésnek kell lenni, kiálltott fel kínosan. Palmer titokzatos halála, a hogy erről értesültem, rettenetesen lesújtott s tuátam, hogy a gyanu . . .

— Valóban?! — vettem gúnyolódóra a dolgot, hát a gyilkosság éjszakáját hol töltötte, ha szabad tudnom.

— Űristen, megörlök, hisz én azt meg nem mondhatom, — sóhajtott elhalóan s két kezével a fejéhez kapott. Arcán hirtelen erős vörösség ömlött el s ha meg nem fogom, hát elvágódik a padlón.

Egy negyedóra mulva együtt robogtunk a törvényszéki épület felé. Mire oda értünk, csaknem egészen megnyugodott. A fejét a mellére horgaszotta s némán, meredt szemekkel bámult maga elé.

Csak egy izben mormogott valamit az ártatlanságáról, de a mikor a hideg arczomra esett tévelygő tekintete, önként elhallgatott. Most már biztos őrizet alatt van s a bizonyítékok súlya alatt mihamar töredelmes vallomást fog tenni.

— Bravó Volbert, ezt jól csinálta — szólt a tanácsos — az elismerés nem fog elmaradni. Hanem szegény Bunkánra nagy csapás lesz ez. Már valószínűleg értesült a lapokból, bár azt hiszem, meszszinek kóborol. Legalább azóta, hogy a szállóból elrohant, nem hallottam felőle.

Volbert egy fejjel magasabbnak látszott, mikor a rendőrség palotájából távozott.

*

A napilapok kivétel nélkül nagy szenzációval tárgyalták az újabb fordulatot. Egy gyilkos mindig érdekes és számszorosan az, ha egy művelt ember süllyed odáig. Mindenki tudott valami regényes részletet s a hol két ember összejött, siettek letárgyalni az esetet.

A rendőrtanácsos karszékében hátra dölve épen egy újságból olvasgatta az újságírói leleményességgel érdekesítővé varázsolt eset részleteit, a midőn a szolgálta egy táviratot hozott részére. Előbb még elolvasta a sikerült nyomozásról szóló cikket s csak azután nyúlt a táviratért.

«Sajó mérnök ártatlan.

Éjjeli gyorsvonattal hozom a gyilkost.

Bunkán»

— olvasta. Elolvasta még egyszer, azután még háromszor, hanem az csak következetesen egyformán hangzott. Forgatta jobbra, balra s ennek a lehetlennék látszó dologból mindössze annyit tudott megérteni, hogy Fiumében lett feladva . . .

A tárgyalóterem zsufolásig megtelt közönséggel. A vádlottak padján két szuronyos hajdú között egy akrobatatermetű férfi ült.

Mikor a tárgyalás elkezdődött, az elnök általános kérdéseire elmondta, hogy Ursini Péternek hívják, 33 éves, Firenzében született s foglalkozására nézve vasgyári felügyelő.

— Vádolva van azzal, hogy f. évi július hó 21-én éjjel az «Aranyas» szállóban H. Palmer meggyilkolta. Bűnösnek érzi-e magát ebben — kérde az elnök.

A vádlott egy darabig hallgatott, úgy látszott, hogy a gondolatait igyekezett rendezni. Aztán nyugodt, tompa hangon beszélni kezdett.

— Hát igen, bűnösnek érzem magamat, de áldom az istenemet, hogy meghallgatta az imámat. Elmondom én úgy a hogy volt; hozzá se teszek, el se veszek belőle; én nekem már nagyon mindegy, hogy mit csinálnak velem az urak. Meg vagyok én már úgyis régen halva és csak a boszú tartott fenn eddig.

A hangja észrevehetően ellágyult, a mint folytatá.

— Négy év előtt volt. A Palmer atyjának a gyárában felügyelő lettem. A saját erőmből vergődtem fel; nem segített senki, csak a jó isten. És egy pár hónap múlva a legboldogabb embere lettem volna a földnek, a mikor az a fiatal Palmer meggyilkolta a boldogságomat . . .

Rövid leszek; nagyon fáj nekem ez a visszaemlékezés. Érzem, hogy a vérem rá fut az agyvelőmre. De el akarom mondani. Hadd lássák az urak.

Nagyon szerettem azt a leányt. Szébb volt, mint a hogyan az angyalokat festik. Ő is szeretett. Nem volt senkije, a mikor a sorsunk összehozott. Én lettem az apja, a testvére, a mindensége. Ő meg imádkozott értem, a míg a jövőnkért fáradtam Olyan ártatlan, olyan tiszta volt a lelke, mint a fehér virág . . .

— És az óriás alakja meggörnyedt a visszaemlékezések súlya alatt. A szeméből lassan alágördült egy fényes könyecsepp. Hagyta végig folyni az ar-

czán és csak nagy sokára emelte fel a bal kezét, hogy letörölje. Az a kéz csonka volt. A mutató- és középujj többől hiányzott.

— Aztán — a hangja rekedt lett — aztán az a nyomorult, a kinek a bűnéért most itt állok, letörte az én virágomat. Máig se tudom hogyan volt, csak hogy mikor egy este hazatértem a gyárból, az én Anikóm nem volt többé. Bele ölte magát a folyóba.

Az első pillanatban elbuktam, mint a kinek taglóval a fejére ütnek.

De hát a fájdalom nem öli meg egyszerre az embert.

Neki estem annak a vén banyának, a ki éveken át ette a kenyeremet s a kinek a gondjaira volt bízva az én szegény madaram.

Mikor a torkán érezte az ujjaimat, mindent kivallott. Mire bevégezte, már meg is fojtottam.

Egy lélegzetre fönt voltam a gyárban, a főnököm lakásán. A fiatal Palmer a folyosón észrevett. Láttam az arczomról, hogy miért jövök. Feléje rohantam, de a nyomorult bevágta előttem az ajtót és elrepszelt.

Négy ajtót zúztam be utána, de nem tudtam elérni, mindig tovább és tovább menekült . . . Akkor már csendörökért futottak. Vak voltam, egészen vak, azoknak is neki mentem. Lekaszabolták a két ujjamat, behasogatták a fejemet, a míg lebirtak. Aztán hat hétig nem tudtam magamról; úgy feküdtem a baktórházban, mint egy halott s csak isten a tudója, hogyan gyógyultam fel.

Akkor aztán elítéltek három esztendőre . . . Napról-napra csak azért imádkoztam, hogy bele ne örüljek a kínomba . . .

És a végén lassan, lassan beletörődtem; szinte örültem is, hogy úgy volt. Annak az embernek kevés lett volna egyszerűen meghalni . . .

Halomszámra csináltam a papír skatulyákat, az eszemmel pedig a boszúmról gondolkoztam. Ráértem. Éjjel-nappal ez volt az eszembe.

Egy napon végre elbocsátottak. Kerestem az emberemet, de nem találtam.

Csak félév múlva akadtam rá Berlinben. Félt a szabadulásom percétől, hát nem várta be otthon. Kétszer is láttam az utcán, de nem bántottam. Azontúl az árnyéka lettem. Pedig ő neki sehogya se volt inyére ez a dolog. Nagyon rajta volt, hogy nyomát veszítsem s egyik városból a másikba bujdosott. Úgy kerültünk ide is. Sokszor megölhettem volna, de vártam, míg ütni fog az órája. Arra vártam, hogy megszeressen valakit, úgy a hogyan én szerettem; hogy a mikor a legboldogabbnak érzi magát, akkor kelljen meghalnia.

— Ne integessen a fejével, ügyvéd úr; én ráam nézve már semmi sem rossz.

Három hónapig voltunk itt és én minden lépését tudtam.

Nagyon vigyázott magára és csak valami Schreiber nevű családhoz járt s ott szerelmes lett a házi kisasszonyba.

Mikor bizonyos lettem benne, irtam neki egy levelet s mikor távol volt hazulról, becsempésztem az asztalára.

Csupán két szó volt a levélben. Csupán csak kettő. Hanem ő nagyon megértette. A folytonos aggodalom mindig ott ült a képén s egészen komorrá tette. Talán menekült is volna, hanem a szive visszatartotta. Időnkint küldözgettem neki egy-egy levelet, olyant, mint az elsőt. A miatt még csak a hatósághoz sem fordulhatott. Mikor ilyen levelet kapott, egész éjjel sétált a szobájában; azt hiszem, félt lefeküdni, vagy tán a lelkiismeret bántotta. Én a tudta nélkül vele virrasztottam a mellette levő szobában, melyet azóta, hogy ő a szállóban lakott, senkinek ki nem adtak. Volt hozzá kulcsom. akkor juthattam a közelébe, a mikor akartam. A vékony falon áthallatszott a sóhajtása s mikor lefeküdt, a recsegésből megállapítottam az ágya fekvését.

Nagy gyönyörűségem telt a kínzásában. És talán még most is élne, ha közbe nem jön valami.

Az utolsó nappján felment Schreiberékhoz. Én a ház körül ólálkodtam, mert soha egy pillanatra se szerettem magára hagyni, mindig a nyomában voltam, bár ő csak sejtette, mert ha nem akartam, soha se tudott észre venni. A mikor lejött a lépcsőn, már este volt.

És ott a lépcsőházban össze akadt egy fiatal emberrel, a ki tulajdonképen jegyese volt annak a leánynak, a kit megszeretett. Nem kimélték egymást s mikor elváltak, bizonyos voltam benne, hogy másnap verekszenek. Megijedtem, mert féltettem az életét, a melylyel pedig kizárólag én nekem tartozott. Aztán meg sajnáltam volna azt a másikat, ha baja történne.

Gyorsan határoztam. A sorsa végre is az, hogy megöljem, — gondoltam — miért ne ma, ha még jót is tehetek vele egy embernek, a ki szereti a menyasszonyát.

Husz perc múlva a szálloda szobájában voltam. Mindig csodálkoztam, hogy olyan észrevétlenül tudtam bejutni.

Elhúztam a fal mellől a bútorokat, a mik utamban állottak s azon a részen, hol az ágyát sejtettem, a késem segítségével gyorsan kiszedtem az egy sor téglából álló falat. Hamarosan olyan rés támadt, a melyen kényelmesen átbujhattam.

Az idő nagyon lassan telt a várakozásban. A tagjaim szinte elszibbadtak a hosszú guggolástól. Tizenkét óra is elmulhatott, a mikor hallottam, hogy a kulcsot megfordítja a zárban.

Ő gyertyát gyújtott s ennek a vibráló fényénél hosszú ideig nézegettem a lábait a nyíláson át, a mint nagy léptekkel föl alá járt. Már azt hittem, hogy le sem fog feküdni.

Egyszerre azonban vetközödni kezdett. A mikor lefeküdt, a gyertyát égve hagyta. Úgy látszott, hogy nem akart elaludni. Lehet, hogy megérezte az utolsó

óráját. Az ágy minduntalan recsegett, a mint hánykolódott benne. Hallgattam a vergődését, de azt az embert nem tudtam megsajnálani.

Alul a kávéházban nagy dübörgéssel egymás után eresztgették le a vasredőnyöket.

A míg a zörgés tartott, átmásztam a fal nyílásán.

Négy kézláb csúsztam el az ágy alatt. Felálltam. A csontjaim ropogtak bele. A másik pillanatban észrevett.

Nem sikoltott — csak elsápadt.

A borzalom lenyűgözte a tagjait és mocszanni se tudott. Csak a szemei meredtek rám rémületesen. Mikor a késre esett a pillantása, melyet a kezemben tartottam, fel akart ülni, de visszahanyatlott. Az arca már nem volt emberi. Torkon ragadtam és kirántottam az ágyból.

Behunytam a szememet, hogy ne lássam és beszélni kezdtem hozzá, úgy a hogyan kigondoltam a börtön fekete éjszakáiban, hogy még élve érezze át a pokol minden kínját, a mint én is átéreztem miatta. De nem birtam.

— Nem birtam . . . Olyan undok, olyan csúf volt az arca, mint egy ördögé . . . Beledöftem késemet a mellébe. Rúgott, vonaglott és az arczomba kapott, de csak hörögni tudott. Egy rántással arczczal a padlóra fordítottam . . .

— Itt a beszélő megállt. A teste összerázkódott s jó idő eltelt a míg folytatá.

— Kifújtam a gyertyát. A függönyökön át látam, hogy oda künn már világosodik. Visszabújtam a nyíláson át a másik szobába s mikor a főkaput reggel kinyitották, kisurrantam.

Mire Fiuméba értem, az ujságok már tele voltak az esettel. Ott meg akartam várni, hogy mi fog történni.

Hanem ez az úr — a bejárat felőli oszlopnál álló Bunkánra mutatott — a nyomomba ért. Mondhatom, hogy nagyon ügyesen csinálta, hát rossz néven se vehetem tőle.

Nincs tovább !

Elhallgatott; csak most tűnt föl, minő halálos csend volt a teremben.

Öreg este lett, mire véget ért a tárgyalás. A hallgatóság nagy csapatokban hagyta el a törvénytér épületét, útközben hangosan vitatva a hallottakat.

Bunkán a rendőrtanácsos kíséretében egy mellékajtón át távozott. Egy darabig szótlánul mentek egymás mellett, végre a rendőrtanácsos megszólalt.

— Hm. Különös. Egy egész regény ez az eset — mormolá mintegy maga elé. — És lássa Bunkán — fordult a rendőrtiszthez, a mire tulajdonképen leginkább kíváncsi voltam, azt most még kevésbé tudom magamnak elképzelni, mint a tárgyalás előtt. Öszintén szólva nem értem, honnan a manóból süttötte ki ennek az embernek a személyleírását, a mit azonnal a helyszíni szemlénél olyan hihetetlenül pontosan elmondott, mikor egyáltalán soha sem látta az életben.

— Pedig sokkal egyszerűbb a dolog, mint a minőnek az első pillanatban látszik, — válaszolá Bunkán szerényen.

— Egyszerű, a kinek egyszerű — szolt türelmetlenül a tanácsos; önnök talán egyszerű a dolog, de higgye el barátom, hogy másnak egyenesen megfoghatatlan.

Honnan tudta, hogy a gyilkosnak a mutató- és középuja hiányzik, hozzá meg épen, hogy a balkezéről.

— A nyomokból, mindent a nyomokból — mondá Bunkán — azok világosan beszéltek, csak le kellett olvasnom róluk.

— Hogyan? a nyomokból? de hiszen én semmit sem láttam, a miből következtethettem volna, úgy ezen körülményre, valamint hogy az illetőnek magas, nagyon erős olasz munkás embernek kellett lennie hosszú szőke bajuszszal, a mint ön őt már akkor leírta.

— Ismétlem, hogy ezt is csak a nyomokból lát-

tam. Nincs az a büntett, a melynél a tettes legalább részben hátra nem hagyná a fotografiáját. Csakhogy az mindig az illető ügyességétől függ, de ha még oly ügyes is, valami csekélység mindig elkerüli a figyelmét. Természetesen most már az a fő-dolog, hogy a nyomozó meg tudja-e látni azokata jeleket, a melyek beszélni tudnak a gazdájukról, vagy sem. Ha megtalálja, akkor egyszerűen leolvassa őket, a melyeken rendszerint az egész történet meg van írva.

Nem tagadom, hogy a valódi jelek megtalálása a legnehezebb, mert azok többnyire a legkevésbé szembeötlők s vajmi ritkán vannak meg ott, a hol látni és megtalálni szeretnők.

De hogy egészen világosan beszéljek, ennél az esetről például a meggyilkolt hulláján csupán azt lehetett látni, hogy a halál nagyon fájdalmas lehetett, vagyis hogy a testi fájdalomhoz a lélek nagymérvű szenvedése is hozzájárult. Ebből azonban a legélesebb következtetéssel is csak nagyon merész és épenséggel bizonytalan feltevéssel lehetne azt kihozni, a mit most már jól tudunk, hogy a meggyilkolt iszonyodott gyilkosa arczától, egy régebbről keletű gyűlölségnél fogva.

Ilyesmire építeni szilárdan nem lehet, épen azért más irányban iparkodtam a jeleimet felfedezni.

A szomszédszobából beszolgáló nyílás csaknem a padló színvonalán feküdt, tehát a gyilkos azon keresztül csakis négykézláb jöhetett keresztül. Én hát utána csináltam ezt a műveletet. Az ágyak alatt a legtisztább szobákban is mindig van egy bizonyos, finom porréteg, mely, ha azt valaki különösen meztelen kézzel érinti, pompásan megőrzi a lenyomatot. Ezen esetről a fal áttörése következtében meg épenséggel vastag porréteg lepte el a padlót s a lenyomatok tisztán meglátszottak. Ott a padló sötétebb és sokkal fényesebb volt, mint másutt s a mint oldalról vízszintes irányban a világosságnak fordulva néztem, oly tisztán láttam, hogy akár le is rajzolhattam volna.

Itt találtam én rá az emberem kezére, széles újjú, hatalmas kezekre s bár mászás közben térdével részben feltörölte őket, két helyen tisztán kivehettem, hogy a bal kéz két középső ujja soha sem érinté a padlót. Már pedig, ha valaki olyan állásban teljes súlyával a két kezére támaszkodik, akkor az összes ujjak feltétlenül érintik a padlót. De mivel ez a két újj ismételtlen hiányzott a lenyomaton, fel kellett tennem, hogy a természetes kézen sincs meg.

A másik szobában még inkább, megbizonyosodtam a feltevésem helyességéről. Ugyanis ott, a hol a nyílás törve volt, előzőleg rendes körülmények között egy nagy nehéz szekrény állott, a mit a padlón volt éles körvonalak azonnal elárultak. Az a szekrény pedig félre volt húzva, egészen természetellenes helyzetben a szoba kezepe felé fordítva. Azt a szoba gazdája semmi esetre sem állíthatta úgy, azt kétséget kizárólag csakis a gyilkos tolt odább, mert arra a helyre szüksége volt. Annak a fényezett bútordarabnak a két lapján meg ismét feltűnt a széles nagy kéz jobb felől a maga vastok teljességében; balról azonban a széles tenyérből csak 3 újj ágazott szét.

Ez már tiszta munka volt.

Akkor aztán a szekrénytologatást is utána akartam csinálni, hanem bizony alig-alig tudtam azt csak megmozdítani. Hogy nagy testi erejű embernek kellett lennie annak, a ki ezt félre tette az útból — az csak természetes.

— Nagyszerűen természetes — szolt közbe a rendőrtanácsos.

— Az ember nem is hinné, hogy egy érthetetlennek látszó dolog ily egyszerű legyen.

— A lépések hosszából — mondá Bunkán — hozzávetőleg eléggé biztosan következtethetünk az ember magasságára, feltéve természetesen, hogy az illető készakarva nem tesz nagyobb vagy apróbb lépéseket, mint a minő testalkata arányának megfelelően.

Már pedig ennél az esetenél bizton kizártnak lehetett venni, hogy a gyilkos, mikor a súlyos szekrény eltávolításával volt elfoglalva, a lépéseinek a hosszára figyelt volna, annál is inkább, mert eszébe se juthatott, hogy nyomai a sima padlón felfedezhetőek lesznek. Én pedig a méreteimet ott eszközöltem, mert az által, hogy nagy súlyt emelt, a cipősarok apró szögei mélyebben nyomódtak a padlóba s a szétvetett lábak közötti távolság magas emberre vallottak.

A szőke bajusz meg tulajdonképen az első adatom volt, a mit az ismeretlenről megtudtam, mert, mikor a meggyilkolt görcsbe szorult öklét nézegettem, azonnal észrevettem, hogy az egyik köröm alá hosszú, csavarszerű szőke szőrszál van beékelve. Az meg régi dolog, hogy a gyakorlott szem első tekintetre könnyen felismerheti, hogy a szőrszál az emberi fej melyik részéről származik.

A meggyilkolt fekete bajusza és hajzata a tévedés lehetőségét teljesen kizárta.

Végül a jobb kéz aránytalan fejlettsége, a széles újjak nyoma, nehéz munkáskézre vallottak.

A mi még ezek után hátra van, vagyis, hogy a tettes valami olasz ember lehetett s hogy már hosszabb idő óta lesett áldozatára, azt az olasz nyelvű titokzatos levél minden szónál világosabban magyarázza s épen e miatt kutattam át a vendégkönyvet, mert ezekből kifolyólag csaknem biztosra vettem, hogy az illető, mielőtt a bűntettet végrehajtotta, előbb okvetlen tanulmányozta a helyet, mire alkalma csakis úgy lehetett, hogy egy ideig azon emelet valamelyik száma alatt lakhatott.

És mint a végeredményből láttuk, ez a feltevés is helyes volt, csakhogy az illető alattomban tartózkodott időnkint a szálló egyik szobájában s így a vendégkönyv nem adhatott róla fölvilágosítást.

S végre, mert a meggyilkolt is olaszországi ember volt ép úgy mint a minőnek a gyilkost képzel-

tem, a bosszúgyilkosság valószínű oka a multba nyúlt vissza. Ezért első sorban is táviratoztam Fierenzébe s részletesen tudakozódtam Palmer multjáról s mivel a válaszban Ursini négy év előtti menyetele is jelezve volt s ennek az embernek onnan vett személyleirása az én adataimmal hajszálra egyeztek, egyenesen a hazája felé vettem az utamat

Utközben aztán itt is, ott is látták az emberemet, a míg végre Fiumében ráakadtam.

— Igen, igen, és én kalapot emelek az ilyen eredmény előtt, Bunkán. Fogadja az elismerésemet és a csodálatomat — szólta a rendőrtanácsos s kezét nyújtá a rendőrtisztnak, melyet az szívélyesen meg-rázott.

— De most már igazán nem tartóztatom tovább; tudom, hogy türelmetlenül várják, — tevé hozzá mosolyogva s miután újlag kezét nyujtá Bunkának — elváltak.

Bunkán sietve vágott át az utcán s mikor a lámpák alatt a szögleten befordult, a rendőrtanácsos utána nézett.

— No, nem meg mondtam, hogy fene egy gyerek ez a Bunkán — dörmögé maga elé s lassú léptekkel haza felé tartott.

Tevékenységi kimutatás

a csendőrkerületekben az 1901. évben teljesített
közbiztonsági szolgálatokról.

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	összesen
	számu csendőrkerületben						
Felségsértés:							
előfordult } eset	1	2	1	3	3	1	8
kiderített } eset	1	2	1	3	1	1	8
elfogott } egyén					2	1	3
feljelentett } egyén	1	2	1		1		5
A király, a királyi ház tagjainak bántalmazása, a király megsértése:							
előfordult } eset	3	2	3	4		2	14
kiderített } eset	3	2	3	4		2	14
elfogott } egyén				1			1
feljelentett } egyén	3	2	3	3		2	13
A hűtlenség:							
előfordult } eset			1			1	2
kiderített } eset			1			1	2
elfogott } egyén							
feljelentett } egyén			1			1	2
A lázadás:							
előfordult } eset		1					1
kiderített } eset		1					1
elfogott } egyén							
feljelentett } egyén		1					1
A hatóságok, országgyűlési tagok, vagy hatósági közegek elleni erőszak:							
előfordult } eset	69	72	86	209	73	62	571
kiderített } eset	69	71	86	207	73	62	568
elfogott } egyén	20	9	12	19	11	30	101
feljelentett } egyén	119	168	170	464	194	214	1329

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	összesen
	számu csendőrkerületben						
Az alkotmány, atörvény, a hatóságok vagy hatósági közegek elleni erőszak:							
előfordult } eset	3	2	9	9	4	3	30
kiderített } eset	3	2	8	9	4	3	29
elfogott } egyén							
feljelentett } egyén	19	2	15	18	4	3	61
A magánosok ellenierőszak:							
előfordult } eset	16	5	26	36	45	18	146
kiderített } eset	16	5	25	36	45	18	145
elfogott } egyén			1	12	3	5	21
feljelentett } egyén	91	19	81	150	274	95	710
A polgárok választási joga ellen elkövetett büntettek és vétségek:							
előfordult } eset		3		1	2	1	7
kiderített } eset		3		1	2	1	7
elfogott } egyén							
feljelentett } egyén		3		2	2	1	8
A vallás és annak szabad gyakorlata elleni büntettek és vétségek:							
előfordult } eset		1	3	21	3	1	29
kiderített } eset		1	3	21	3	1	29
elfogott } egyén							
feljelentett } egyén		2	3	42	4	2	53
A személyes szabadságnak, a házjognak, továbbá a levél- és táviratitoknak közhivatalnok általi megsértése:							
előfordult } eset		5	7	4		2	18
kiderített } eset		5	7	4		2	18
elfogott } egyén							
feljelentett } egyén		7	7	6		5	25

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
A pénzhamisítás:							
előfordult } eset	37	33	42	17	6	17	152
kiderített } eset	36	32	42	13	4	17	144
elfogott } egyén	35	20	24	2	.	11	92
feljelentett } egyén	55	55	45	19	7	19	200
A hamis tanuzás és hamis eskü:							
előfordult } eset	6	2	2	6	.	2	18
kiderített } eset	6	2	2	6	.	2	18
elfogott } egyén	1	.	2	.	.	.	3
feljelentett } egyén	10	2	1	9	.	2	24
A hamis vád:							
előfordult } eset	3	2	8	2	2	2	19
kiderített } eset	3	2	8	2	2	2	19
elfogott } egyén	.	.	1	.	.	.	1
feljelentett } egyén	3	2	9	2	4	3	23
A szemérem elleni bűntettek és vétségek:							
előfordult } eset	53	66	73	51	33	49	325
kiderített } eset	53	65	73	51	33	48	323
elfogott } egyén	8	6	5	14	12	10	55
feljelentett } egyén	60	86	88	72	27	64	397
Kettős házasság:							
előfordult } eset	.	1	1	.	.	.	2
kiderített } eset	.	1	1	.	.	.	2
elfogott } egyén
feljelentett } egyén	.	1	1	.	.	.	2
A családi állásra vonatkozó büntettek és vétségek:							
előfordult } eset	.	3	3	2	3	2	13
kiderített } eset	.	3	3	2	3	2	13
elfogott } egyén	1	1	2
feljelentett } egyén	.	3	3	2	2	1	11

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
A rágalmazás és becsületsértés							
előfordult } eset	49	79	155	162	129	60	634
kiderített } eset	49	79	155	162	129	60	634
elfogott } egyén	2	.	.	1	1	2	6
feljelentett } egyén	53	138	175	236	177	90	869
Az ember élete elleni bűntettek és vétségek:							
előfordult } eset	356	291	268	362	291	292	1860
kiderített } eset	343	261	258	355	266	277	1760
elfogott } egyén	131	124	139	159	89	136	778
feljelentett } egyén	317	230	204	304	270	234	1559
A párviadal:							
előfordult } eset	1	3	4	9	4	7	28
kiderített } eset	1	3	4	9	4	7	28
elfogott } egyén
feljelentett } egyén	2	8	6	39	12	26	93
A testi sértés:							
előfordult } eset	2316	1898	2156	3311	1465	1780	12926
kiderített } eset	2303	1836	2150	3254	1453	1743	12739
elfogott } egyén	85	95	108	166	124	183	761
feljelentett } egyén	3135	2856	3187	4335	2455	2855	18823
A közegészség elleni bűntettek és vétségek:							
előfordult } eset	14	10	12	6	.	1	43
kiderített } eset	14	10	12	6	.	1	43
elfogott } egyén
feljelentett } egyén	14	31	15	5	.	1	66
A személyes szabadságnak megsértése magán-személyek által:							
előfordult } eset	3	11	4	5	1	3	27
kiderített } eset	3	11	4	5	.	3	26
elfogott } egyén
feljelentett } egyén	3	32	15	19	.	6	75

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
A levél- és távsürgönytitok megsértése:							
előfordult			3	1			4
kiderített			3	1			4
elfogott							
feljelentett			3	1			4
A titok tiltott felfedezése:							
előfordult	1					1	2
kiderített	1					1	2
elfogott							
feljelentett	1					1	2
A magánlak megsértése magánszemélyek által:							
előfordult	137	67	203	216	100	72	795
kiderített	137	67	203	216	99	72	794
elfogott	3	3	1	4	8	4	23
feljelentett	228	110	336	403	197	156	1430
A lopás:							
előfordult	4182	3683	4777	4695	3710	3281	24327
kiderített	3902	2776	4095	3653	2956	2562	19944
elfogott	525	492	853	714	585	959	4128
feljelentett	4798	3583	3752	4792	3476	2604	23005
A rablás és zsarolás:							
előfordult	171	193	168	213	156	92	993
kiderített	163	166	158	190	148	86	920
elfogott	57	65	120	104	104	73	523
feljelentett	247	268	217	272	195	95	1294
A sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés:							
előfordult	76	57	129	99	66	77	504
kiderített	76	56	129	97	66	77	501
elfogott	4	3	15	8	5	14	49
feljelentett	64	56	140	99	86	76	521
A jogtalan elsajátítás:							
előfordult	141	82	169	172	71	89	724
kiderített	141	80	166	156	71	88	702
elfogott	1		1	1	2	4	9
feljelentett	192	105	188	257	82	133	957

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
Az orgazdaság és bűnpártolás:							
előfordult	360	221	402	295	295	282	1855
kiderített	356	219	401	282	295	282	1835
elfogott	4	14	18	11	7	10	64
feljelentett	468	307	564	437	466	418	2660
A csalás:							
előfordult	104	118	131	140	67	131	691
kiderített	99	107	131	134	64	126	661
elfogott	13	36	9	18	12	20	108
feljelentett	112	146	140	207	64	135	804
Okirat-hamisítás:							
előfordult	38	27	15	38	11	24	153
kiderített	38	27	15	37	11	22	150
elfogott	7	1	5	3	4	2	22
feljelentett	45	32	18	45	11	21	172
Orvosi és községi hamis bizonyítványok kiállítása és használása:							
előfordult			1	4	1		6
kiderített			1	4	1		6
elfogott							
feljelentett			5	7	1		13
Bélyeghamisítás:							
előfordult					1		1
kiderített					1		1
elfogott							
feljelentett					2		2
Csalárd és vétkes bukás:							
előfordult						1	1
kiderített						1	1
elfogott							
feljelentett						1	1
Más vagyonának meg-rongálása:							
előfordult	335	223	340	334	266	214	1712
kiderített	330	213	337	324	258	205	1667
elfogott	7		1	7	50	42	107
feljelentett	485	386	565	629	636	423	3124

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Ösze- sen
	számu csendőrkerületben						
A gyujtogatás, tűzokozás:							
előfordult	1327	1950	1447	1301	1806	1298	9138
kiderített } eset	1095	1292	1193	817	1114	936	6447
elfogott	20	32	28	42	33	50	205
feljelentett } egyén	1272	1507	1280	892	1386	1022	8359
Vízáradás okozás:							
előfordult	1	13	14
kiderített } eset	1	8	9
elfogott
feljelentett } egyén	1	8	9
Vaspályák, hajók, távirdek megrongálása és egyéb közbizt. veszélyes cselekmények:							
előfordult	13	9	14	4	13	6	59
kiderített } eset	11	7	13	4	13	5	53
elfogott	.	4	.	4	.	.	8
feljelentett } egyén	21	11	72	7	27	20	158
A foglyok megszöktetése:							
előfordult	.	.	1	.	1	.	2
kiderített } eset	.	.	1	.	1	.	2
elfogott	.	.	1	.	.	.	1
feljelentett } egyén	1	.	1
A fegyveres erő elleni büntettek és vétségek:							
előfordult	79	4	5	25	3	7	123
kiderített } eset	79	4	5	25	3	7	123
elfogott	82	2	6	19	1	4	114
feljelentett } egyén	7	3	1	8	6	2	27
A hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek:							
előfordult	3	3	3	11	3	1	24
kiderített } eset	3	3	3	11	3	1	24
elfogott	.	.	.	1	.	1	2
feljelentett } egyén	4	3	3	11	5	.	26

A kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Ösze- sen
	számu csendőrkerületben						
Az állam elleni kihágások:							
előfordult	3	8	75	3	5	9	103
kiderített } eset	3	8	75	2	5	9	103
elfogott	2	1	2	.	.	.	5
feljelentett } egyén	3	14	114	4	9	29	172
A hatóságok és a közcsend elleni kihágások:							
előfordult	278	149	544	308	266	268	1813
kiderített } eset	278	149	544	307	266	268	1812
elfogott	6	1	5	8	22	20	62
feljelentett } egyén	623	308	1740	694	667	803	4835
A vallás és annak szabad gyakorlata elleni kihágások:							
előfordult	13	.	4	137	29	32	215
kiderített } eset	13	.	4	137	29	32	215
elfogott	.	.	5	1	.	.	6
feljelentett } egyén	91	.	10	278	61	96	536
Pénz és értékpapírok hamisítására vonatkozó kihágások:							
előfordult	1	6	9	4	3	2	25
kiderített } eset	1	6	9	2	3	2	25
elfogott	.	2	.	.	2	.	4
feljelentett } egyén	2	10	10	3	2	3	30
A családi állás elleni kihágások:							
előfordult	.	.	1	.	2	4	7
kiderített } eset	.	.	1	.	2	4	7
elfogott
feljelentett } egyén	.	.	2	.	2	16	20
A közbiztonság elleni kihágások:							
előfordult	1388	369	1242	2161	1114	1508	7782
kiderített } eset	1388	367	1248	2160	1114	1501	7778
elfogott	1329	311	1848	3233	1558	1816	10095
feljelentett } egyén	695	404	428	352	238	959	3076

A kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
A közrend és közszemérem elleni kihágások:							
előfordult	1733	1258	3163	3267	2062	1915	13398
kiderített	1733	1255	3163	3260	2052	1918	13381
elfogott	60	2	27	25	70	87	271
feljelentett	3381	2649	4995	9219	5007	4686	29937
Szerencsejáték által elkövetett kihágások:							
előfordult	82	103	277	70	72	64	668
kiderített	82	103	270	70	72	64	661
elfogott		2		2		3	7
feljelentett	322	399	626	314	324	275	2260
A közegészség és testi épség elleni kihágások:							
előfordult	1420	1170	3547	4686	1527	930	13280
kiderített	1420	1168	2542	4684	1520	930	12264
elfogott	3		4	5	5	1	18
feljelentett	2056	1670	4893	6581	2541	1883	19624
A tulajdon elleni kihágások:							
előfordult	433	539	1298	3712	1871	638	8491
kiderített	433	534	1295	3710	1846	638	8456
elfogott	19	2	7	8	2	8	46
feljelentett	687	1080	1691	5616	4604	2852	16530

A külön törvények által megállapított kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
Erdei kihágások:							
előfordult	174	85	198	107	136	57	757
kiderített	174	85	198	107	134	56	754
elfogott		7	1	2			10
feljelentett	333	176	381	326	307	178	1701
Halászati kihágások:							
előfordult	439	316	344	218	277	159	1753
kiderített	439	316	344	218	277	159	1753
elfogott	2	2	1	2	2		9
feljelentett	645	537	547	455	415	536	3135
Mezőrendőri kihágások:							
előfordult	287	390	1552	556	339	502	3626
kiderített	287	383	1543	550	337	502	3602
elfogott			31	6	2	7	46
feljelentett	505	775	2134	1151	669	1342	6576
Vadászati kihágások:							
előfordult	847	795	1454	513	424	351	4384
kiderített	847	792	1453	513	421	351	4377
elfogott		5			6		11
feljelentett	1185	1487	1876	718	640	471	6377
Vadászattal összefüggő jövedéki kihágások:							
előfordult	72	84	148	67	288	85	744
kiderített	72	84	148	67	288	84	743
elfogott	1				3		4
feljelentett	73	122	202	104	408	124	1033
Egyéb jövedéki kihágások:							
előfordult	142	255	464	332		410	1603
kiderített	142	255	464	332		410	1603
elfogott	17	7	7	5			36
feljelentett	170	409	551	451		537	2118
Házulási rendszabály áthágásai:							
előfordult	53	15	68	149	27	48	360
kiderített	53	15	68	149	27	48	360
elfogott	29	1	13	77	16	10	146
feljelentett	33	15	61	101	22	51	283

A külön törvények által megállapított kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben						
Ut és vámrendőri kihágások:							
előfordult	2018	1245	1270	3294	1424	1045	10296
kiderített } eset	2018	1243	1270	3288	1424	1045	10288
elfogott	62				2		64
feljelentett } egyén	2535	1796	1659	4324	2088	1554	13956
A vasárnapi munkaszünet megszegése által elkövetett kihágások:							
előfordult	235	16	74	433	58	39	855
kiderített } eset	235	15	52	433	58	39	832
elfogott	1						1
feljelentett } egyén	327	28	103	766	157	85	1466
All betegsésgügyi kihágások:							
előfordult	102	350	202	100	19	196	969
kiderített } eset	102	350	202	100	19	196	969
elfogott	1	3	2			2	8
feljelentett } egyén	1171	601	305	183	52	300	2612
A selyemtenyészésre vonatkozó intézkedések megszegése:							
előfordult
kiderített } eset
elfogott
feljelentett } egyén
Vízrendőri kihágások:							
előfordult	.	1	1	4	.	.	6
kiderített } eset	.	1	1	4	.	.	6
elfogott
feljelentett } egyén	.	1	1	4	.	.	6
Az ország czimerének engedély nélküli használata:							
előfordult	.	.	1	.	.	.	1
kiderített } eset	.	.	1	.	.	.	1
elfogott
feljelentett } egyén	.	.	1	.	.	.	1

A külön törvények által megállapított kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben						
Újonczállítás előli szökés és tiltott nőszülés:							
előfordult	20	10	1	33	3	5	72
kiderített } eset	20	19	1	33	3	5	72
elfogott	13	13	.	20	3	3	52
feljelentett } egyén	8	2	1	15	.	2	28
Káros hitelügylet kötése által elköv. kihágások:							
előfordult
kiderített } eset
elfogott
feljelentett } egyén
Phylloxera elleni óvintézkedések megszegése:							
előfordult
kiderített } eset
elfogott
feljelentett } egyén
Kivándorlás közvetítése engedély nélkül:							
előfordult	.	.	.	15	55	5	75
kiderített } eset	.	.	.	15	55	5	75
elfogott	.	.	.	5	52	12	69
feljelentett } egyén	.	.	.	16	44	4	66
Cselérendőri kihágások:							
előfordult	16	56	20	224	15	37	368
kiderített } eset	16	56	20	224	15	37	368
elfogott	1						1
feljelentett } egyén	31	65	30	253	17	72	468
Ministeri rendeletekbe ütköző kihágások:							
előfordult	57	7	39	101	.	26	230
kiderített } eset	57	7	39	101	.	26	230
elfogott	4			39	.		43
feljelentett } egyén	121	10	76	136	.	49	392
Hatósági szabályrendel. ütköző kihágások:							
előfordult	2410	1328	1362	1902	175	2838	10015
kiderített } eset	2410	1326	1362	1901	175	2838	10012
elfogott	1	.	.	1	.	7	9
feljelentett } egyén	4485	3477	1764	3909	242	6077	19954

Az 1901. év folyamán teljesített egyéb szolgálatok.

A különféle szolgálato- tok megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	össze- sen
	számu csendőrkerületben						
Rendes szolgálat	25181	21481	26613	21464	18896	25780	139445
Ellenőrző szolgálat	20019	12252	13115	14280	10479	13266	83441
Nyomozó szolgálat	5542	5695	6718	7526	5190	7800	38471
Helyi járőrszolgálat	16461	8997	10236	10099	10603	10740	67136
Uti járőrszolgálat	4085	3170	5021	4489	2479	5395	24639
Találkozási járőrszolg.	569	650	664	594	696	499	3672
Letartóztatás felszólít- ás folytán	446	81	156	167	169	87	1106
Segélyszolgálat	2499	2594	1908	2512	1499	1651	12663
Rabkiséret és őrizet	2360	618	2888	2262	2060	1542	11730
Elővezetés	3565	1407	808	2840	2204	1029	12753
Egyéb felszólított szol- gálat	5334	673	3327	6211	5646	929	22120
Éjjeli őrkellenőrzése	43733	52009	39362	47985	33958	54962	272009
Vasuti és hajóügyelet	7614	8887	6945	6519	8372	11158	49495
Vásár- és bucsuügyelet	1962	1954	2166	2608	2083	3972	14745
Nemzetközi indóház és belépő állomási ügyelet	511	511
Folyamatkeelési ügye- let	25	510	33	141	70	351	1130
Fürdőhelyi ügyelet	287	520	545	1128	1259	1872	5611
Határszéli ügyelet	1798	190	.	5	6	97	2096
Határszéli őrszolgálat	1831	289	.	3	.	.	2123
Postafedezet	60	116	75	210	17	97	575
Személyfedezet	45	1	3	50	156	.	255
Hullafedezet	41	2	28	45	6	3	125
Bányaügyelet	346	135	.	1163	78	2	1724
Gödöllői királyi lak körüli ügyelet	.	.	365	.	.	.	365
Vasgyárügyelet	42	165	129	276	.	.	612

Táblázat

a m. kir. csendőrlégénység részére a betöltött szolgálati idő után esedékes éven-
kénti nyugdíjról (összegek koronaértékben).

Betöltött szolgálati idő, év	Csendőr részére						Őrvezető részére					
	h a n a p i			h a n a p i			h a n a p i			h a n a p i		
	30	40	50	70	80	90	40	50	60	80	90	100
10	250	250	300	312	336	348	316	316	378	388	—	—
15	250	250	300	312	336	348	316	316	378	388	414	—
20	282	282	336	350	378	392	356	356	424	438	466	480
25	376	376	448	468	504	522	474	474	566	584	630	638
30	470	470	562	584	630	652	594	594	708	730	776	798
35	564	564	674	700	756	782	712	712	848	876	930	958
40	658	658	786	818	842	914	830	830	990	1022	1086	1118
40	752	752	898	934	1008	1044	948	948	1134	1168	1242	1278
10	—	—	—	—	—	—	382	382	442	456	—	—
15	—	—	—	—	—	—	382	382	442	456	480	536
20	—	—	—	—	—	—	430	430	498	512	540	566
25	—	—	—	—	—	—	574	574	664	682	730	738
30	—	—	—	—	—	—	716	716	830	854	898	922
35	—	—	—	—	—	—	860	860	996	1024	1078	1106
40	—	—	—	—	—	—	1002	1002	1162	1194	1258	1290
40	—	—	—	—	—	—	1146	1146	1326	1366	1438	1474

Táblázat

a m. kir. csendőrlegénység részére a betöltött szolgálati idő után egyszersminden korra szóló végkielégítésekről (az összegek koronaértékben).

Betöltött szolgálati idő, év		Csendőr részére				Örsvezető részére				Örmester részére			
		ha szolg. pótdíjat nem élvez	ha napi			ha szolg. pótdíjat nem élvez	ha napi			ha szolg. pótdíjat nem élvez	ha napi		
			30	40	50		40	50	60		40	50	60
-tól	-ig	fillérsnyi szolgálati pótdíjat élvez				fillérsnyi szolgálati pótdíjat élvez				fillérsnyi szolgálati pótdíjat élvez			
a 3 évi csendőrségi szolgálati kötelezettség lejártá előtt		185.40	—	—	—	234	—	—	—	282.60	—	—	—
3	5	—	752	—	—	—	959	—	—	—	1146	—	—
5	10	—	1504	1796	1868	—	1898	2262	2336	—	2292	2656	2730

FÜGGELÉK.

Katonai és polgári czímtár.

I. KATONAI CZIMTÁR.

Legfőbb hadúr:

Ő cs. és apost. kir. Felsége I. FERENCZ JÓZSEF.

Cs. és kir. közös hadsereg.

Főhadsegédek: gróf *Paar Ede* lov. táb. v. b. t. t.; ahnenburgi *Bolfras Arthur* tbsz. v. b. t. t., a katonai iroda főnöke.

Szárnységek: 5 törzstiszt.

Az összes fegyveres erő vezérkari főnöke: báró *Beck Frigyes* tbsz.

Csapat-főfelügyelők: Herczeg *Windisch-Gruetz Lajos* lov. táb., báró *Reinländer Vilmos* tbsz. és báró *Waldstätten János* tbsz.

Testőrség: a) Arcier testőrség; állománya 45 tisztt; feláll. 1763. b) m. kir. testőrség; állománya 45 tisztt; feláll. 1760. c) Darabont-testőrség; állománya 6 tisztt, 44 altisztt; feláll. 1767. d) Lovas testőr-század; állománya 7 tisztt, 72 altisztt; feláll. 1849. e) Gyalog testőr-század; állománya 6 tisztt, 248 altisztt; feláll. 1802.

Cs. és kir. hadügyminiszter: báró *Krieghammer Ödön*, lov. táb., v. b. t. t.

A hadügyminiszterium segédközegei: A vezérkar főnöke: br. *Beck Frigyes* tbsz. — Hadi levéltári igazgató: *Woinovich Emil* táb. — Lovassági felügyelő: gr. *Paar Alajos* alt. — Tüzérségi felügyelő: lov. *Kropatschek Alfréd* tbsz. — Vártüzérségi felügyelő: *Kriwanek Károly* táb. — Hadmérnöki felügyelő: nordenai *Beck Ottó* tbsz. — Utászfelügyelő: *Szaszkiewicz Sándor* táb. — Vonatfelügyelő: *Latscher János* lov. táb. Katonai nevelő és képzőintézetek felügyelője: klienfeldi *Moravetz Ottó* tbsz. — Pótlovazási felügyelő: br. *Bothmer Vilmos* lov. táb. — Vezér építésmérnök: *Ceipek József* táb. — Egészségügyi csapat-

parancsnok: *Frass Pál* ezredes. — Apostoli tábori püspöki helynök: dr. *Belopotoczky Kálmán* tricalai püspök. — A katonai orvosi testület főnöke: dr. *Uriel József* vezértörzsorvos. — Szakszámvevőség főnöke: *Križ János* miniszteri tanácsos.

Műszaki katonai bizottság: Elnök: arzeni gr. *Geldern Egmond Gusztáv* altb.

Katonai egészségügyi bizottság: Elnök: dr. *Kratschmer Florian* vezértörzsorvos.

Katonai földrajzi intézet: Parancsnok: *Frank Ottó* ezredes.

Katonai legfőbb törvényszék: Elnök: lovag *Pitreich Antal* tbsz.

Hadttest-parancsnokságok.

1. *hadtest*: *Krakkóban*. Területe: Nyugati Galiczia, Szilézia és Éjszak-Morvaország; az 1., 13., 20., 54., 56., 57., 93. és 100. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par. br. *Albóri Jenő* tbsz.

2. *hadtest*: *Bécsben*. Területe: Alsó-Ausztria és Dél-Morvaország; a 3., 4., 8., 49., 81., 84. és 99. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: gr. *Üzküll-Gyllenband Sándor* lov. táb.

3. *hadtest*: *Grácban*. Területe: Stájerország, Karinthia, Krajna, Triest, Istria, Görz és Gradiska; a 7., 17., 27., 47., 87. és 97. gyalog-ezred hadkieg. területe. Par.: vezzei lov. *Succovaty Ede* tbsz.

4. *hadtest*: *Budapestben*. Területe: Magyarország; a 6., 23., 32., 38., 44., 52., 68., 69. és 86. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: herczeg *Lobkowitz Rezső* tbsz.

5. *hadtest*: *Pozsonyban*. Területe: Magyarország; a 12., 19., 26., 48., 71., 72., 76. és 83. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: Ó cs. és kir. Fensége *Frigyes* főherczeg tbsz.

6. *hadtest*: *Kassán*. Területe: Magyarország; az 5., 25., 34., 60., 65., 66., 67. és 85. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: báró *Mertens Károly* altáb.

7. *hadtest*: *Temesvárt*. Területe: Magyarország; a 29., 33., 37., 39., 43., 46., 61. és 101. sz. gyal. ezr. hadkieg.

területe. Parancsnok: bayersheimi lovag *Schwitzer Lajos* tbsz.

8. *hadtest*: *Prágában*. Területe: Csehország; a 11., 28., 35., 73., 75., 88., 91. és 102. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Fabini Lajos* tbsz.

9. *hadtest*: *Josefstadtban*. Területe: Csehország; a 18., 21., 36., 42., 74., 92., 94. és 98. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: . . .

10. *hadtest*: *Przemyslben*. Területe: Közép-Galiczia; a 9., 10., 40., 45., 77., 89. és 90. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Galgóczy Antal* tbsz.

11. *hadtest*: *Lembergben*. Területe: Keleti Galiczia és Bukovina; a 15., 24., 30., 41., 55., 58., 80. és 95. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Fiedler Ferdinand* tbsz.

12. *hadtest*: *Nagy-Szebenben*. Területe: Erdély; a 2., 31., 50., 51., 62., 63., 64. és 82. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: ohstorffi *Probszt Emil* tbsz.

13. *hadtest*: *Zágrábban*. Területe: Horvát- és Szlavonország és Fiume; a 16., 53., 70., 78., 79. és 96. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Klobus Hugó* tbsz.

14. *hadtest*: *Innsbruckban*. Területe: Tirol és Vorarlberg, Felső-Ausztria és Salzburg; a 14. és 59. gyal. ezr. és a tiroli császár vadászok hadkieg. területe. Par.: Ó cs. és kir. Fensége *Jenő* főherczeg lov. táb.

15. *hadtest*: *Sarajevóban*. Területe: Bosznia és Herzegovina; a bosznia-herczegovinai ezredék hadkieg. területe. Par.: br. *Appel János* lov. tb.

Katonai hadparancsnokság Zárában. Területe: Dalmácia; a 22. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: Hornthali *Horsetzky Károly* altáb.

Gyalog-hadosztály- s dandárparancsnokságok:

1. gy. hdoszt.: Sarajevo. 2. ddr: Sarajevo. 39. ddr: Dolnja-Tuzla. 40. ddr: Banjaluka. 7. hegyi ddr: Sarajevo. 8. hegyi ddr: Foča.

2. osz. hdoszt.: Jaroslau. 3. ddr: Rzeszów. 4. ddr: Jaroslau.

3. gy. hdoszt.: Linz. 5. ddr: Linz. 6. ddr: Salzburg. 4. gy. hdoszt.: Brünn. 7. ddr: Znaim. 8. ddr: Brünn.

5. gy.hadoszt.: Olmütz. 9. ddr: Olmütz. 10. ddr: Troppau.
 6. gy.hadoszt.: Grác. 11. ddr: Grác. 12. ddr: Klagenfurt.
 7. gy.hadoszt.: Eszék. 13. ddr: Eszék. 14. ddr: Pétervárad.
 8. gy.hadoszt.: Innsbruck. 15. ddr: Innsbruck. 16. ddr: Trient.
 9. gy.hadoszt.: Prága. 17. ddr és 18. ddr: Prága.
 10. gy.hadosztály: Josefstadt. 19. ddr: Josefstadt.
 20. ddr: Königgrätz.
 11. gy.hadoszt.: Lemberg. 21. ddr. és 22. ddr: Lemberg.
 12. gy.hadoszt.: Krakkó. 23. ddr és 24. ddr: Krakkó.
 13. gy.hadoszt.: Bécs. 25. ddr és 26. ddr: Bécs.
 14. gy.hadoszt.: Pozsony. 27. ddr: Pozsony. 28. ddr: Sopron.
 15. gy.hadoszt.: Miskolcz. 29. ddr: Ungvár. 30. ddr: Miskolcz.
 16. gy.hadoszt.: N.-Szeben. 31. ddr: Brassó. 32. ddr: N.-Szeben.
 17. gy.hadoszt.: N.-Várad. 33. ddr: N.-Várad. 34. ddr: Arad.
 18. gy.hadoszt.: Mostár. 1. hegyi ddr: Mostár. 2. hegyi ddr: Trebinje. 3. hegyi ddr: Nevesinje. 6. hegyi ddr: Bilek.
 19. gy.hadoszt.: Pilsen. 37. ddr: Pilsen. 38. ddr: Budweis.
 20., 21., 22. és 23. gy.hadoszt. (csak hadjárat alkalmával állítatnak fel).
 24. gy.hadoszt.: Przemysl. 47. ddr és 48. ddr: Przemysl.
 25. gy.hadoszt.: Bécs. 49. ddr és 50. ddr: Bécs.
 26. gy.hadoszt. (csak hadjárat alkalmával állítatik fel).
 27. gy.hadoszt.: Kassa. 53. ddr: Kassa, 54. ddr: Eperjes.
 28. gy.hadoszt.: Laibach. 55. ddr: Trieszt. 56. ddr: Laibach.

29. gy.hadoszt.: Theresienstadt. 57. ddr: Theresienstadt. 58. ddr: Reichenberg.
 30. gy.hadoszt.: Lemberg. 59. ddr: Czernovitz. 60. ddr: Lemberg.
 31. gy.hadoszt.: Budapest. 61. ddr és 62. ddr: Budapest.
 32. gy.hadoszt.: Bpest. 63. ddr és 64. ddr: Bpest.
 33. gy.hadoszt.: Komárom. 65. ddr: Győr. 66. ddr: Komárom.
 34. gy.hadoszt.: Temesvár. 67. ddr: Temesvár. 68. ddr: Fehértemplom.
 35. gy.hadoszt.: Kolozsvár. 69. ddr: Gyula-Fehérvár. 70. ddr: Kolozsvár.
 36. gy.hadoszt.: Zágráb. 71. ddr: Fiume. 72. ddr: Zágráb.
 47. gy.hadoszt.: Bécs. 93. ddr: Bécs. 94. ddr: Bécs.
 Közvetlen a zarái katonai hadparancsnokságnak alárendelve: 4. hegyi ddr: Cattaro. 5. hegyi ddr: Zára.

Lovas hadosztályok.

- Lovas hadoszt.: Lemberg (11. hadtest), 18. ddr: Zloczów. 21. ddr: Lemberg.
 Lov.hadoszt.: Stanislaw (11. hdt.), 13. ddr: Stanislaw. 15. ddr: Tarnopol.
 Lov.hadoszt.: Jaroslau (10. hdt.), 5. ddr: Jaroslau, és 14. ddr: Rzeszów.
 Lov.hadoszt.: Krakkó (1. hadtest), 11. ddr: Tarnow. 20. ddr: Krakkó.
 Lov.hadoszt.: Bécs (2. hdt.), 8. ddr: Brünn. 10. és 17. dandár: Bécs.

Lovas dandárok.

- Törzsek: 1. és 2. Békének nincsenek felállítva. 3. Marburg; 4. Budapest; 5. Jaroslau; 6. Miskolcz; 7. Temesvár; 8. Brünn; 9. Pardubitz; 10. Bécs; 11. Tarnow; 12. N.-Szeben; 13. Stanislaw; 14. Rzeszów; 15. Tarnopol; 16. Pozsony; 17. Bécs; 18. Zloczów; 19. (csak hadjárat alkalmával állítatik fel); 20. Krakkó és 21. Lemberg.

Gyalog ezredek.

(Csákó, sötétkék kabát sima gombokkal, világoskék pantalló, illetve magyar nadrág, kékszürke köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely évben állították fel	A törzs állomáshelye	A kieg. par. állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
1	Császár	1716	Troppau	Troppau	sötétpiros	s.
2	I. Sándor orosz czár	1741	N.-Szeben	Brassó	császársárga	s.
3	Károly főherceg	1715	Brünn	Kremsier	égszínkék	f.
4	Hoch- und Deutschmeister (Jenő főherceg)	1696	Mostar	Bécs	égszínkék	s.
5	Braumüller	1762	Eger	Sz.-Németi	rózsaszín	s.
6	I. Károly, román király	1762	Bécs	Ujvidék	rózsaszín	f.
7	gr. Khevenhüller	1691	Graz	Klagenfurt	sötétbarna	f.
8	Károly István főherceg	1642	Bécs	Brünn	fűzöld	s.
9	gr. Clerfayt	1725	Przemysl	Stryj	almazöld	s.
10	II. Oszkár Frigyes, svéd és norv. kir.	1715	Jaroslau	Przemysl	papagájzöld	f.
11	János György, szász herceg	1629	Prága	Pisek	hamuszín	s.
12	Schmidt	1702	Trebinje	Komárom	sötétbarna	s.
13	Jung-Starhemberg	1814	Krakkó	Krakkó	rózsaszín	s.
14	Ernö Lajos hesseni nhercz.	1733	Bregenz	Linz	fekete	s.
15	Adolf, luxemburgi nagyhercz., nass. hercz.	1701	Lemberg	Tarnopol	buzérvörös	s.

256

16	br. Giesl	1703	Zágráb	Belovár	kénsárga	s.
17	lovag Milde	1674	Klagenfurt	Laibach	vörösbarna	f.
18	Lipót Salvator főherceg	1682	Olmütz	Königrätz	sötétvörös	f.
19	Ferencz Ferd. főherceg	1734	Pozsony	Győr	égszínkék	f.
20	Henrik, porosz herceg	1681	Krakkó	Uj-Sandec	rákvörös	f.
21	gr. Abensberg és Traun	1733	Kuttenberg	Czaszlau	tengerzöld	s.
22	gr. Lacy	1709	Zara	Spalato	császársárga	f.
23	Badeni örgróf	1814	Budapest	Zombor	csere nyevörös	f.
24	br. Reinländer	1662	Stanislau	Kolomea	hamuszín	f.
25	Pokorny	1672	Losonc	Losonc	tengerzöld	f.
26	Mihály, orosz nagyherceg	1717	Győr	Esztergom	fekete	s.
27	II. Lipót, belga király	1682	Laibach	Grác	császársárga	s.
28	III. Viktor Emanuel olasz kir.	1698	Budweis	Prága	fűzöld	f.
29	br. Loudon	1704	Temesvár	N.-Beeskerek	világoskék	f.
30	Fiedler	1725	Lemberg	Lemberg	sukaszin	s.
31	Frigyes Vilmos, meklenburg-strelieci nagyherceg	1741	Gyulafehérvár	N.-Szeben	császársárga	f.
32	Mária Terézia, császárné és királyné.	1741	Budapest	Budapest	égszínkék	s.
33	II. Lipót császár	1741	Arad	Arad	hamuszín	f.
34	I. Vilmos, német császár és porosz király	1734	Kassa	Kassa	buzérvörös	f.
35	br. Sterneck	1683	Pilsen	Pilsen	rákvörös	f.
36	gr. Browne	1683	Josefstadt	Jungbunzlau	halványvörös	s.
37	József főherceg	1741	Nagyvárad	Nagyvárad	skarlátvörös	f.

257

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év-ben állit-tattak fel	A törzs állomáshelye	A kieg. par. állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
38	br. Mollinary	1814	Sarajevo	Kecskemét	fekete	s.
39	Alexis, orosz nagyherceg	1756	Debreczen	Debreczen	skarlátvörös	f.
40	Schaumburg-Lippe herceg	1733	Jaroslau	Rzeszów	világoskék	s.
41	Jenő főherceg	1701	Czernovitz	Czernovitz	kénsárga	f.
42	Ernő Ágost, cumberlandi, braunsch. és lüneb. hg.	1685	Königgrätz	Theresienstadt	narancssárga	f.
43	Rupprecht bajor herceg	1814	Bécs	Karánsebes	cseresnyevörös	s.
44	Albrecht főherceg	1744	Budapest	Kaposvár	buzérvörös	s.
45	Frigyes Ágost, trónörökös, szász herceg	1816	Przemysl	Sanok	skarlátvörös	s.
46	br. Fejérváry	1762	Szeged	Szeged	papagájzöld	s.
47	br. Beck	1682	Görz	Marburg	acézöld	f.
48	Ferdinand főherceg	1798	Sopron	N.-Kanizsa	acézöld	s.
49	br. Hess	1715	Brünn	St.-Pölten	csukaszin	f.
50	Frigyes Vilmos L., badeni nhg.	1762	Brassó	Gyulafehérvár	papagájzöld	f.
51	Probszt	1702	Kolozsvár	Kolozsvár	hamuszin	s.
52	Frigyes főherceg	1741	Pécs	Pécs	sötétvörös	s.
53	Latour	1741	Belovár	Zágráb	sötétvörös	f.
54	Alt-Starhemberg	1661	Teschen	Olmütz	almazöld	f.
55	br. Merkl	1799	Tarnopol	Brzeżany	vörösarna	s.
56	gr. Daun	1684	Krakkó	Wadowicze	acézöld	s.
57	Szász-coburg-saalfeldi herceg	1689	Tarnow	Tarnow	halványvörös	s.

58	Lajos Salvator főherceg	1763	Przemysl	Stanislaw	fekete	f.
59	Rainer főherceg	1682	Lincz	Salzburg	narancssárga	s.
60	br. Appel	1798	Bécs	Eger	acézöld	f.
61	Moravetz	1798	Bród	Temesvár	fűzöld	s.
62	Lajos, bajor herceg	1798	Bécs	M.-Vásárhely	fűzöld	f.
63	Pál Alexandrovics orosz nh.	1860	Plevlje	Besztercze	narancssárga	f.
64	1860	Marosvásárh.	Szászváros	narancssárga	s.
65	Lajos Viktor főherceg	1860	Miskolcz	Munkács	halványvörös	s.
66	IV. Ferdinand, tosk. nhg.	1860	Ungvár	Ungvár	halványvörös	f.
67	br. Kray	1860	Eperjes	Eperjes	rákvörös	f.
68	br. Reicher	1860	Budapest	Szolnok	vörösarna	s.
69	lovag Pitreich	1860	Budapest	Székesfejérvár	csukaszin	f.
70	br. Philippovics	1860	Pétervárad	Pétervárad	tengerzöld	s.
71	Galgótzky	1860	Trencsén	Trencsén	rákvörös	s.
72	Dávid	1860	Bécs	Pozsony	világoskék	s.
73	Albrecht württembergi herceg	1860	Prága	Eger	cseresnyevörös	s.
74	1860	Reichenberg	Jicin	buzérvörös	f.
75	IX. Keresztély, dán király	1860	Neuhaus	Neuhaus	világoskék	f.
76	br. Salis-Soglio	1860	Esztergom	Sopron	csukaszin	s.
77	Fülöp, württembergi herceg	1860	Przemysl	Sambor	cseresnyevörös	f.
78	lovag Gradl	1860	Eszék	Eszék	vörösarna	f.
79	gr. Jellačić	1860	Fiume	Otočac	almazöld	f.
80	Arnulf, bajor herceg	1860	Lamberg	Zloczów	skarlátvörös	f.
81	br. Waldstätten	1883	Iglau	Iglau	karmazsinvör.	f.
82	lovag Schwitzer	1883	Besztercze	Sz.-Udvarhely	karmazsinvör.	f.

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év- ben állit- tatott fel	A törzs állomáshelye	A kieg. par. állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
83	gr. Degenfeld-Schomburg	1883	Komárom	Szombathely	sötétbarna	f.
84	Bolfras	1883	Krems	Bécs	karmazsinvör.	s.
85	lovag Kees	1883	Lőcse	Márm.-Sziget	almazöld	s.
86	Forinyák	1883	Budapest	Szabadka	amarantvörös	s.
87	lovag Succovaty	1883	Pola	Cilli	tengerzöld	f.
88	br. Teuchert-Kauffmann	1883	Prága	Beraun	bordóvörös	f.
89	br. Albori	1883	Jaroslau	Gródeck	bordóvörös	s.
90	Windisch-Graetz herczeg	1883	Rzeszów	Jaroslau	amarantvörös	s.
91	1883	Prága	Budweis	papagájzöld	s.
92	br. König	1883	Theresienstadt	Komotau	fehér	f.
93	br. Joelson	1883	Olmütz	M.-Schönberg	sötétbarna	s.
94	Klobus	1883	Theresienstadt	Turnau	fehér	s.
95	lovag Rodakowski	1883	Lemberg	Czortkow	amarantvörös	f.
96	báró Catinelli	1883	Károlyváros	Károlyváros	amarantvörös	f.
97	br. Waldstätten	1883	Triest	Triest	rózsaszín	f.
98	1883	Josefstadt	Hohenmauth	világosdrap	f.
99	I. György, görög király	1883	Klosterbruck	Znaim	kénsárga	s.
100	br. Krieghammer	1883	Krakkó	Teschen	világosdrap	s.
101	Sergius Alexandrovitsch, orosz nagyherczeg	1883	Fehértemplom	Csaba	kénsárga	f.
102	Fabini	1883	Trient	Beneschau	tengerffüszöld	s.

Vadászok.

(Kalap fekete tollbokrétával, csukaszinű kabát és zubbony füzöld hajtókával, sárga gomb, és pedig a tiroli vadász ezrednél simán, a tábori vadász zászlóaljknál számozva, csukaszinű pantalló füzöld szegélylyel az oldalvarrásokon, kékszürke köpeny.)

a) Tiroli osászár-vadászok (1813).

- | | | |
|-----------|------------|-----------------------------|
| 1. ezred: | Innsbruck. | |
| 2. " " | Trient. | Kiegészítő par.: Innsbruck, |
| 3. " " | Bécs. | Brixen, Trient és Hall. |
| 4. " " | Salzburg | |

b) Tábori vadász zászlóaljok.

Szám	Törzs állomáshelye	Kiegészítő keret	Szám	Törzs állomáshelye	Kiegészítő keret
1	Rawa ruska	Theresienst.	17	Bécs-Ujhely	Brünn
2	Königrätz	Königrätz	19	Pozsony	Komárom
4	Niskó	Rzeszów	20	Judenburg	Trieszt
5	Niepolomice	Olmütz	21	Tulln	Bécs
6	Prága	Pilsen	22	Prága	Eger
7	Bruck M/m.	Laibach	23	Trembowla	M.-Vásárhely
8	Tarvis	Klagenfurt	24	Budapest	Budapest
9	Villach	Grác	25	Mosty vielki	Brünn
10	Steyr	St.-Pölten	28	Abrudbánya	N.-Szeben
11	Kőszeg	Győr	29	Zaleszczyki	Losoncz
12	Reichenberg	Jungbunzlau	30	Bródy	Stanislau
13	Bochnia	Krakkó	31	Petrinja	Otočac
16	Jägerndorf	Troppau	32	Beszterczel.	Eperjes

Bosznia-hercegovinai gyal. ezredek.

(Féz, világoskék kabát alizarinvörös hajtókával és sárga számozott gombokkal, világoskék pantalló, kékszürke köpeny.)

Szám	A törzs	A kiegészítő parancsnokság
	á l l o m á s h e l y e	
1.	Bécs	Sarajevo
2.	Grác	Banjaluka
3.	Budapest	Dolnja-Tuzla
4.	Bécs	Mostar

Lovas ezredek.

a) Dragonyos ezredek.

(Sisak, világoskék kabát sima gombokkal, buzérvörös csizma-nadrággal, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év- ben állít- tatott fel	A törzs	A keret	A hajtóka színe	A gomb színe
			állomáshelye			
1	Ferencz császár	1768	Łańcut	Theresienstadt	sötétvörös	f.
2	gr. Paar	1672	Tarnopol	Dobřan	fekete	f.
3	György, szász király	1768	Krakkó	Bécs	sötétvörös	s.
4	Ferdinand császár	1672	Marburg	Wels	fűzöld	f.
5	I. Miklós, orosz czár	1721	Bécs-Ujhely	Marburg	császársárga	f.
6	Albrecht, porosz herceg	1701	Enns	Brünn	fekete	s.
7	Lotharingiai herceg	1663	Brandeis E/m.	Alt-Bunzlau	kénsárga	f.
8	gr. Montecuccoli	1618	Przemysl	Pardubitz	skarlátvörös	s.
9	Albrecht főh.	1682	Brzeżany	Kolomea	fűzöld	s.
10	Liechtenstein herceg	1640	Olmütz	Klattau	kénsárga	s.
11	Császár	1688	Stockerau	Stockerau	skarlátvörös	f.
12	Miklós orosz nagyherceg	1798	Krakkó	Olmütz	császársárga	s.
13	Savojai Jenő herceg	1682	Klattau	Laun	buzérvörös	f.
14	Windisch-Grätz hg.	1725	Stanislau	Klattau	buzérvörös	s.
15	br. Bechtolsheim	1891	Brünn	Bécs-Ujhely	fehér	s.

b) Huszár ezredek.

(Csákó, atila, mente, sötétkék zubbony, buzérvörös magyar nadrág, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely évben állítottatott fel	A törzs	A keret	Az atila	A csákó	A gomb színe
			állomáshelye		színe		
1	Császár	1756	N.-Szeben	Nagyvárad	sötétkék	sötétkék	s.
2	Frigyes Lipót porosz herceg	1743	Brassó	N.-Szeben.	világoskék	fehér	s.
3	gr. Hadik	1702	Arad		s. k.	fehér	s.
4	Arthur, connaughti és strathearni herceg	1734	Bécs	Lugos	v. k.	buzérvörös	f.
5	gr. Radetzky	1798	Pozsony		s. k.	buzérvörös	f.
6	II. Vilmos, württembergi kir.	1734	Klagenfurt	Gyöngyös	v. k.	hamuszín	s.
7	II. „ német csász. és por. kir.	1798	Debreczen	Budapest	v. k.	világoskék	f.
8	1696	Jaroslau	Szabadka	s. k.	buzérvörös	s.
9	gr. Nádasdy	1688	Sopron	Sopron	s. k.	fehér	f.
10	III. Frigyes Vilm., porosz kir.	1741	Czernovitz	Székesfejérv.	v. k.	világoskék	s.
11	Windisch-Grätz hg	1762	Szombathely		s. k.	hamuszín	f.
12	VII. Edward, Nagybritannia és Irorsz. kir. India császárja	1800	Lemberg	Kassa	v. k.	fehér	f.
13	Jász-Kun, Vilmos német és porosz herceg, trónörökös	1859	Kecskemét		s. k.	sötétkék	f.
14	Vladimir, orosz nagyherceg	1859	Nyiregyháza		v. k.	buzérvörös	s.
15	Ferencz Salvator főherceg	1701	Gyöngyös	Nyiregyh.	s. k.	hamuszín	s.
16	gr. Üzküll-Gyllenband	1798	Budapest	Debreczen	v. k.	hamuszín	f.

c) Dsidás ezredek.

(Czapka, világoskék uhlanka és prémes uhlanka buzérvörös szegélyezéssel, buzérvörös csizma-nadrág, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év- ben állít- tatott fel	A törzs	A keret	A czapka színe	A gomb színe
			állomáshelye			
1	Otto főherceg	1791	Czortkow	Krakkó	császársárga	s.
2	Schwarzenberg herceg	1790	Tarnow	Tarnow	sötétzöld	s.
3	Károly főherceg	1801	Grodek	Grodek	buzérvörös	s.
4	Császár	1813	Zólkiew	Lemberg	fehér	s.
5	II. Miklós, orosz czár	1848	Varasd	Varasd	világoskék	s.
6	II. József császár	1688	Rzeszów	Przemysl	császársárga	f.
7	Ferencz Ferdinand főherceg	1758	Mosty wielki	Brżezan	sötétzöld	f.
8	br. Ramberg	1718	Bécs	Stanislaw	buzérvörös	s.
9	} Fel lettek oszlatva.					
10						
11	II. Sándor, orosz czár	1814	Pardubitz	Theresienstadt	cseresnyevörös	f.
12	br. Bothmer	1854	Székesfehérvár	Székesfehérvár	sötétkék	s.
13	gr. Paar	1860	Zloczow	Zloczow	sötétkék	f.

- *Tüzérdandárok.*

1-től 14. számig a hasonszámú hadtestparancsnokságok székhelyén, kivéve a 14. tüzérdandárt, mely békében a 2. számú hadtestparancsnokság alá van rendelve.

Tüzérigazgatóságok :

Innsbruck, Sarajevo és Zára.

Vártüzérigazgatóságok :

Krakkó, Przemysl, Trient és Cattaro, Pola, Klagenfurt.

a) Hadtest tüzérezredek.

(Csákó lószőrforgóval, sötétbarna kabát skarlátvörös hajtókával, sárga számozott gombokkal, világoskék csizmanadrág, kékszürke köpeny.)

1. *Fischer*, törzs: Krakkó; 2. br. *Weigl*, törzs: Bécs; 3. *Vilmos* főh., törzs: Grác; 4. *Kropatschek* lov., törzs: Budapest; 5. *Albrecht* főherczeg, törzs: Pozsony; 6. *Ferencz Ferdinánd* főherczeg, törzs: Kassa; 7. *Lipót* bajor hercz., törzs: Temesvár; 8. *Császár*, törzs: Prága; 9. hercz. *Lichtenstein J. Venczel*, törzs: Josefstadt; 10. *Luitpold* bajor hg., törzs: Przemysl; 11. br. *Smola*, törzs: Lemberg; 12. . . . törzs: N.-Szeben; 13. hercz. *Lobkowitz*, törzs: Zágráb; 14. br. *Ludwig*, törzs: Bécs.

b) Hadosztály tüzérezredek.

(Öltözék mint a hadtest tüzérezredeknel.)

1. Krakkó, 2. Olmütz, 3. Krakkó, 4. Bécs, 5. Brünn, 6. Bécs, 7. Laibach, 8. Görz, 9. Klagenfurt, 10. Budapest, 11. Budapest, 12. Budapest, 13. Sopron, 14. Somorja, 15. Komárom, 16. Kassa, 17. Miskolcz, 18. Eperjes, 19. Nagy-Várad, 20. Temesvár, 21. Lugos, 22. Pilsen, 23. Prága, 24. Budweis, 25. Josef-

stadt, 26. Theresienstadt, 27. Königgrätz, 28. Przemysl, 29. Jaroslau, 30. Przemysl, 31. Stanislau, 32. Lemberg, 33. Stanislau, 34. Brassó, 35. Kolozsvár, 36. Nagy-Szeben, 37. Radkersburg, 38. Eszék, 39. Varasd, 40. Linz, 41. Salzburg, 42. Bécs.

c) Hegyi ütég-osztály.

Trient.

d) Vártüzér ezredek.

(Öltözék mint a hadtest tüzérezredeknél, de világoskék széles skarlátvörös szegélyzetű pantalló.)

1. *Császár*, törzs: Bécs; 2. *Sponner*, törzs: Krakkó; 3. hercz. *Kinsky*, törzs: Przemysl; 4. gr. *Colleredo-Mels*, törzs: Pola; 5. br. *Rouvroy*, törzs: Cattaro; 6. *Kollarz*, törzs: Komárom.

e) Önálló vártüzér zászlóaljok:

(Öltözék mint a vártüzér-ezredeknél.)

1. Trient; 2. Gyulafehérvár; 3. Pétervárad.

f) Műszaki tüzérség.

1. Tüzérségi szergyár és szertár, átvévo bizottság és műszaki tüzér század a bécsi arsenalban.

2. Tüzérségi szertárak: Bergstadt, Budapest, Cattaro, Graz, Innsbruck, Josefstadt, Gyulafehérvár, Kassa, Komárom, Krakkó, Lemberg, Mostár, Pétervárad, Pola, Prága, Przemysl, Sarajevo, Temesvár, Trient, Wöllersdorf.

3. Tüzérségi főszertárak: Ragusa, Zára, Laibach, St.-Veit, Linz, Salzburg, Theresienstadt, Nagy-Szeben, Besztercebánya, Pozsony, Olmütz, Eszék, Károlyváros, Trieszt, Franzensfeste, Bozen.

4. Lőporgyár: Steinban és Blumauban.

5. Tölténygyár: Wöllersdorf.

Utász zászlóaljok. (1805.)

(Csákó; csukaszin kabát acézöld hajtókával és fehér sima gombokkal; csukaszin pantalló acézöld szegélyvel; kékszürke köpeny.)

1. Pozsony; 2. Linz; 3. Prága; 4. Pettau; 5. Krems; 6. Klosterneuburg; 7. Budapest; 8. Theresienstadt; 9. Krakkó; 10. Przemysl; 11. Przemysl; 12. Gyula-Fehérvár; 13. Komárom; 14. Szeged; 15. Klosterneuburg. Szertár: Klosterneuburg.

Vasuti és távirtda ezred. (1883.)

(Öltözék mint az utász zászlóaljnál, csak hogy a galléron a osillagok mögött egy villámtól átézikázott szárnyas kerék van felvarrva.)

Az ezred törzse: Korneuburg; keret: Korneuburg. 1., 2. és 3. zlj.: Korneuburg.

Egészségügyi csapatok. (1849.)

(Csákó; sötétzöld kabát buzérvörös hajtókával és sárga sima gombokkal, kékszürke pantalló buzérvörös szegélyvel; kékszürke köpeny.)

Minden helyőrségi kórháznál egy-egy osztag.

Vonat-csapatok. (1771.)

(Csákó; sötétbarna kabát világoskék hajtókával és fehér sima gombokkal, buzérvörös csizma-nadrág; sötétbarna köpeny.)

1. ezred: Bécs. 2. osztály: Bécs, 3. osztály: Grác, 13. osztály: Zágráb, 14. osztály: Innsbruck.

2. ezred: Budapest, 4. osztály: Budapest, 5. osztály: Pozsony, 6. osztály: Kassa, 7. osztály: Temesvár, 12. osztály: Nagy-Szeben.

3. ezred: Lemberg. 1. oszt.: Krakkó, 8. osztály: Prága, 9. osztály: Josefstadt, 10. osztály: Przemysl, 11. osztály: Lemberg.

15. osztály: Sarajevo.

Vonatosztályok Bosznia és Hercegovinában: Sarajevo, Mostar.

Vonat-szertár: Klosterneuburg, vonatszertár-fiók: Budapest és Sarajevo.

Katonai rendőrség.

(Csákó; sötétzöld kabát buzérvörös hajtókával és sárga gombokkal; kékszürke pantalló; kékszürke köpeny.)

Egy-egy osztag Krakkó, Lemberg és Przemyslben.

Katonai őrcsapat a bécsi cs. kir. polgári törvényeséknél.

(Csákó; sötétzöld kabát violaszínű hajtókával és sárga gombokkal; kékszürke pantalló violaszínű szegélyvel; kékszürke köpeny.)

Lótenyésztés-intézetek.

a) Cs. kir. lótenyésztés-intézetek.

(Öltözék mint a vonatezrednél, de sárga gombokkal.)

Állami ménes: Radautzban és Piberben.

Méntelepek: Pisek, Göding, Drohowýže, Grác, Stadl és Ober-Wikowban.

b) M. kir. lótenyésztés-intézetek.

(Öltözék mint a huszároknál, de sötétbarna atilla.)

Állami ménesek: Mezöhegyes, Kisbér, Bábolna, Fogaras.

Méntelepek: N.-Kőrös, Székesfehérvár, Debreczen, S.-Szt-György, Zágráb.

Pót-lovazási bizottságok.

1. Budapest, 2. Szeged, 3. Lemberg, 4. Rzeszów, 5. Nagy-Kanizsa, 6. Bilak, 7. Miskolcz.

Pótló-telepek.

Nagy-Daád-Sári, Kleczna - Dolna, Bilak, Lábod, Iházi-Marczaltó.

Katonai nevelő- és képző-intézetek.

1. Hadapród iskolák: a) gyalogsági: Bécs, Budapest, Prága, Károlyváros, Königsfeld, Lobczow, N.-Szeben, Triest, Liebenau, Pozsony, Innsbruck, Temesvár, Marburg, Kamenicz, Strass, Lemberg; b) lovassági: Weisskirchen (Morva); c) tüzérségi: Bécs; d) utász: Hainburg.

2. Katonai árvaház: Hirtenberg.

3. Katonai alreáliskolák: Fischau, St.-Pölten, Kőszeg, Kis-Marton, Kassa.

4. Katonai főreáliskola: Weisskirchen (Morva).

5. Katonai akadémia: Bécs-Ujhely.

6. Műszaki katonai akadémia: Bécs.

7. Hadi iskola: Bécs.

8. Tüzérségi törzstiszti tanfolyam: Bécs.

9. Magasabb tüzérségi tanfolyam: Bécs.

10. Magasabb hadmérnöki tanfolyam: Bécs.

11. Hadbiztos tanfolyam: Bécs.

12. Élelmezési hivatalnoki tanfolyam: Bécs.

13. Törzst. jel. vizsgáló bizottsága: Bécs.

14. Hadsereg lövész-iskola: Bruck.

15. Katonai lovaglótanárképző-intézet: Bécs.

16. Katonai lovagló- és hajtó-tanárképző intézet: Schlosshof, Marchegg mellett.

17. Katonai állatorvosi intézet és állatorvosi főiskola: Bécs.

18. Katonai vivó- és tornatanári tanfolyam: Bécs-Ujhely.

19. Lovassági táviró tanfolyam: Tulln.

20. Katonai léghajózási intézet: Bécs.

21. Tiszti leánynevelő-intézet: Hernalis és Sopron.

22. Legénységi leánynevelő-intézet: Seebenstein és Szatmár-Németi.

Katonai földrajzi intézet.

Bécsben.

Helyőrségi kórházak.

1., 2. Bécs, 3. Przemysl, 4. Linz, 5. Brünn, 6. Olmütz, 7. Grác, 8. Laibach, 9. Triest, 10. Innsbruck, 11. Prága, 12. Josefstadt, 13. Theresienstadt, 14. Lemberg, 15. Krakkó, 16., 17. Budapest, 18. Komárom, 19. Pozsony, 20. Kassa, 21. Temesvár, 22. N.-Szeben, 23. Zágráb, 24. Ragusa, 25. Sarajevo, 26. Mostár.

Ruházati raktárak.

1. Brünn, 2. Budapest, 3. Grác, 4. Kaiser-Ebersdorf.

Helyőrségi szállító-házak.

Bécs, Budapest, Bród, Krakkó, Lemberg, Olmütz, Prága, Przemysl, Sarajevo, Triest.

Katonai rokkantak háza.

(Csukaszin kabát skarlátvörös hajtókéval és sárga sima gombokkal, világoskék pantalló, kékszürke köpeny.)

1. Bécs (fiók: Neulerchenfeld), 2. Prága, 3. Nagy-Szombat, 4. Lemberg.

Katonai fegyintézet.

Möllersdorf.

Várfogházak.

Arad, Pétervárad, Theresienstadt és Komárom.

Katonai élelmezési raktárak.

Arad, Bécs, Bród, Bruck a. d./L., Budapest, Brünn, Cattaro, Czernovitz, Eszék, Fiume, Franzensfeste, Grác, Grodek, Görce, Gyulafehérvár, Innsbruck, Jaroslau, Josefstadt, Kassa, Klagenfurt, Kolozsvár, Komárom, Krakkó, Laibach, Lemberg, Linz, Marburg, Nagy-Szeben, Nagy-Várad, Nyiregyháza, Olmütz, Pétervárad, Pilsen, Pola, Pozsony, Prága, Przemysl, Ragusa, Risano, Rzeszów, Sopron, Stanislau, Stryj, Székesfejérvár, Tarnow, Temesvár, Theresienstadt, Trient, Triest, Zágráb, Zára, Zloczów.

Banja Luka, Bilek, Dolnja-Tuzla, Foča, Gorazda, Mostar, Plevlje, Travnik és Sarajevo, Trebinje.

Katonai ágyraktárak.

Bécs, Budapest, Krakkó, Lemberg, Przemysl és Prága.

Műszaki igazgatóságok.

Bilek, Brixon, Cattaro, Gyulafehérvár, Klagenfurt, Komárom, Krakkó, Mostár, Pétervárad, Pola, Przemysl, Sarajevo, Trebinje, Trient.

Cs. és kir. hadi tengerészet.

Tengerészeti parancsnok: a közös hadügyminiszterium tengerészeti csoport főnöke: *br. Spaun Hermann* tengernagy.

Cs. és kir. hajóhad.

I. Vértés hadihajók: Kronprinz Rudolf, Kronprinzessin Stefanie, Monarch, Wien, Budapest, Habsburg, Árpád, «A», «B» (toronyhajók), Tegetthoff, Custozza, Don Juan d'Austria, Kaiser Max, Prinz Eugen (csematthajók).

II. Czirkáló hajók: Kaiser Karl VI., Kais. u. Kön. Maria Theresia, Kaiserin Elisabeth, Kaiser Franz Josef I (torpedó koshajók); Panther, Leopard, Zenta, Aspern, Tiger, Zara, Spalato, Sebenico, Lussin, Szigetvár (torpedó hajók); Meteor, Blitz, Komet, Planet, Trabant, Satellit, Magnet (torpedó járművek).

III. Torpedó naszádok: Viper, Natter, Cobra, Boa, Python, Kigyó, Adler, Falke, Habicht, Sperber, Bussard, Condor, Uhu, Geier, Kranich, Ibis, Würger, Reiher, Flamingo, Marabu, Weihe, Secretär, Harpie, Gaukler, Elster, Rabe, Krähe, Staar, Kukuk, Kibitz (I. oszt.); Nr. XXXIII—XXXIX. XI—XXXII. és IX. és X. (II. oszt.); Nr. II—VIII. (III. oszt.)

IV. Jelző hajók: Miramar, Fantasie.

V. Szerhajók: Pelikan, Cyclop, Pola, Najade, Gigant, Salamander, Pluto, Basilisk, Nympe.

VI. Monitorok: Maros, Leitha, Kőrös, Szamos és «a».

VII. Állomási és kiküldetési hajók: Donau, Saida, Zrinyi, Frundsberg, Aurora (corvet); Nautilus, Albatros, (ágyunaszád); Taurus (kerekes gőzös).

VIII. Kikötői és tengerparti szolgálata: Triton, Hippos, Büffel, Dromedar, Shun-Yuen.

IX. Iskola hajók: Radetzky, Erz. Ferdinand Max, Alpha, Schwartzenberg, Chameleon, Möve, Spalato, Sango, Zara, Tegetthof, Gamma, Salamander.

X. Laktanya hajók: Bellona, Hum.

Magyar kir. honvédség.

Magyar királyi honvédelmi miniszter:

Komlós-keresztési báró **Fejérváry Géza**, tábornok-szer-nagy, a szolgálaton kívüli viszonyban: Szt István rend n. k., Lt. r. n. k., I. o. v. k. r. l., M. T. r. lvg., k. é. k. gyémántokkal, (H), (D), (C), (J), (P), Sz², v. b. t. t., **Sz.**, a magyar főrendiház tagja, a cs. és k. 46. gy. e. tul.; a katonai Mária Terézia rend kancellárja.

Államtitkár:

Vajszkai és bogyáni **Gromon Dezső**, v. b. t. t., F. J. r. n. k., Sz. I. r. k. k., II. oszt. v. k. r. l.

M. k. honvéd-főparancsnokság Budapesten.

Főparancsnok: Ő császári és királyi Fensége **József** (Károly Lajos) főherceg, lovassági tábornok.

Főparancsnoki adlátus: **Klobučár Vilmos** altábornagy.

I. honvéd-kerület: Budapesten.

Parancsnok: **Bihar Ferencz** altábornagy.

79. honvéd gyalogdandár: Budapesten.

1. gyalog ezred: Budapesten. 1. és 2. zlj: Budapesten. 3. zlj: Félégyházán. 4. zlj: Budapesten.
2. gyalog ezred: Gyulán. 1. és 2. zlj: Gyulán. 3. zlj: Jászberényben.

80. honvéd gyalogdandár: Debreczenben.

3. gyalog ezred: Debreczenben. 1., 2. és 3. zlj: Debreczenben. 4. zlj: Zilahon.
4. gyalog ezred: Nagy-Váradon. 1., 2. és 3. zlj: Nagy-Váradon.

II. honvéd-kerület: Szegeden.

Parancsnok: **Valentiő Dániel** altábornagy.

45. honvéd gyalogdandár: Szegeden.

5. gyalog ezred: Szegeden. 1. és 2. zlj: Szegeden. 3. zlj: Nagy-Beeskereken. 4. zlj: Szegeden.

6. gyalog ezred: Szabadkán. 1. zlj: Szabadkán. 2. zlj: Zomborban. 3. zlj: Ujvidéken.

46. honvéd gyalogdandár: Lugoson.

7. gyalog ezred: Verseczen. 1. zlj: Verseczen. 2. zlj: Oraviczán. 3. zlj: Pancsován.
8. gyalog ezred: Lugoson. 1. és 2. zlj: Lugoson. 3. zlj: Aradon. 4. zlj: Orsován.

III. honvéd-kerület: Kassán.

Parancsnok: szentmihályi **Clair Gyula** altábornagy.

77. honvéd gyalogdandár: Kassán.

9. gyalog ezred: Kassán. 1. és 2. zlj: Kassán. 3. zlj: Eperjesen. 4. zlj: Iglón.
10. gyalog ezred: Miskolczon. 1. zlj: Miskolczon. 2. zlj: Egerben. 3. zlj: S.-A.-Ujhelyt.

78. honvéd gyalogdandár: Szatmár-Németiben.

11. gyalog ezred: Munkácscon. 1. és 2. zlj: Munkácscon. 3. zlj: Ungvárt.
12. gyalog ezred: Szatmárt. 1. zlj: Szatmárt. 2. zlj: Mánmaros-Szigeten. 3. zlj: Nagy-Károlyban.

IV. honvéd-kerület: Pozsonyban.

Parancsnok: felsőeöri **Benedek András** altábornagy.

73. honvéd gyalogdandár: Pozsonyban.

13. gyalog ezred: Pozsonyban. 1., 2. és 3. zlj: Pozsonyban. 4. zlj: Tatán.
15. gyalog ezred: Trencsénben. 1. és 2. zlj: Trencsénben. 3. zlj: Rózsahegyten.

74. honv. gyalogdandár: Nyitrán.

14. gyalog ezred: Nyitrán. 1. zlj: Nyitrán. 2. zlj: Léván. 3. zlj: Nyitrán.
16. gyalog ezred: Besztercebányán. 1. zlj: Besztercebányán. 2. zlj: Balassa-Gyarmaton. 3. zlj: Jolsván.

V. honvéd-kerület: Székesfehérvárt.

Parancsnok: zalavári kisdemeteri *Glaudernak József* altábornagy.

81. honvéd gyalogdandár: Székesfehérvárt.

17. gyalog ezred: Székesfehérvárt. 1. és 2. zlj: Székesfehérvárt. 3. és 4. zlj: Veszprémben.
18. gyalog ezred: Sopronban. 1. zlj és 2. zlj: Sopronban. 3. zlj: Kőszegen.

82. honvéd gyalogdandár: Pécssett.

19. gyalog ezred: Pécssett. 1. és 2. zlj: Pécssett. 3. és 4. zlj: Kaposvárt.
20. gyalog ezred: Nagy-Kanizsán. 1. és 2. zlj: Nagy-Kanizsán. 3. zlj: Kőrmenden.
Fiumei század.

VI. honvéd-kerület: Kolozsvárt.

Parancsnok: *Klobučur Viktor* altábornagy.

75. honvéd gyalogdandár: Kolozsvárt.

21. gyalog ezred: Kolozsvárt. 1. és 3. zlj: Kolozsvárt. 2. zlj: Nagy-Enyeden. 4. zlj: Deésen.
22. gyalog ezred: Maros-Vásárhelyt. 1. zlj: M.-Vásárhelyt. 2. zlj: Beszterczen és 3. zlj: M.-Vásárhelyt.

76. honv. gyalogdandár: Nagy-Szebenben.

23. gyalog ezred: Nagy-Szebenben. 1. zlj: N.-Szebenben. 2. zlj: Déván. 3. zlj: Erzsébetvárosban.
24. gyalog ezred: Brassóban. 1. zlj: Brassóban. 2. zlj: Fogarason. 3. zlj: Kézdi-Vásárhelyt. 4. zlj: Csik-Szeredán.

VII. horv.-szlapon honv.-kerület: Zágrábban.

Parancsnok: *Čanić György* altábornagy.

83. honv. gyalogdandár: Zágrábban.

25. gyalog ezred: Zágrábban. 1. zlj: Zágrábban. 2. zlj: Varasdon. 3. zlj: Zágrábban.

26. gyalog ezred: Károlyvárosban. 1. és 2. zlj: Károlyvárosban. 3. zlj: Goszpicsban.

84. honvéd gyalogdandár: Eszéken.

27. gyalog ezred: Sziszekén. 1. és 2. zlj: Sziszekén. 3. zlj: Uj-Gradiskán.
28. gyalog ezred: Eszéken. 1. és 2. zlj: Eszéken. 3. zlj: Zimonyban.

Honv. lovassági felügyelő Budapestén.

Harti és sulzi báró *Deybachi Zech Arnold* tábornok.

1. honvéd lovasdandár: Szeged.

3. huszár ezred: Szegeden. I. oszt.: Aradon. II. oszt.: Szegeden.
4. huszár ezred: Szabadkán. I. oszt.: Baján. II. oszt.: Szabadkán.

2. honvéd lovasdandár: Budapestén.

1. huszár ezred: Budapestén. I. oszt.: Budapestén. II. oszt.: Kecskeméten.
6. huszár ezred: Vácson. I. oszt.: Érsekujvárt. II. oszt.: Vácson.

3. honvéd lovasdandár: Pécssett.

7. huszár ezred: Pápán. I. oszt.: Pápán. II. oszt.: Zala-Egerszegén.
8. huszár ezred: Pécssett. I. oszt.: Pécssett. II. oszt.: Keszthelyen.
10. huszár ezred: Varasdon. I. osztály: Varasdon. II. oszt.: Verőczen.

4. honvéd lovasdandár: Debreczen.

2. huszár ezred: Debreczenben. I. osztály: Nagyváradon. II. osztály: Debreczenben.
5. huszár ezred: Kassán. I. oszt.: Kassán. II. oszt.: Nyiregyházán.
9. huszár ezred: Maros-Vásárhelyt. I. oszt.: Szamos-Ujvár. II. oszt.: Maros-Vásárhelyt.

M. kir. honvéd helyi hatóság.*Budapesti m. kir. honv. térparancsnokság.***M. kir. honvéd bíróságok.***M. kir. honvéd-főtörvényszék Budapesten.**Első folyamodásu m. kir. honvéd-bíróságok. (A kerületi bíróságok.)***M. kir. honvédségi intézetek.***M. kir. honv. Ludovika-Akadémia Budapesten.**Felsőbb tiszti tanfolyam Budapesten.**M. kir. közp. honv. lovas iskola Budapesten.**M. kir. honv. törzstiszti tanfolyam Budapesten.**M. kir. honv. központi ruhatár Budapesten.**M. kir. honv. központi fegyvertár Budapesten.**M. kir. honv. főreáliskola Sopronban.**M. kir. honv. hadapródiskola Pécsen.**M. kir. honv. hadapródiskola N.-Váradon.***M. kir. koronaórség.***Budapesten.***Cs. kir. Landwehr.***(Osztrák honvédség.)**Cs. kir. Landwehr-miniszter: gróf Welsersheimb Zénó tbsz.**Landwehr-főparancsnokság: Ö cs. és kir. Fensége Rainer főherceg, tbsz. — Adlatus: Schmidt Mór tbsz.**Landwehr-parancsnokságok: (az illető hadtestparancsnokságok).***Landwehr gyalogság.***1. Landwehr ezred Bécs, 2. Linz, 3. Grác, 4. Klagenfurt, 5. Triest, 6. Éger, 7. Pilsen, 8. Prága, 9. Leitmeritz, 10. Jungbunzlau, 11. Jičín, 12. Časlau,**13. Olmütz, 14. Brünn, 15. Troppau, 16. Krakkó, 17. Rzeszów, 18. Przemysl, 19. Lemberg, 20. Stanislaw, 21. St.-Pölten, 22. Csernovitz, 23. Zára, 24. Bécs, 25. Kremsier, 26. Marburg, 27. Laibach, 28. Pisek, 29. Budweis, 30. Hohenmauth, 31. Teschen, 32. Neu Sandetz, 33. Stryj, 34. Jaroslaw, 35. Zloczów, 36. Kolomea.***Landwehr-parancsnokság Innsbruckban.***Parancsnok: a 14. sz. hadtest parancsnoka.**Országos lövész-ezredek: I. Innsbruck, II. Bozen.***Landwehr lovasság.****I. Landwehr dzsidás ezredek:**

- | | |
|---------------|---------------|
| 1. sz. ezred: | Lemberg, |
| 2. „ | „ Hohenmauth, |
| 3. „ | „ Rzeszów, |
| 4. „ | „ Olmütz, |
| 5. „ | „ Stockerau, |
| 6. „ | „ Wels. |

*II. Lovasított tiroli országos lövészek. Keret: Innsbruck.**III. Lovasított dalmát országos lövészek. Keret: Sinj.*

*

II. POLGÁRI CZIMTÁR.**Közös miniszteriumok.****I. Cs. és kir. közös külügyminiszterium.***Miniszter: Goluchowski Agenor gróf, aranygyapjas rend lvg., a Szt I. r. n. k., I. o. vaskorona r. l., F. J. r. közk., v. b. t. t., ƒ.*

II. Cs. és kir. közös pénzügyminiszterium.

Miniszter: Nagy-kállói *Kállay Benjámín*, a L. r. n. k., a Szt. I. r. lov., v. b. t. t., 7.

III. Cs. és kir. közös hadügyminiszterium.

Miniszter: Br. *Krieghammer Ede*, L. r. n. k., I. o. V. k. r. lv., k. é. k. (hdm), v. b. t. t., a 100. gy. ezr. tul., lov. táb.

Cs. és kir. közös legfőbb számszék.

Elnök: *Plener Ernő* lovag, v. b. t. t.

Magyar kir. miniszterelnökség.

Miniszterelnök: duka és szentgyörgyvölgyi *Széll Kálmán*, L. r. n. k.; v. b. t. t.; orsz. képviselő.
Államtitkár: *Tarkovich József*, v. b. t. t.

Ő Felsége személye körüli m. kir. miniszterium.

Miniszter: gróf *Széchenyi Gyula*.

Horv.-szlav.-dalm. kir. miniszterium.

Miniszter: *Cseh Ervin*.

M. kir. belügyminiszterium.

Miniszter: duka és szentgyörgyvölgyi *Széll Kálmán*, v. b. t. t., L. r. n. k., orsz. képvis., miniszterelnök, a belügyminiszterium vezetésével megbizva.
Államtitkárok: *Gulner Gyula*, *Széll Ignác*.
Elnöki oszt.: oszt. fön.: *Horváth Emil* cz. min. tan.

I. Közjogi főosztály: oszt. fön.: dr. *Bezeredy Viktor* min. tan., oszt. vez.: dr. *szendrői Török Ferencz* oszt. tan.

II. Vármegyei főosztály: oszt. fön.: *Simontsits Béla* min. tan., oszt. vez.: *Zeley Lajos* oszt. tan.

III. Városi főosztály: oszt. fön.: dr. *Faschó-Moys Sándor* min. tan. oszt. vez.: *Buth Károly* oszt. tanácsos.

IV. Községi főosztály: oszt. fön.: *Marek Ede*, min. tan. — a) községi közigazgatási ügyosztály: oszt. vez.: *Kolossváry Miklós* cz. oszt. tan. — b) községi illetőségi ügyosztály: oszt. vez.: *Sacelláry Mihály* oszt. tan.

V. Rendőri főosztály: oszt. fön.: Dr. *Séley Sándor* min. tan. L. r. l. — a) államrendőri ügyosztály: oszt. vez.: *Szabó László* F. J. r. l., oszt. tan. — Beosztva: dr. *Kégl Imre* titkár és *Vásárhelyi Gyula* segédtitkár. — b) közbiztonsági ügyosztály: oszt. vez.: *Martinovich Elek* oszt. tan. — Beosztva: *Bölcs Gyula* oszt. tan. és *Petroczy Lajos* titkár, dr. *Aldassy József* cz. segédfoglalmazó és dr. *Perczel Miklós*. — c) közrendészeti ügyosztály: oszt. vez.: *Liptai Lajos* oszt. tan. — d) kihágási ügyosztály: oszt. vez.: *Jaloviczky Sándor* oszt. tan.

VI. Közegészségügyi főosztály: osztályfőnök: dr. *Chyzer Kornél* min. tan. — a) kórházi és elmebetegügyi ügyosztály: oszt. vez.: dr. *Raisz Gedeon* cz. oszt. tan. — b) egészségügyi közigazgatási ügyosztály: oszt. vez.: dr. *Fery Otón* közegészségügyi felügyelő.

VII. Közjótékonyági és alapfelügyeleti főosztály: oszt. fön.: *Förroy Ferencz* min. tan., oszt. vez.: *Pálffy Elemér* oszt. tan.

VIII. Árvauügyi főosztály: oszt. fön.: *Kaffka László* min. tan. — a) árvauügyi közigazgatási ügyosztály: oszt. vez.: dr. *Bosnyák Zoltán* oszt. tan. — b) árvauügyi határozatokat intéző ügyosztály: oszt. vez.: *Madách László* oszt. tanácsos.

IX. Állami anyakönyvi főosztály: oszt. fön.: *Madarász Elemér* oszt. tan., oszt. vez.: *Bölcs Gyula*.

X. Törvényelőkészítő főosztály: oszt. fön.: dr. Némethy Károly cz. min. tan.

XI. Gyermekvédelmi főosztály: osztályfönök: dr. Chyzer Kornél min. tan., oszt. vez.: Gárdossy Zsigmond oszt. tanácsos.

Földtehermentesítési pénzalap magyar kir. igazgatósága: Elnök: Dr. Kovách Gyula oszt. tan.

A belügyminiszteri számvevőség. Igazgató: Payer Béla. Számvevőségi fönök: Csada Lajos. — Közbiztonsági ügyosztály (VII) oszt. vez.: Kramer János, cz. számtanácsos. — Számgyakornok: Postl Hugó.

Ezenkívül beosztva: Stolczenberg János csendőrszázados-számvivő, k. a. é. k. és hét csendőr-törzs-örmester.

Országos levéltár: főlevéltárnok Pauler Gyula min. tanácsos.

Orsz. közegészségügyi tanács: elnöke dr. Müller Kálmán, min. tanácsos.

Fiumei magyar kir. tengerparti kormányzó: gróf Szápáry László.

Fővárosi állami rendőrség.

Rendőrfőkapitányság. Főkapitány: rudnoi és divékujfalusi Rudnay Béla.

Rendőrfőparancsnokság. Rendőrfőparancsnok: kálnói és ádámföldi Bornemisza Boldizsár, a 3. o. V. k. r. és F. J. r. lvg. Rendőrfőfelügyelő: Lickl Géza, F. J. r. lvg., Pavlik Ferencz. Csapatsegédtitst: csicseri Orosz István, r. felügyelő.

Rendszeresített állomány: 16 gyalog és 1 lovas örmester; 70 gyalog ellenőr; 4 lovas szakaszvezető; 6 lovas tizedes; 663 első osztályú és 655 másodosztályú gyalog rendőr; 131 lovas rendőr; 130 próbaidős gyalog rendőr. Összesen 1676 fő. **Órszobák száma:** 77. **Osztályparancsnokságok száma:** 16.

Törvényhatóságok.*

a) Megyék.

ibauj-Torna m.: fp. Péchy Zsigmond, alp. Dr. Rakovszky Endre, fj. dr. Puky Endre. Fszb. **Csereháti j.:** Géczy Gy. **Gönczi j.:** Dobozy J. **Fuzéri j.:** Koós Béla. **Kassai j.:** Jászay István. **Szikszói j.:** Váczy Józs. **Tornai j.:** Gedeon Aladár.

Alsó-Fehér m.: fp. Zeyk Dániel, alp. Szász József, fj. br. Bánffy Kázmér. Fszb. **Alvincziji.:** Pongrácz Géza. **Balászfalvi j.:** Simonfy Alaj. **Kisenyedi j.:** Szabó Laj. **G. Magyar-igeni j.:** Csuka Dom. **Maros-újvári j.:** Bőjtke Kálm. **Nagy-enyedi j.:** Imre József. **Verespataki j.:** Incze Antal. **Rend. tan. vár. Abrudbánya:** pm. Miski József, rk. Székely Albert. **Gyulafehérvár:** pm. Novák Fer., rk. Roska Józs. **Nagy-Enyed:** pm. dr. Varró László, rk. Sombory Sándor. **Vizakna:** pm. Szócs József, rk. Herepei Károly.

Arad m.: fp. Urbán Iván, alp. dr. Dálnoki Nagy Lajos, fj. Schill József. Fszb. **Aradi j.:** dr. Baros Ferencz. **Pécskai j.:** Senk Ferencz. **Világosi j.:** Párizs Gábor. **Ternovai j.:** Jank János. **Radnai j.:** Péczely Elek. **Nagy-halmágyi j.:** Lengyel Sándor. **Boros-sebesi j.:** Bolyos József. **Boros-jenői j.** Borsos Géza. **Kis-jenői j.:** Csukay Gyula. **Eleki j.:** Mladin Miklós.

Arva m.: fp. Csillaghy Józs., alp. Bulla György, fj. Zmeskál György. Fszb. **Kubini j.:** Zmeskál Aladár. **Vári j.:** Matyuga Emil. **Trsztenai j.:** Csillaghy István. **Namesztói j.:** Szmetyan János.

Bács-Bodrog m.: fp. borsodi és kotymári Latino-
vics Pál, alp. Karácsony Gy., fj. Vojnits Istv. Fszb. **Zombori j.:** Tárcazy Dezső. **Zentai j.:** dr. Mikusevits Kanut. **Almási j.:** pethői ifj. Sutrély Lipót. **Ó-becsei j.:**

* Rövidítések: fp. — főispán, alp. — alispán, fj. — főjegyző, fszb. — főszolgabíró, m. — megye, j. — járás, Rend. tan. vár. — Rendezett tanácsu város, pm. — polgármester, rk. — rendőrkapitány.

dr. Balaton Gyula. *Topolyai j.*: Császár Pét. *Ujvidéki j.*: Mezei Imre. *Kulai j.*: dr. Szécsényi Tam. *Apatini j.*: Deák Zsigm. *Palánkai j.*: Hipp Dezső. *Hódsági j.*: Szemző Kár. *Titeli j.*: Szemző János. *Zsablyai j.*: Nikolics Izidor. *Bajai j.*: bajsai Vojnich Máté. — *Zenta rendezett tan. város.*: pm. Dr. Rudai Dezső, rk. Madari János.

Baranya m.: fp. br. Fejérvári Imre, alp. Kőzics Kamil, fj. Stenge Ferencz. Fszb. *Pécsi j.*: Wanis Sánd. *Baranyavári j.*: Jilly Viktor. *Mohácsi j.*: Szinkovich Kár. *Siklósi j.*: Krasznay Mih. *Pécsváradi j.*: Jeszenszky Gyula. *Hegyháti j.*: Máthé Odön. *Szt-lőrinczi j.*: ifj. Horváth István.

Bars m.: fp. Kazy János, alp. Simonyi Béla, fj. Majláth István. Fszb. *Garam-szent-keresztii j.*: dr. Finka Sánd. *Lévai j.*: Ordódy Endre. *Aranyosmaróthi j.*: dr. Rudnyánszky Tit. *Oszlányi j.*: Lülely J. *Verebelyi j.*: Nedeczky V. — *Rend. tan. vár. Körnőczbánya*: pm. Palkovits Emil, rk. Huzóczi Lajos. *Újbánya*: pm. Kotiers Emil, rk. Koperniczky József. *Léván*: pm. Bódog Lajos, rk. Kónya József.

Békés m.: fp. dr. Lukács György, alp. dr. Fábri Sándor., fj. dr. Daimel Sándor. Fszb. *Gyulai j.*: Lukács Endre. *Szabai j.*: Sztraka György. *Békési j.*: Popovics Szilv. *Csarovasi j.*: dr. Wielandt Sándor. *Szeghalmi j.*: Csánky Jenő. *Orosházi j.*: Ambrus Sándor. *Gyomai j.*: Rohoska M. *Rend. tan. vár. Gyula*: pm. Dutkay B., rk. dr. Varga Lajos.

Bereg m.: fp. dr. Hagara Vikt., alp. Jobszty Gy., Gulácsy István. Fszb. *Tiszaháti j.*: Ekkel Elemér. *Kászonyi j.*: Morvay Zolt. *Felvidéki j.*: Komlósy Gy. *Munkácsi j.*: Horváth L. *Latorczai j.*: Dercsenyi Miklós. *Szolyvai j.*: Balajthy Mór. — *Rend. tan. vár. Beregszász*: pm. Szabó Albert kir. tan. rk. Balás János. *Munkács*: pm. Cseh Laj., rk. Fazekas B.

Besztercze-Naszód m.: fp. gr. Bethlen Pál, alp. Kualessz God., fj. Takács Károly. Fszb. *Naszódi j.*: László Zoltán. *Óradnai j.*: dr. Hunyadi Im. *Jaádi j.*: *Besenyői j.*: Láni Godofréd. —

Rend. tan. vár. Besztercze: pm. Sadler Frigyes rk. Gyűrök Zsigmond.

Bihar m.: fp. Beöthy Lászl., alp. Szunyogh Pét., fj. Papp János. Fszb. *Központi j.*: dr. Miskolczy Fer. *Szalárdi j.*: Csanády Jenő. *Élesdi j.*: Bérczy Im. *Mezőkeresztesi j.*: Czifra Kálmán. *Berettyó-újfalusi j.*: Jezerniczky Dénes. *Tordai j.*: Bakacs Béla. *Szekélyhidi j.*: Kovásznaq Marczel. *Derceskei j.*: Frater Bar. *Margittai j.*: Nyisztor Al. *Szalontai j.*: Nagy M. *Cseffai j.*: dr. Beöthy Pál. *Tenkei j.*: Verner Kálmán. *Ér-mihályfalvi j.*: Dobozy K. *Beéli j.*: Eder G. *Magyar-csékei j.*: Szöllösi Ferencz. *Belényesi j.*: Horváth Endre. *Vaskohi j.*: Rednik G.

Borsod m.: fp. br. Vay Elem., alp. dr. Tarnay Gy., fj. Molnár Bertalan. Fszb. *Miskolczy j.*: Buthy Lajos. *Mező-csáthi j.*: Botlik Lajos. *Egri j.*: Bónis Bert. *Szent-péteri j.*: Vadnay Istv. *Szendrői j.*: Zsóry Guszt. *Ozdi j.*: Zsóry György. *Rend. tan. vár. Miskolcz*: pm. Kovács Lajos, rk. Lukács Béla.

Brassó m.: fp. gr. Lázár Istv., alp. dr. Jekel Fr., fj. Pánczél Istv. Fszb. *Hétfalusi j.*: Dr. Semsey Aladár. *Felvidéki j.*: Fischer Frigyes. *Alvidéki j.*: Wendl Mór. — *Rend. tan. vár. Brassó*: pm. Himes Ferencz, rk. Farkas Mihály.

Csanád m.: fp. alp. dr. Meskó Sánd., alp. dr. ifj. Návay Lajos, fj. Hervai István. Fszb.: *Központi j.*: Farkas Mór. *Nagylaki j.*: Szójka Kálm. *Batonyai j.*: Hervay Kál. *Kovácsházai j.*: Kövér Béla. — *Rend. tan. vár. Makó*: pm. Széll György, rk. Cseresnyés János.

Csik m.: fp. Mikó Bál., alp. Becze Ant., fj. Mihály Fer. Fszb. *Csik-szt-mártoni j.*: Bartalis Ágost. *Csik-szeredai j.*: Fejér Sándor. *Gy.-szt-miklósi j.*: dr. Lázár Ján. *Gy.-tölgyesi j.*: Bogády Gyula. — *Rend. tan. város. Csik-Szereda*: pm. dr. Ujfalusy Jenő, rk. Kovács János.

Csongrád m.: fp. dr. Csathó Zsig., alp. Cicatricis Laj., fj. Mátéffy Kálmán. Fszb. *Tiszáninenni j.*: Herglotz István. *Csongrádi j.*: dr. Tasnády Imre.

Tiszántuli j.: Tary István. — *Rend. tan. vár. Szentes*: pm. dr. Mátéffy Ferencz, rk. Arady Kálmán.

Esztergom m.: fp. Horváth Béla, alp. Andrásy Ján., fj. Szabó Mihály. Fszb. *Esztergomi j.*: dr. Perényi Kálmán. *Párkányi j.*: Kakas László. — *Rend. tan. vár. Esztergom*: pm. Vimmer Imre, rk. Niedermann József.

Fejér m.: fp. br. Fiáth Pál, alp. Huszár Ág., fj. Szűts Arth. Fszb.: *Székesfehérvári j.*: Kálmán Vin. *Moóri j.*: Kovács Sánd. *Sárbogárdi j.*: Heltay Jen. *Vaáli j.*: Szücs Jenő. *Adonyi j.*: Huszár Dezső.

Fogaras m.: fp. Bausnern Guido, alp. Kapocsányi Mór, fj. Belle S. Fszb. *Sárkányi j.*: Dombbrádi Gyula. *Törösvári j.*: Bárdassy Mihály. *Fogarasi j.*: Herszényi I. *Árpási j.*: Urdea György.

Gömör m.: fp. Hámos László, alp. Bornemisza László, fj. Lukács G. Fszb. *Rozsnyói j.*: Nagy Elemér. *Nagy-róczei j.*: Kuna Aur. *Rimaszombati j.*: Máriássy Gyula. *Rimaszécsi j.*: Osváth Dániel. *Tornallyai j.*: Szentmiklóssy Béla. *Garamvölgyi j.*: Tomory Géza. — *Rend. tan. vár. Dobsina*: pm. Szontagh B., rk. Lang Gusztáv. *Jolsva*: pm. Basilides Gusztáv, rk. Piacsek R. *Nagy-Rócze*: pm. Stefancsok Kár., rk. Lieszkovszky G. *Rimaszombat*: pm. Dr. Kovács László, rk. id. Badiny Gy. *Rozsnyó*: pm. Sziklai G. rk. Sulyán Sánd.

Győr m.: fp. gr. Lászberg Rezs., alp. Goda Béla, fj. Németh Miklós. Fszb. *Tósziget-csilliközi j.*: Szodfried Józ. *Sokoróaljai j.*: Horváth Bál. *Pusztai j.*: Szodfried Endre.

Hajdu m.: fp. biráki Puky Gyula, alp. Rásó Gyula, fj. Veszprémi Z. Fszb. *Központi j.*: Orosz Sándor. *H.-szoboszlói j.*: Nábráczky Ist. *H.-böszörményi j.*: Nemes Zoltán. — *Rend. tan. vár. Hajdu-Böszörmény*: pm. Somossy B., rk. üresedésben. *Hajdu-Nánás* pm. Csohany László, rk. Csiha Már. *Hajdu-Szoboszló*: pm. Fekete Sándor, rk. G. Tóth János.

Háromszék m.: fp. Pótsa Józsa, alp. Szentiványi Mikl. fj. Vajna Mik. Fszb. *Sepsi j.*: Kónya Miklós. *Kézdí j.*: szentkápolnai Cseh Gyula. *Orbai j.*: kishalmágyi Hollaki Átt. *Miklovári j.*: Zathureczky Kálmán. — *Rend. tan. vár. Kézdí-Vásárhely*: pm. dr. Török And., rk. köpeczi Bocz József, *Sepsi-Szt.-György*: pm. ifj. Gödri Ferencz, rk. Sübek Ede.

Hont m.: fp. Lits Gyula, alp. Czobor László, fj. Somogyi Béla. Fszb. *Ipolysági j.*: Marek Károly. *Szobbi j.*: Jakabffy Istv. *Nagy-csalomiai j.*: Horch Oszkár. *Korponai j.*: Halmay László. *Báti j.*: Nándory Pál. *Rend. tan. vár. Korpona*: pm. Plachy Gyula, rk. Molnár Lajos.

Heves m.: fp. Kállay Zolt., alp. Majzik Vik. fj. Isaák Gy. Fszb. *Egri j.*: Hering Kál. *Gyöngyösi j.*: Biró József. *Hatvani j.*: Zalezcky Im. *Hevesi j.*: Korponay Ist. *Tiszafüredi j.*: Fülöp Zolt. *Pétervasári j.*: Drizsneyi B. — *Rend. tan. vár. Eger*: pm. Jankovics Dezső, rk. Gaál Béla. *Gyöngyös*: pm. Balogh Gy., rk. Csathó Ödön.

Hunyad m.: fp. Barcsay Kálmán, alp. Mara László, fj. Pogány Béla. Fszb. *Algyogyi j.*: Fekete Kár. *Brádi j.*: Krasznay Oliv. *Dévai j.*: Csulay Lajos. *Hátszegi j.*: Pietsch Sánd. *Hunyadi j.*: Török Béla. *Körösbányai j.*: Lázár Fark. *Maros-illyei j.*: Goro Ede. *Petrosényi j.*: Buda Károly. *Püji j.*: Török Árp. *Szászvárosi j.*: Fodor Gy. — *Rend. tan. vár. Déva*: pm. Konecz Domokos, rk. Géber K. *Hátszeg*: pm. Musnai Béla, rk. Lenkes József. *Szászváros*: pm. Acker Frigý, rk. Mihályi B. *Vajda-Hunyad*: pm. Danila Gy., rk. Czintai Alb.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.: fp. Lippich Gusztó, alp. Bagosi Kár., fj. dr. Benkő A. Fszb. *Jászsági felső j.*: Balogh S. *Jászsági alsó j.*: dr. Cseh J. *Tiszai felső j.*: dr. Beleznay Endre. *Tiszai közép j.*: Jancsó Géza. *Tiszai alsó j.*: Busa Ákos. — *Rend. tan. vár. Jászberény*: pm. helyettesített: Czigán János, rk. Taposi Márton. *Karczag*: pm. Tassy Géza, rk. Bathó Endre. *Kis-Ujszállás*: pm. Gál Kálmán, rk. Pethe Gáb.

Mező-Tur: pm. dr. Kun Árpád, rk. Farkas Kálmán.
Szolnok: pm. Kludik Gyula, rk. dr. Kesits Ödön.
Turkeve: pm. Czihát Kár., rk. Zsengeller J.

Kis-Küküllő m.: fp. nincs kinevezve, alp. Csató Gábor, fj. Fekete Gy. Fszb. h. *Dicső-szent-mártoni j.*: Pataky Sánd., *Radnóthi j.*: Vitályos Géza. *Hosszaszói j.*: Gyárfás Kár. *Erzsébetvárosi j.*: Horváth Ákos. — *Rend. tan. vár. Erzsébetváros*: pm. Trajánovits Ján., rk. Bokros Emil.

Kolozs m.: fp. gr. Béldi Ák., alp. Dózsa Endre, fj. Csizsár Gy. Fszb. *Gyalui j.*: Bidermann J. *Bánffy-hunyadi j.*: Kertész Sámuel. *Almásji j.*: Münstermann Gy. *Nádasmenti j.*: Toczaner O. *Kolozsvári j.*: Hankó Veress Kár. *Mócsi j.*: Gál Jenő. *Mezőőrmenyési j.*: Straub János. *Tekei j.*: Pap Zoltán. — *Rend. tan. vár. Kolozs*: pm. Rónay Elemér, rk. Emmerling R.

Komárom m.: fp. Sárközy Aur., alp. Ghyczy Dén., fj. Asztalos Béla. Fszb. *Tatai j.*: Pöcze Ján. *Csesztési j.*: Konkoly-Thege Laj. *Csallóközi j.*: Emánuel Sánd. *Udvardi j.*: Balogh Imre.

Krassó-Szörény m.: fp. Pogány Károly, alp. Fialka Károly, fj. Issekutz Aurél. Fszb. *Lugosi j.*: Podhrászky Kor. *Temesi j.*: Gartner Zoltán. *Bégai j.*: Hirschl B. *Facseti j.*: Schönerfeld L. *Marosi j.*: Popeszkú Aur. *Resiczai j.*: Dr. Elle Vaux Béla. *Bog-sányi j.*: Knothy Gy. *Oraviczai j.*: Motsidlovsky Er. *Jami j.*: Korkán Pét. *Moldovai j.*: ifj. Biró Béla. *Karánsebesi j.*: Rudeu Gy. *Teregovai j.*: id. Biró Béla. *Bozovicsi j.*: Peczely Gergely. *Orsovai j.*: Reitter Rezső. — *Rend. tan. vár. Karánsebes*: pm. Burdica Szilárd, rk. Dragomir Cor. *Lugos*: pm. Marsovszky Béla, rk. Proheszka Károly.

Liptó m.: fp. Szmrecsányi Arisztid, alp. Joob Marczel, fj. Balló Rudolf. Fszb. *Liptóújvári j.*: Kiszely Árpád, *Liptó-szent-miklósi j.*: Joób Gy. és Bobrovniczky Kál. *Rózsahegy j.*: Andaházy Pál.

Máramaros m.: fp. dr. br. Rosner Erv., alp. Szabó Sándor, fj. J. Bálya János. Fszb. *Visői j.*: Papp Sim. *Iszavölgyi j.*: Scholcz B. *Szigeti j.*: Szaploneczay L.

Tiszavölgyi j.: Szabó József. *Taracsvizi j.*: Hatfaludy Sándor. *Técsői j.*: Mihályi Gábor. *Husztí j.*: Toma Jenő. *Ökörmezői j.*: Dr. Pál Alfréd. *Dolhai j.*: Hatfaludy László. *Aknasugatai j.*: Rednik István. — *Rend. tan. vár. Máramaros-Sziget*: pm. Szerémy György, rk. Szöllösi Ferencz.

Maros-Torda m.: fp. Sándor János, alp. Farkas Albert, fj. Hajdu Elek. Fszb. *Marosi felső j.*: dr. Molnár G. *Marosi alsó j.*: Rozsnyay Istv. *Régeni alsó j.*: Nagy Elem. *Régeni felső j.*: Nyáradi Kár. *Nyarad-szeredai j.*: dr. Nagy József. — *Rend. tan. vár. Szász-Régen*: pm. From Traugott, rk. Gölnér Sámuel.

Moson m.: fp. Nagy Jenő, alp. Pogány J., fj. Békeffy J. Fszb. *Magyar-óvári j.*: Hegyi Miklós. *Nezsidéri j.*: gróf Dezasse Ján. *Rajkai j.*: Sötér Ferencz.

Nagy-Küküllő m.: fp. dr. Béldi László, alp. Somogyi Ist., fj. Schaser Gyula. Fszb. *Nagy-síki j.*: Imecs Jenő. *Szentgotjai j.*: Schreiber Fr. *Kőhalmi j.*: dr. Tompa István. *Keresdi j.*: dr. Szeivirth Vilmos. *Bólya-berethalmi j.*: Fodor Láz. — *Rend. tan. viros Međgyes*: pm. dr. Theil Frigyes, rk. Dengel Ferenc. *Segešvár*: pm. Walbaum Fr., rk. Vasváry Árhur.

Nógrád m.: fp. szendrői Török Zolt. alp. Nagy Mih., fj. Fajner Sánd. Fszb. *B-gyarmati j.*: Balázs Barna. *Nógrádi j.*: Rákóczy Istv. *Sziráki j.*: Szakáll Ferencz. *Szécsényi j.*: Baross Árpád. *Losonczi j.*: Csonka Zsignond. *Füleki j.*: Mártonfalvay Gyula. *Gácsi j.*: Szakáll Ant. — *Rend. tan. vár. Losoncz*: pm. Wagner Sán., rk. Dr. Otthall Antal.

Nyitra m.: fp. Dr. Kramolin Viktor, alp. Mar-kóth Gy., fj. dr. Kostyál M. Fszb. *Nyitrai j.*: dr. Majthényi G. *Vágújhelyi j.*: Rákóczy Lajos. *Galgóci j.*: Friedeczy Timót. *Szenici j.*: dr. Szalé Laj. *Nagy-tapolcsányi j.*: Tóth Lajos. *Privigyei j.*: dr. Filberger Gy. *Érsek-újvári j.*: Turcsányi Od. *Miavai j.*: Vinkler Gyula. *Holicsi j.*: Friedeczy B. *Vág-sellyei j.*: Langhammer Vincze. *Pöstényi j.*: Machovics Ján. *Ny-zsám-bokrethi j.*: Soóky Ödön. — *Rend. tan. vár. Érsek-újvár*: pm. Kukán Imre, rk. Miklóska Al. *Nyitra*:

pm. dr. Rudnay Sán., rk. Rédeky G. *Szokolcza* : pm. Gernya László, rk. Nagy Sándor.

Pozsony m. : fp. üres, alp. Klempa Bertalan, fj. Petőcz Jen. Fszb. *Pozsonyi j.* : Bézay Szil. *Hegyentuli j.* : Nagy Ág. *Nagy-szombati j.* : Vermes Zolt., *Szempői j.* : Burián Pál. *Felső-csallóközi j.* : Druga Sándor. *Alsó-csallóközi j.* : Németh D. *Külső j.* : Új Ist. — *Rend. tan. város. Bazin* : pm. Masát Antal, rk. Szemann Ján. *Modor* : pm. Boruta P., rk. Dubovszky József. *Nagy-Szombat* : pm. Francisci Lajos, rk. Kratky Fer. *Somorja* nagyközséggé alakult, polgármestere és rendőrkapitánya nincs. *Szent-György* : pm. Jánoska Gy. rk. Lederer Lajos.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún m. : fp. Beniczky Ferencz, alp. Beniczky Lajos, fj. Fazekas Ágost. Fszb. *Nagykátai j.* : Dezsőffy Emil. *Abonyi j.* : Teszáry László. *Kún-Szt-Miklósi j.* : Szondy Dénes. *Félegyházai j.* : dr. Endre Zsigm. *Monori j.* : Sárközy Pál, *Alsó-dabasi j.* : Halász Jenő. *Rácskevei j.* : Rudnyánszky László. *Pomázi j.* : dr. Csapó Loránt. *Biai j.* : Geréby Imre. *Dunabecsei j.* : ifj. Csikay Imre. *Kalocsai j.* : Helle Ján. *Kis-Kőrösi j.* : Szilassy Elek. *Váczi j.* : Ivánka Pál. *Gödöllői j.* : Kapczy Vilmos. — *Rend. tan. vár. Czegléd* : pm. Gubody F., rk. dr. Aranyi L. *Kis-Kún-Félegyháza* : pm. dr. Szerlembhegyi Károly, rk. Gerenday József. *Kis-Kún-Halás* : pm. Szabó Istv., rk. Székér Pál. *Nagy-Kőrös* : pm. Ny. Szabó Fer., rk. Fitos Vil. *Szent-Endre* : pm. Dumtsa Jenő, rk. Maximovits István. *Vác* : pm. dr. Zádor János, rk. Kálló Antal.

Sáros m. : fp. dr. Bárdossy Jenő, alp. ifj. Tahy J., fj. Bánó A. Fszb. *Alsó-tarcai j.* : Szakmári G. *Felső-tarcai j.* : Bánó A. *Sirokai j.* : Egerer Fer. *Topolyi j.* : Berzeviczy Rezs. *Szekcsői j.* : . . . *Makoviczai j.* : Kőszeghy A. *Rend. tan. vár. Bártfa* : pm. Rhódy Al., rk. . . . *Eperjes* : pm. Podhorányi Bálint, rk. Sándor Béla. *Kis-Szeben* : pm. Eiselt An., rk. Gallé Hugó.

Somogy m. : fp. Tallián Gy., alp. Maar Gy., fj.

Gabsovics Kár. Fszb. *Kaposvári j.* : Sárközy B. *Szigetvári j.* : Hegyessi János. *Nagy-atádi j.* : Tallian Andor. *Csurgói j.* : Kacs Kovics L. *Marczali j.* : dr. Paiss M. *Lengyeltóti j.* : Plachner S. *Tabi j.* : Bernáth K. *Igali j.* : Trombitás Mih. *Barcsi j.* : Sárközi György. — *Rend. tan. vár. Kaposvár* : pm. Német Istv., rk. id. Leposics Ig.

Sopron m. : fp. gr. Széchenyi Em., alp. dr. Baán End., fj. dr. Baditz Zolt. Fszb. *Soproni j.* : Molnár Istv. *Nagy-mártoni j.* : Robitzsa End. *Kis-mártoni j.* : Wolff Laj. *Pulyai j.* : Bründl Rób. *Csepregi j.* : Csontos Fer. *Kapuvári j.* : Guáry Béla. *Csornai j.* : Hajas Gyula. *Rend. tan. vár. Kis-Marton* : pm. Pámlényi Gábor, rk. Farkas Ferencz. *Ruszt* : pm. rk. Magyar El.

Szaboles m. : fp. br. Feilitsch Berth., alp. Szikszay Pál, fj. Mikecz Dezső. Fszb. *Bogdányi j.* : Okolicsányi Dezső. *Dadai alsó j.* : Dobos I. *Dadai felső j.* : Olcsaváry Pál. *Kis-várdai j.* : Angyalosy Pál. *Nagy-kállói j.* : Zoltán Istv. *Nyirbátóri j.* : dr. Lövey Elek. *Tiszai j.* : Vidovich László. — *Rend. tan. vár. Nyiregyháza* : pm. Majerszky Béla, rk. Kertész Bertalan.

Szabó m. : fp. gr. Hugonnay Béla, alp. Nagy L., fj. Ilosvay Alad. Fszb. *Nagykárolyi j.* : Gönyüi Póch I. *Máté-szalkai j.* : Ilosvay E. *Fehér-gyarmati j.* : Jékey S. *Erdői j.* : Damokos Fer. *Szinyér-Váraljai j.* : Ilosvay Gusztáv. *Nagybányai j.* : Dienes D. *Nagy-Somkúti j.* : dr. Péchy Péter. *Csengeri j.* : Böszörményi Endre. *Szatmári j.* : Csaba Adorján. — *Rend. tan. vár. Felsőbánya* : pm. Farkas J., rk. Lux Ödön. *Nagybánya* : pm. Gellért Endre, rk. Schönherr Ant. *Nagy-Károly* : pm. Debreczeni Istv., rk. Demidor Ignác.

Szeben m. : fp. Thalmann Guszt., alp. Reissenberger G., fj. Stroja István. Fszb. *Szasz-sebesi j.* : Dörr Alb. *Ujegyhazi j.* : Hanner Guszt. *Szebeni j.* : Fabritius Laj. *Szelistyei j.* : Dragits Péter. *Szerdahelyi j.* : Mangesius Hermann. — *Rend. tan. vár. Nagy-Szeben* : pm. Drotleff József, rk. Simonis Rób. *Szász-Sebes* : pm. Konrád O., rk. Kischer Rezső.

Szepes m.: fp. gr. Csáky Zenó, alp. Raisz Al., fj. dr. Neogrády L. Fszb. *Sz.-ofalvi j.*: Mattyasovszky Bold. *Ó-lublói j.*: Jancsó Istv. *Késmárki j.*: dr. Engel-mayer Öd. *Sz.-szombathi j.*: Ujfalussy Brunó. *Lőcsei j.*: Görgey Gusz. *Iglói j.*: dr. Wieland Aladár. *Sz.-váraljai j.*: Vyda László. *Gölniczbányai j.*: Winkler Pál. *Rend. tan. vár. Gölniczbánya j.*: pm. Menedorfer Károly, rk. Dirner Alb. *Igló j.*: pm. Folgens Korn., rk. Matolesi Ján. *Késmárk j.*: pm. dr. Schwarz K., rk. Kovács Kálmán. *Lőcse j.*: pm. Bojársky Béla, rk. Tilkovszky István. *Poprád j.*: pm. Takács Béla, rk. Glatz Vilmos. *Szepes-Olaszi j.*: pm. Förszter G., rk. Sterbinszky B. *Szepes-Váralja j.*: pm. dr. Szilvási And., rk. Thurzó Miksa. *Leibitz j.*: pm. Roth Gusztáv, rk. Jóni Gyula.

Szilágy m.: fp. br. Wesselényi Mik., alp. dr. Keizer György, fj. Török Ist. Fszb. *Krasznai j.*: br. Győrffy Pál. *Szilágy-somlyói j.*: Nagy Gy. *Tasnádi j.*: Bay Ferencz. *Sz.-cseh j.*: Kiss László. *Zsibói j.*: Péchy Imre. *Zilah j.*: *Rend. tan. vár. Szilágy-Somlyó j.*: pm. Gencsy Sándor, rk. Hegedüs S. *Zilah j.*: pm. br. Diószeghy Zsigmond, rk. Takács János.

Szolnok-Doboka m.: fp. Désy Zoltán, alp. dr. Torma Mik., fj. Bándy György. Fszb. *Bethleni j.*: Gajzágó Vilmos. *Csáki-gorboi j.*: Szarvadi József. *Deési j.*: Vékony Fer. *Szamosujvári j.*: Nagy Laj. *Kékesi j.*: Debrecezeni Dénes. *Nagy-ilondai j.*: Veres Imre. *Magyar-láposi j.*: Vass Imre. — *Rend. tan. vár. Deés j.*: pm. Szilágyi Alb., rk. Stingly Zs. *Szamosujvár j.*: pm. Placsintár Dáv., rk. Duha János.

Temes m.: fp. Molnár Vik., alp. Kabdebó Gergely, fj. Joannovich Sándor. Fszb. *Központi j.*: Prepeliczay Öd. *Vingai j.*: Pongrácz Miklós. *Új-aradi j.*: Schaffer Béla. *Lippai j.*: Baróty Ferencz. *Rékási j.*: Jeszenszky Ján. *Buziási j.*: Unger Józsa. *Csákovári j.*: Győri Imre. *Dettai j.*: Gabánecz János. *Verecei j.*: Csapó Géz. *Fehértemplomi j.*: Somogyi Gyula. *Kubini j.*: Török Béla. *Rend. tan. vár. Fehértemplom j.*: pm. Fronius

Károly, rk. Petzrik József. *Vinga nagyközséggé alakult át.*

Tolna m.: fp. gr. Széchényi Sán., alp. Döry Pál, fj. Simontsits Elemér. Fszb. *Központi j.*: Nunkovics Ferencz. *Völgységi j.*: Perczel Béla. *Dunaföldvári j.*: Rasovszky Jul. *Simontornyai j.*: Pesthy El. *Tamási j.*: Szévald Mór. *Dombovári j.*: Nagy István.

Torda-Aranyos m.: fp. gr. Bethlen Géza, alp. dr. Betegh Mik., fj. Lovassy Andor. Fszb. *Tordai j.*: Szemerjay Gyula. *Alsó-járai j.*: Ferenczy Jenő. *Toroczkói j.*: Zarándi R. Lipót. *Marosludasi j.*: Felföldi Béla. *Felvinczi j.*: Mészáros István. *Topánfalvi j.*: Vlászka János. — *Torda j.*: pm. Velits Ödön., rk. dr. Beke Antal.

Torontál m.: fp. gr. Bethlen Miklós, alp. Delimanich Lajos, fj. dr. Vinczeihy Ernő, Fszb. *Nagybecskereki j.*: Dániel Ferencz. *Török-becsei j.*: Horváth Zoltán, *Nagykikindai j.*: Grób B. *Török-kanizsai j.*: Tallian Em. *N.-szt-miklósi j.*: Hadfy Károly. *Perjámosi j.*: Gyertyánffy Dén. *Zsombolyai j.*: Fóris József. *Cseneji j.*: Uzbasics Gásp., *Párdányi j.*: Hertelendy Im. *Módosi j.*: Steinbach Antal. *Bánlaki j.*: br. Hauzer Kár. *Alibunári j.*: dr. Radenits Gyula. *Pancsovai j.*: dr. Gyertyánffy Jenő. *Antalfalvi j.*: Lóvizier Imre. — *Rend. tan. vár. Nagy-Becskerek j.*: pm. dr. Grandjean József, rk. Reitter Oszk. *Nagy-Kikinda j.*: pm. dr. Bogdán Zsivkó, rk. Wachtl Leó.

Trencsén m.: fp. Osztruloczky Géza, alp. dr. Schwertner Antal, fj. Barényi Ferencz. Fszb. *Csacszai j.*: Baross János. *Kisuceza-ujhelyi j.*: Cselkó Jenő. *Zsolnai j.*: Rudnay István. *Bittsei j.*: Domaniczky László. *Vág-besztercei j.*: Rada Ignác, *Puchói j.*: Borecsiczky László. *Illavai j.*: Khadé Géza. *Trencsényi j.*: Motesiczky Imre. *Baani j.*: Zamaróczy János. — *Rend. tan. vár. Trencsén j.*: pm. Ucsnai Ernő, rk. Mack Jenő.

Turóc m.: fp. ifj. Justh György, alp. Beniczky Kál., fj. Beniczky Ák. Fszb. *Szent-márton-blatniczai j.*: Ujhelyi Attila. *Mosócz-zniói j.*: Zorkóczy Tiv.

Udvarhely m.: fp. kishalmágyi, Hollaky Arthur, alp. dr. Domokos Andor, fj. gr. Lázár Ád. Fszb. *Udvarhelyi j.*: dr. Demeter Lőrincz. *Sz. kereszturnyi j.*: Gálffy Kálmán. *Homoródi j.*: Benedek I. id.— *Rend. tan. vár. Székely-Udvarhely*: pm. Szakács Zoltán, rk. Szombatfalvy Laj.

Ung m.: fp. gr. Török Józsa., alp. ifj. Lőrinczy Jenő, fj. Bánóczy Béla. Fszb. *Ungvári j.*: Minay Istv. *Szobronci j.*: Tomcsányi Istv. *Kaposi j.*: Kusnyiri Gy. *Bereznai j.*: Deák Bertalan. *Percesenyi j.*: Kovács Elemér. — *Rend. tan. vár. Ungvár*: pm. dr. Iváncsy László, rk. Berzeviczy István.

Ügöcsa m.: fp. gr. Csáky László, alp. Becsky Emil, fj. dr. Varga J. Fszb. *Tiszáninneni j.*: Szabó Sán. *Tiszántúli j.*: Benyovszky Aladár.

Vas m.: fp. Reiszig E., alp. dr. Bezerédj István, fj. Herbszt Géza. Fszb. *Szombathelyi j.*: Szakonyi Istv. *Köszegi j.*: ifj. Seper László. *Sárvári j.*: Nagy József. *Kis-czelli j.*: Jakab Bod. *Vasvári j.*: Molnárfy G. *Körmendi j.*: Pulay Fer. *Muraszombati j.*: Pósfay Pongrácz. *Szt-gothárdi j.*: Papp Ant. *Németújvári j.*: Dömötör Laj. *Felső-őri j.*: Szabó El. — *Rend. tan. vár. Köszeg*: pm. dr. Sisovits Mikl. rk. Köszegi Józsa. *Szombathely*: pm. Brenner Tób., rk. Kisfaludy Józsa.

Veszprém m.: fp. dr. Fenyvessy Ferencz, alp. Kolos-váry Józsa., fj. Koller Sánd. Fszb. *Veszprémi j.*: üresedésben van. *Pápai j.*: Belák Lajos. *Devecseri j.*: Huszár József. *Zirczi j.*: Szőnyeghy Al. *Enyingi j.*: Kenessey M.— *Rend. tan. vár. Pépa*: pm. Mészáros K., rk. Szokoly I. *Veszprém*: pm. Szegelethy Gy., rk. Fejes A.

Zala m.: fp. dr. gróf Jankovits Lásza., alp. Csertán Kár., fj. Arvai Lajos. Fszb. *Tapolczai j.*: Szentniklőssy Gy. *Sümegei j.*: Fitzik Gyula. *Keszthelyi j.*: Takáts Im. *Kanizsai j.*: Viosz Fer. *Pucpai j.*: Gaál Miklós. *Zalaegerszegi j.*: Thassy Laj. *Novai j.*: Mayer István. *Alsó-lendvai j.*: Székely Emil. *Perlaki j.*: Kovács Rezső. *Letenyei j.*: Merkli Antal. *Csáktornyai j.*: Kolbenschlag Béla. *Szt-gróthi j.*: Malatinceki Lajos. — *Rend. tan. vár. Nagy-Kanizsa*: pm. Vécsey Zsig.,

rk. Deák Péter. *Zalaegerszeg*: pm. Várhidy Lajos, rk. Gaál Kár.

Zemplén m.: fp. futaki gr. Hadik B., alp. Matolay Et., fj. Dokus Gy., Fszb. *S.-a.-újhelyi j.*: Barthos J. *Nagyimihályi j.*: Füzesséry T. *Szerencsi j.*: Pintér István. *Varannói j.*: Diószeghy János. *Bodrogközi j.*: Bencsik Ist. *Homonnai j.*: Haraszi Mik. *Tokaji j.*: Füzesséry Öd. *Sztropkói j.*: Bárczy Ben. *Gulszécsi j.*: Nemes Sándor. *Szinai j.*: Kossuth El. *Rend. tan. vár. S.-A.-Ujhely*: pm. Székely Elek, rk. Schmid L.

Zólyom m.: fp. Kürthy Lajos, alp. Répási Mátty., fj. Weisz Gyula. Fszb. *Brezsnóbányai j.*: Bittera Géza. *Besztercebányai j.*: Battik Ödön. *Zólyomi j.*: Ujhelyi Sánd. *Nagyszalatnai j.*: Sztrakoniczky Kálm. *Rend. tan. vár. Besztercebánya*: pm. Csesznák Gy., rk. Kollárik Ján. *Brezsnóbánya*: pm. dr. Sramkó A., rk. Bruoth Ján. *Zólyom*: pm. Skrovina M., rk. Krall Ján.

b) Városok.

Arad (sz. kir.): fp. pm. Institorisz Kálm., rk. Sarlot Dom.

Baja (sz. kir.): fp. Schmausz Endre, pm. dr. Hegedüs Alad. rk. Scheibner Gy.

Budapest szék-főváros: fpm. Márkns Józsa., pm. Halmos Ján., alp. Matuska Alaj. és Rózsavölgyi Gyula.

Debreczen (sz. kir.): fp. bizáki Puky Gyula, pm. Simonffy Im., rk. Boczkó Sám.

Győr (sz. kir.): fp. gr. Lászberg R., pm. Zechmeister Kár., rk. Angyal Arm.

Hódmező-Vásárhely: fp. Lukács György, pm. Juhász Mihály, rk. dr. Szalay József.

Kassa (sz. kir.): fp. Péchy Zsig., pm. Münster Tiv., rk. Madarász B.

Kecskemét (sz. kir.): fp. beniczei és micsinyei Beniczky Fr., pm. Kadá Elek, Bugi László helyettes pm., rk. Vámos Béla és Füvessy Imre.

Kolozsvár (sz. kir.): fp. gr. Béli Ák., pm. Szvacsina Géza, rk. dr. Hadady Endre.

Komárom (sz. kir.): fp. Sárközy Aur., pm. Domány János, rk. Sárkány Fer.

Maros-Vásárhely (sz. kir.): fp. Lándai János, pm. dr. Bernády György, rk. nincs betöltve.

Nagy-Várad: fp. Beöthy László, pm. Rimler Károly, rk. Gerő Armin.

Pancsova: fp. Zákó Milán, pm. Mattanovits Ad., rk. Lestyánszky János.

Pécs (sz. kir.): fp. br. Fehérváry Imre, pm. Majorosy Imre, rk. Vaszary Gyula.

Pozsony (sz. kir.): fp. nincs betöltve, pm. Brolly Tivadar, rk. Kutsera István.

Selmecz- és Bélabánya (sz. kir.): fp. Lits Gyula, pm. Szitnyay József, rk. Krausz Kálmán.

Sopron (sz. kir.): fp. gróf Széchenyi Emil, pm. dr. Töpler Kálmán, rk. dr. Nessel Károly.

Szabadka (sz. kir.): fp. Schmausz End., pm. Pertics Mihály, rk. Szalay Mátyás.

Szatmár-Németi (sz. kir.): fp. gr. Hugonnay Béla, pm. Papp Géza, rk.

Szeged (sz. k.): fp. Kállay A., pm. Pálffy F., rk. Rainer J.

Székesfejérvár (sz. kir.): fp. br. Fiáth Pál, pm. Havranek Józ., rk. Reé István.

Temesvár (sz. kir.): fp. Molnár Vik., pm. dr. Telbisz Kár., rk. Bandl Rezső.

Ujvidék (sz. kir.): fp. Péter Pál, pm. nincs betöltve, fp. hely., kir. tan., rk. dr. Demetrovits Vladimir.

Versecz: fp. Pálffy E., pm. Seemayer J., rk. Bodó L.

Zombor (sz. kir.): fp. borsodi és katymazi Latino-vits Pál, pm. Hanke Imre, rk. Thurszky Jenő.

Magyar kir. pénzügyminiszterium.

Miniszter: *Lukács László*, I. o. v. k. r. és a L. r. lv., v. b. t. t.

Államtitkár: *Gränzenstein Béla.*

Kereskedelemügyi m. k. miniszterium

Miniszter: *Láng Lajos.*

Államtitkár: *Gr. Wickenburg Márk.*

Magyar kir. posta- és távirada-igazgatóságok:
Budapesten; Kassán; Nagy-Szebenben; Nagy-Váradon; Pozsonyban; Sopronban; Temesváron; Pécsen; Zágrábban.

Földmivelésügyi m. k. miniszterium.

Miniszter: *dr. Darányi Ignác*, I. o. v. k. r. lov., v. b. t. t.

Államtitkár: *nemeskéri Kiss Pál.*

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

Miniszter: *dr. Wlassics Gyula*, I. o. v. k. r. lov., v. b. t. t.

Államtitkár: *Zsilinszky Mihály.*

Magyar kir. igazságügyminiszterium

Igazságügyminiszter: *dr. Plósz Sándor*, v. b. t. t.
Államtitkár: *dr. Bernáth Géza.*

Az 1871. évi VIII. t.-cz. 35. §-a szerint eljáró legfőbb fegyelmi bíróság. Elnöke:

Kir. Curia. Elnök: *Nárai dr. Szabó Miklós.* Másod-elnök: *Vörösmarty Béla.*

Koronaügyész: *dr. Székely Ferencz.*

I. Budapesti kir. ítélő tábla. Eln.: *Oberschal Ad.*

Budapesti kir. főügyész:

Balassa-gyarmati trvszk. Eln.: *dr. Kubinyi Lajos;* ügy.: *dr. Milassevits Sándor. — Járásbíróság*

Balassa-Gyarmaton: *Zeke Kálmán. Salgó-Tarjánon:*

Nagy Miklós. Losonczon: *Porúbszky Lajos. Szecsényben:* *Szilassy Kálmán. Szirákon:* *Kun Barnabás. Rétságán:* *Murányi János.*

Budapesti trvszk. Eln.: *dr. Horváth Fer.;* ügy.

dr. Sélley Barnabás, dr. Pataki Gyula. — Járbir.

I—III. ker.: *dr. Pécs Imre. IV. ker.:* *Kiss Károly.*

V. ker.: *Boronkay Ignác. VI. ker.:* *Massanek Rezső.*

VII. ker.: Dr. Schmör Gy. VIII—X. ker.: dr. Degrée Al. IV—X. ker.: bünt. Grill Béla kir. tábl. bíró.

Budapesti k. keresked. és váltótrvszk. Eln.: Nagy Ödön.

Budapesti bünt. trvszk. Eln.: Zsitvay Leo. *Besztercebányai trvszk.* Eln.: Boleman Laj.; ügy.: Skultéty István. — *Járbir. Besztercebányán:* Fekete Mik. *Brezsnóban:* Mazanek Róbert. *Turocs-Szet-Martonban:* dr. Lang Ernő. *Znió-Vuralján:* Éder Ferencz. *Zólyomban:* Martinovich Istv.

Egri trvszk. Eln.: Dr. Kardos Kálmán ügy.: Berkó Alad. — *Járbir. Egerben:* Kósa Kál. *Gyöngyösön:* Dobsa Géza. *Hatvanban:* Roze Gyula. *Hevesen:* Nemcsik Kálm. *Pétervároson:* Dr. Itósz Lajos. *T-Füreden:* Cserevny Istv.

Fiumei trvszk. Eln.: lovag Thierry Alajos cur. bírói czímmel és jell., ügy.: dr. Fésüs György.

Ipolysági trvszk. Eln.: Helmbacher Nán.; ügy.: dr. Lipsey Erv. — *Járbir. Ipolyságon:* Kecskeméty G. *Korponán:* Dutkó János. *Selmeczbányán:* Liha Ant. *Vámos-Mikolán:* üresedésben.

Kalocsai trvszk. Eln.: Bohuniczky Ö.; ügy.: dr. Kenedi Imre. — *Járbir. Kalocsán:* Rihmer Kázm. *Kis-Körösön:* dr. Szagmeiszter Lajos. *Kun-Halason:* dr. Zilah Benő. *Duna-Vecsen:* Szikszay Sándor.

Kecskeméti trvszk. Eln.: Stipl Károly; ügy.: Dr. Kiss J., Horváth György és Csupai Ferencz altügyészek. — *Járásb. Kecskemeten:* dr. Ballus Zsigmond. *Czepléden:* Sárkány Gyula. *Félegyházán:* Czajlik Kálmán. *Kun-Szt-Miklóson:* dr. Magay Sándor. *Nagy-Körösön:* Járai G.

Pestvidéki trvszk. Eln.: dr. Seyfried J.; ügy.: dr. Halász Lajos. — *Járbir. Pestvidéki:* Muttványánszky Ad. *Gödöllön:* Téchy Gyula. *Monoron:* Cherier J. *Nagy-Kátán:* Erny Venczel. *Ocsán:* Galovits Arthur. *Ruczkeván:* Murraközy Árp. *Szt-Endrén:* Vidovich Ferencz. *Vácson:* Helcz Fer. *Ujpesten:* Cserba Fer.

Székesfehérvári trvszk. Eln.: Daróczy Ist.; ügy.: Újházi S. — *Járbir. Székesfehérváron:* Gazdy

Béla. *Duna-Adonyban:* üresedésben. *Moóron:* Kálmán Lajos. *Sárbogardon:* Forster Antal. *Vaulon:* Kulesár L.

Szolnoki trvszk. Eln.: Dr. Sárkány József. ügy.: dr. Atányi József. — *Járbir. Szolnokon:* Barbur László. *Jászberényben:* Koller Kál. *Karczagon:* Simon János. *Kis-Ujszallason:* Firtling Sán. *Mezőtúron:* dr. Istváni Gy. *Jászapátin:* Bódog Zsigmond. *Kun-Szent-Martonban:* dr. Taresay Gyula. *Abád-Szalókon:* Király G.

II. Debreczeni kir. ítélő tábla. Eln.: Bernáthfalvi Bernáth Elemér.

Debreczeni kir. főügyész: Igyártó Sándor.

Debreczeni trvszk. Eln.: dr. Szüts Miklós; ügy. Galánfy János — *Járbir. Debreczenben:* Kazinczy Gáb., táblabírói cz. és jell. *Derecskén:* Jakó Gyula. *Hajdú-Böszörményben:* Terestényi Dániel. *H-Nánáson:* Tóbi István. *Püspök-Ladányban:* Czikó István. *H-Szobozslón:* Lengyel Imre. táblabírói cz. és jell.

Máramaros-szigeti trvszk. Eln.: Eördögh Jurg. ügy.: Szép Géza. — *Járbir. Máramaros-Szigeten:* Benda Bertalan. *Rahón:* Geréb Lipót. *Felső-Visón:* Lalner Antal. *Husztón:* Petrovics L. *Ökörmezőn:* Taninecz Endre. *Tecsen:* Bényey Gyula.

Nyiregyházi trvszk. Eln.: Megyeri G., curiai bir. cz. és jell.; ügy.: Dr. Várady Sándor. — *Járbir. Nyiregyházán:* Nagy Laj. *Kis-Várdán:* Vny Pét. *Nagy-Kállón:* Szabó József. *Nyír-Bátorban:* Farkas Bert. *Tiszalókon:* Somlyódy István.

Szatmár-németi trvszk. Eln.: Dr. Róth Fer. ügy.: Dénes Laj. — *Járbir. Szatmár-Németiben:* Verécy Ant. kir. ítélő táblai bíró. *Erdődön:* Dániel Sánd. *Fehér-Gyarmaton:* Balázs Zolt. *Halmiban:* Petróczy Zolt. *Máté-Szalkán:* Horváth Gy. *Nagygyánán:* Papp Sándor, táblabírói cz. és jell., *Nagy-Károlyban:* Szabó P. *Szinyer-Varatján:* Székely Sándor. *Nagy-Somkúton:* Sebe Pál.

Zilahi trvszk. Eln.: Benkő József; ügy.: Gazda Fer. főügyészi helyettes cz. és jell. — *Járbir. Zilahon:* Darvas Im. *Szilágy-Cseken:* Papp Sán. *Szilágy-*

Somlyón: Mile Mih., táblabir. cz. és jell., *Tasnádon*: Dercsényi Aladár. *Zsibón*: Szentmiklós József.

III. Győri kir. ítélő tábla. Elnök: Vági Mór. *Győri kir. főügyész*: Pongrácz Jenő.

Győri trvszk. Eln.: Sebő Im.; ügy.: dr. Fischer Gyula. — *Járbir.* *Győrött*: Horváth Ede. *Győr-Szt-Mártonban*: Koloszar László. *Magyar-Ováron*: Lepossa Dániel. *Nezsideren*: dr. Karsay B. *Téthén*: Galamb Kristóf.

Komáromi trvszk. Eln.: Pulay G.; ügy.: Dr. Révffy Zoltán. *Járbir.* *Komáromban*: Gombos Kál. *Esztergomban*: Magos S. *Muzslán*: Gergely József. *Nagy-Igmádon*: Kukorely Károly. *Ó-Gyallán*: Emanál József. *Tatár*: Gábel Fer., táblabirói cz. és jell.

Soproni trvszk. Elnök: Takács Dénes; ügy.: Fischer Imre. — *Járbir.* *Sopronban*: Gonzales Frigy. *Csepregen*: Barthadeiszky Kál. *Csornán*: dr. Vajda Józ. *Felső-Pulyán*: Nincs betöltve. *Kapuváron*: Horváth János. *Kis-Mártonban*: Szabó Pál. *Nagy-Mártonban*: Pinter Lipót.

Szombathelyi trvszk. Eln.: dr. Laky Krist.; ügy.: Bárdossy László. — *Járbir.* *Szombathelyen*: Csiky Gerg. *Felső-Eőrön*: Pogány Gusz. *Kis-Czellben*: dr. Szabó Im. *Körmenten*: Illés Ant. *Kőszegen*: Hannibál Móricz. *Mura-Szombatban*: Saári József. *Német-Ujváron*: dr. Gulden Kálmán. *Sárváron*: dr. Hódosy Ernő. *Szt-Gotthárdon*: dr. Galgóczy E. *Vasváron*: Babos Józ.

Veszprémi trvszk. Eln.: Csenkey G.; ügy.: Juraszek János. — *Járbir.* *Veszprémben*: Mórocza Kál. *Pápán*: Mikovényi Ödön. *Devecserben*: Perczel Sánd. *Enyingen*: Mészöly Gy. *Zirczen*: Marik László. *Balaton-Füreden*: dr. Segesdy Fer.

Zalaegerszegi trvszk. Eln.: Stanislavszky Ad.; ügy.: Schneider Gábor. — *Járbir.* *Zala-Egerszegben*: Szupits A. *Alsó-Lendván*: Hutás József. *Sümege*: Vízegh János. *Tapolczan*: Bulla Ant.

IV. Kassai kir. ítélő tábla. Eln.: Berczelly J. *Kassai kir. főügyész*: Paksy József.

Beregszászi trvszk. Eln.: Arnold Sán.; ügy.: Reinichofszky R. — *Járbir.* *Beregszászon*: Nemes J. *Alsó-Vereckén*: Nemes M. *Ilosván*: Kotrba Nándor. *M.-Kászonban*: Szabó Kár. *Munkácsban*: Roskovich János. *Nagy-Bereznán*: Ordódy Aladár *Nagy-Kaposton*: Stépán Géza. *Nagy-Szöllősein*: Krasznay Vik. *Szobránczon*: Stépán László. *Ungváron*: Kozma Gyula.

Eperjesi trvszk. Eln.: Palugyay Gusz.; ügy.: Grinausz G. — *Járbir.* *Eperjesen*: Keczer Im. *Bártfán*: Keczer László. *Girálton*: Irinyi Csaba. *Kis-Szebenben*: Marthényi Fer. *Lemesen*: *Szvidniken*: Szepesházi Im.

Lőcsei trvszk. Eln.: dr. Lupkovics Józ. s.; ügy.: Eiserth Ist. — *Járbir.* *Lőcsén*: Rác Lajos. *Göllniczbányán*: Mattyasovszky Gáb. *Iglón*: Nádas Árpád. *Kemárkon*: Dr. Cseplaky Lipót. *Lublón*: Irányi Dániel. *Szepes-Szombatban*: Ruttkay Aladár. *Szepes-Váralfán*: Hazslinszky Marcz. *O-Falván*: dr. Borcsányi István.

Kassai trvszk. Eln.: Sziráky Barna; ügy.: dr. Nyékhegyi Lothár. — *Járbir.* *Kassán*: Nemlaha Gyula. *Szepsin*: Windeg Rezső. *Tornán*: Nagy Pét. *Abauj-Szántón*: Schwäby Sándor. *Szikszón*: Somlódy István. *Zsadányon*: Szopkó Rób.

Miskolczi trvszk. Eln.: Ortway Miksa, curiai bírói cz. és jell.; ügy.: Bulyovszky Guszt. — *Járbir.* *Miskolczon*: Strazsek Ján. *Edelényen*: Balás Elem. *Mező-Csáthon*: Bekény B. *Mező-Kövesden*: Szeghő K. *Sajó-Szent-Péteren*: dr. Rázsó Gyula.

Rimaszombati trvszk. Eln.: Kubinyi Al.; ügy.: dr. Mészáros István — *Járbir.* *Rimaszombatban*: Lengyel György. *Nagy-Rőczén*: Desseffy Árpád. *Rimaszéczen*: Frits Ferencz. *Rozsnyón*: Tichi Mihály. *Tornalfán*: Münster Tivadár.

Sátoralja-ujhelyi trvszk. Eln.: Fornszek B.; ügy.: Dr. Somossy András. — *Járbir.* *Sátoralja-Ujhelyen*: Görgey Gyula. *Gálszéczen*: dr. Kail Antal. *Homonnán*: Dezső Sándor. *Királyhelmecczen*: Bodnai Jenő. *Nagy-Mihályon*: Mattyasovszky M. *Szerencsen*:

Fényes Vincze. *Sztropkón*: üresedésben. *Tokajon*: dr. Plathy Zsigmond. *Varannón*: Körtvélyesi Dezső.
V. Kolozsvári kir. ítélő tábla. Elnök: *Fekete Gábor.*

Kolozsvári kir. főügyész: Gyürfás László.
Besztercei trvszk. Eln.: Kendefy Dom.; ügy.: gr. Lázár Árpád. — *Járbir. Beszterczen*: Marselek Béla. *Naszódon*: Pap László. *Ó-Radnán*: Kovássy G.
Deési trvszk. Eln.: Balázs Mát.; ügy.: gr. Lázár Kál. — *Járbir. Deésen*: Murát Sándor. *Bethlenben*: Szász Iván. *Csáki-Gorbón*: Ballok Kár. *Kékesen*: Veres Ferencz. *Magyar-Láposon*: Váradi István. *Nagy-Ilondán*: Véber Gyula. *Szamos-Ujváron*: Simay János.

Dévai trvszk. Eln.: dr. Papp Domokos; ügy.: Horváth Sim. — *Járbir. Déván*: dr. Korber Endre. *Algyógyon*: Farkas Árp. *Hátszegén*: dr. Borbély S. *Körös-bányán*: Brády Attila. *Maros-Illyen*: dr. Wild József. *Pújiban*: Pászthóhy Tib. *Szászvároson*: Balogh Józsa. *Vajda-Hunyadon*: dr. Nagy Lajos.

Gyulafehérvári trvszk. Eln.: Nemes Sám.; ügy.: Dr. Ujvárosi Miklós. — *Járbir. Gyulafehérváron*: Szigethy Istv. *Abrudbányán*: Nagy János. *Balassfalván*: Enyedy Lajos. *Maros-Ujváron*: Csegezy Gy. *Nagy-Enyedén*: Vinczenti Lajos. *Visaknán*: (Elhalt.) Még üresedésben.

Kolozsvári trvszk. Eln.: br. Szentkereszty Zsig.; ügy.: dr. Csipkés Kár. — *Járbir. Kolozsvár vidéki*: Végh Ferencz. *Kolozsvár városi*: Herzeg Zsigm. *Bánffy-Hunyadon*: Szabó Ödön. *Hidalmúson*: Ürmössy Kálmán. *Mócson*: Kovács János. *Teken*: Gál Gyula.

Nagy-szebeni trvszk. Eln.: dr. Kemény Gyula; ügy.: Csizinszky A. — *Járbir. Nagy-Szebenben*: László József. *Szász-Sebesen*: Kormos Elemér. *Szelistyén*: Forizs Gábor. *Szerdahelyen*: Végh Józsa. *Ujegyházán*: Jankó András.

Tordai trvszk. Eln.: dr. Csegezy Mihály; ügy.: Széplaky Ödön. — *Járbir. Tordán*: Vajna Vincze. *Alsó-Jurán*: Virágháti Fl. *Felvinczen*: Veres Zoltán. *Maros-Ludason*: Laufer Laj. *Topánfalván*: Nemes Ede.

VI. Marosvásárhelyi kir. ítélő tábla. Elnök: *Ternovszky Béla.*

Marosvásárhelyi kir. főügyész: *Kozma Gyula.*
Brassói trvszk. Eln.: Weér György; ügy.: Wittich Józsa. — *Járbir. Brassón*: Skita Mih. *Fogarason*: Tibald Mih. *Hosszufalun*: Herszényi Kál. *Sárkányon*: Nagy Dénes. *Zernesten*: Czámpa Guszt.

Csikszeredai trvszk. Eln.: dr. Perjésy Mih.; ügy.: Sztupjár Samu. — *Járbir. Csikszeredán*: Szacs vay Im. *Cs.-Szt.-Mártonban*: Csia Béla. *Gyergyó-Szent-Miklós-on*: Pál Venczel.

Erzsébetvárosi trvszk. Eln.: Kovácsi Alb. ügy.: Csaba Zolt. — *Járbir. Erzsébetvároson*: Gillyén Laj. *Dicső-Szent-Mártonban*: Végh Alb. *Hosszúaszon*: Lokodi Géza. *Kőhalmon*: Végh József. *Medgyesen*: dr. Hegyesi Győző. *Nagysinken*: Booskor Antal. *Segesváron*: dr. Némethy Károly. *Szent-Agothán*: Pildner K.

Kézdivásárhelyi trvszk. Eln.: Sólyom M.; ügy.: Stocher Antal. — *Járbir. Kézdi-Vásárhelyen*: Fejér Kár. *Kovácsnán*: Séra Laj. *Szepsi-Székely-Györgyön*: Sylvester Dén. *Nagy-Ajtán*: Körtvélyfay József.

Marosvásárhelyi trvszk. Eln.: dr. Radó Sánd.; ügy.: Gyártás Lajos. — *Járbir. Marosvásárhelyt*: Hincs M. *Nyárad-Szeredán*: Gyalokay S. *Szászrégenben*: Kertész József.

Szekelyudvarhelyi trvszk. Elnök: Bodola Gábor, ügy.: Diemár Kár. — *Járbir. Székely-Udvarhelyen*: Csanádi Z. *Oklindon*: üresedésben. *Szekely-Keresztúron*: Apathy Gy.

VII. Nagyvárad kir. ítélő tábla. Eln.: *Ritóok Zs.*
Nagyvárad kir. főügyész: Sável Kálmán.
Aradi trvszk. Eln. *Orutray Kár.*; ügy.: dr. Meszlényi Ant. — *Járbir. Aradon*: Kugler Istv. és Babó Iv. *Borosjenőn*: Bitó J. *Kisjenőn*: Tabajdi S. *Nagy-Buttyinban*: Szeress Fer. *Nagyhalmgányon*: Frits Laj. *Pécskán*: dr. Bazalo Béla. *Radnán*: dr. Embey Gyula. *Világoson*: Aknay Andor.

Gyulai trvszk. Eln.: Novák Kam., curiai birói cz.

és jell.; ügy.: dr. Liszy Vikt. — *Járbir. Gyulán*: Fekete Gy. *Békésen*: Gyukits Viktor. *Békés-Csabán*: Steller Árpád. *Orosházán*: Sall János. *Szarvason*: Mészáros G. *Szeghalmon*: Kovács Lajos.

Nagyvárad *trvszk.* Eln.: Nagy Ferencz; ügy.: dr. Nagy Géza. — *Járbir. Nagy-Váradon*: (városi) Móré Pál *Nagy-Váradon*: (vidéki) Kenéz Sándor. *Belényesen*: Benedek László *Berettyó-Ujjfalun*: Hubert Ottó. *Élesden*: Papp Aurél. *Magyar-Cséken*: dr. Seemayer Béla. *Margittán*: Sztachó Széver. *N.-Szalontán*: Kovács Károly. *Szekelyhidon*: Fényes Endre. *Tenkén*: dr. Toperczer S. *Vaskohon*: Aszalay Sándor.

VIII. Pécsi kir. ítélő tábla: Eln.: *Blaskovich Istv.* *Pécsi kir. főügyész*: betöltetlen.

Kaposvári trvszk. Eln.: Dorner Zolt.; ügy.: Kulin S. — *Járbir. Kaposváron*: Herman Man. *Csurgón*: Melicskó Mik. *Ígalon*: Pataky Istv. *Lengyeltötiben*: Kölygessy Kál. *Marczalin*: Huszár Alad. *Nagy-Atádon*: dr. Kiszely László. *Szigetváron*: Batta Béla. *Tabon*: dr. Pirovich Ferencz.

Nagy-kanizsai trvszk. Eln.: Tóth László; ügy.: dr. Orosdy Laj. — *Járbir. N.-Kanizsán*: Oszterhuber László, táblabírói czim. és jell. *Csáktornyan*: Simon Lajos táblabírói czim. és jell. *Keszthelyen*: Göcz Ferencz, táblabíró. cz. és jell. *Letenyén*: Nunkovics Sándor *Perlakon*: Horváth Csongor János.

Pécsi trvszk. Eln.: Hardi Sándor, ügy.: Déván Ottó. — *Járbir. Pécsen*: dr. Zánkai Aladár. *Dárdán*: Mauer Frigyes. *Mohácsan*: Materényi Ján. *Pécsváradon*: Schill Gyula. *Sásdon*: *Járbir.*: Klie János. *Siklósán*: Visy Pál. *Szent-Lőrinczen*: Marjovszky Istv.

Szegárdi trvszk. Eln.: Selcz József G.; ügy.: Kreszmarik P. — *Járbir. Szegárdon*: Kiss Károly. *Bonyhádon*: Osztrich Mih. *Duna-Földváron*: Báthory Géza. *Gyönkön*: Muraközy László. *Pakson*: Szentpétery Józsa. *Tamasiban*: Várady János.

IX. Pozsonyi kir. ítélő tábla: Eln.: *Lehóczky Kálmán*.

Pozsonyi kir. főügyész: Kray István.

„ *főügyész hely.*: dr. Füzesséry Tibor.

Aranyos-maróti trvszk. Eln.: Andrássy Sándor; ügy.: Kovács-Sebestyén Laj. — *Járbir. Aranyos-Maróton*: Patay László. *Körmöczbányán*: Havas B., kir. táblabírói czímmel. *Léván*: Csebi Pogány Virgil. *Verebélyen*: dr. Prónay Nándor. *Újbányán*: Bocsek Károly.

Nyitrai trvszk. Eln.: Sándor Géza; ügy.: dr. Chuovszky Géza. — *Járbir. Nyitrán*: Juhász Vincze. *Érsekújváron*: dr. Szirányi Gy. *Galgócson*: ifj. Sándor Géza. *Miaván*: Jeszenszky B. *Nagy-Tapolcsányban*: Vaday József. *Privigyén*: Tivadar Lajos. *Vág-Sellyén*: dr. Gáspár Lajos. *Szokolczán*: dr. Hamar Gy. *Szeniczen*: Pangly Ignác. *Vágujhelyen*: dr. Fityma Sándor.

Pozsonyi trvszk. Eln.: Petőcz Gábor; ügy.: Glós Ernő. — *Járbir. Pozsonyban*: I. Eremit R., II. dr. Vida Géza. *Bazinban*: Streithammer Józsa. *Duna-Szerdahelyen*: Thurner Adolf. *Galánthán*: Michnay Jenő *Malaczkán*: dr. Gyurtsy K. *Nagy-Szombatban*: I. Frankó István, II. br. Fekete Árpád. *Somorján*: Tóth Lajos.

Rózsashegyi trvszk. Eln.: Závody Albin; ügy.: dr. Csernyánszky Aladár. — *Járbir. Rózsashegyen*: Kaminszky Gy. *Alsó-Kubinban*: Szontagh Szan. *Liptó-Szt-Miklós*: Jeszenszky G. *Liptó-Ujváron*: Vitalis K. *Námesztón*: Kudász Endre. *Trstenán*: Homma Józsa.

Trencsényi trvszk. Eln.: Hajdu Géza; ügy.: dr. Brandis Pál. — *Járbir. Trencsénben*: Kosztelny And. *Bañon*: Magerle Győző. *Bitsén*: dr. Sporzon Gy. *Csacznán*: Reviczky Aurél. *Illaván*: Simonyi El. *Puchón*: dr. Baán Árpád. *Vág-Beszterczen*: nincs betöltve. *Zsolnán*: Ujjady Béla, táblabírói cz. és jell.

X. Szegedi kir. ítélő tábla: Elnök: *Fabényi Fer.* *Szegedi kir. főügyész*: *Lobmayer István*.

Nagy-beckskerei trvszk. Eln.: Zsiros Laj.; ügy.: dr. Wiedorn Adolf. — *Járbir. Nagy-Beckskereken*:

Alföldy Ede. *Módoson*: dr. Szeőke Kár. *Török-Becsén*: Jakabffy Titus.

Nagy-kikindai trvszk. Eln.: Róth Ger.; ügy.: Csarsch Dezs. — *Járbir. Nagy-Kikindán*: Eidenmüller Ad. *Billedén*: nincs betöltve. *Nagy-Szt-Miklóson*: Juhász József. *Török-Kanizsán*: dr. Bernáth Gyula. *Zsombolyán*: Lösch Antal.

Szabadkai trvszk. Eln.: Polgár József; ügy.: dr. Eperjessy Béla. — *Járbir. Szabadkán*: dr. Dekker Gy. *Bács-Almásán*: dr. Németh Kál. *Baján*: Mayer Kár. *Topolyán*: Sarkady Gy. *Zentán*: Macsik Szilard.

Szegedi trvszk. Eln.: dr. Hamsa Géza; ügy.: dr. Winckler István. — *Járbir. Szegeden*: Wéber Fer. *Battonyán*: dr. Simony Ak. *Csongrádon*: dr. Szappanos Sánd. *Hódmező-Vásárhelyen*: Kiss Bertalan. *Makon*: Mályusz Gy. *Nagylakon*: Várady Kálm. *Szentesen*: Gaál Sándor.

Ujvidéki trvszk. Eln.: Ringhofer Lajos; ügy.: főügyész helyettes Popovits Aur. — *Járbir. Ujvidéken*: Kovacsics Józsa. *Ó-Becsén*: dr. Kéller S. *Palánkán*: Tillingner S. *Józseffalván (zsablyói)*: Obaleczky Hugó. *Titelen*: Lestyánszky P.

Zombori trvszk. Eln.: Gozsdú Elek; ügy.: Kerekes János. — *Járbir. Zomborban*: Dömötör Pál. *Apatinban*: Dekleva Béla. *Hódszagon*: Szabó József. *Kulán*: Lederer Guszt., táblabir. cz. és jell.

XI. Temesvári kir. ítélő tábla. Eln.: dr. Laszly Józsa. *Temesvári kir. főügyész*: Kűchler Gyula.

Fehértemplomi trvszk. Eln.: Pásztt Vil., curiai birói cz. és jell.; ügy.: Jakabffy Pál. — *Járbir. Fehértemplomban*: Ottrubay Kár. *Dettán*: Porutiu Em. *Károlyfalván*: Ujfalussy Béla. *Kubinban*: Szunyogh And. *Veszezen*: Paulovics István, tábl. birói cz. és jell.

Karánsebesi trvszk. Eln.: Vojnicz Guidó; ügy.: Oszlányi Kor. — *Járbir. Karánsebesen*: Farkas Bálint. *Bozovicsan*: dr. Pálffy D. *Ó-Orsován*: dr. Loyczel Kálmán. *Teregován*: Sipos Kálmán.

Lugosi trvszk. Eln.: Péczely Ferencz; ügy.: dr. Virág Béla. — *Járbir. Lugoson*: Juschitz K. *Bog-*

sánon: Antal Mikl. *Facseten*: Muntján Istv. *Oraviczbányán*: Virányi Istv. *Szászkabányán*: Anner Ján. *Pancsovai trvszk.* Eln.: Vozáry Ján.; ügy.: Milassin Kálm. — *Járbir. Pancsován*: Fritsch F. *Álibunáron*: Serényi Gyula. *Antalfalván*: dr. Kohányi Viktor. *Perlaszon*: Tóth Mihály.

Temesvári trvszk. Eln.: Salacz Béla; helyettes: Dr. Répászky Béla; ügy.: dr. Góth Ferencz. — *Járbir. Temesváron*: Hofbauer Pét. *Buziáson*: Benedek G. *Csákovári*: Tomka Laj. *Léppán*: Bene Gábor. *Temes-Rékáson*: Barakovich Kál. *Új-Aradon*: dr. Szokolay Béla. *Vingán*: Kövér Ákos.

Országos művegyészi intézet. Országos művegyész: dr. Felletár Emil.

Igazságügyi orvosi tanács. Elnök: dr. Korányi Frigyes.

M. k. honvédelmi miniszterium.

Honvédelmi miniszter: Komlós-keresztési báró **Fejérváry Géza** tábornoszernagy, a szolgálaton kívüli viszonyban; Szt. Istv. rend n. k. L. r. n. k.. I. oszt. vaskor. r. lvg., M. T. r. lvg., k. é. k. gyémántokkal, (H), (D), (C), (J), (P), Sz², v. b. t. t., E , a magyar főrendiház tagja, a cs. és kir. 46. gyalogezred tulajdonosa; a katonai Mária Terézia-rend kancellárja.

Államtitkár: Vajszkai és bogyáni **Gromon Dezső**, F. J. r. n. k., 2. o. v. k. lvg., Szt Istv.-r. kisk. (P), v. b. t. t., a tovarisovai kerület országgyűlési képviselője.

Elnöki osztály (közvetlenül az államtitkár alá rendelve). Ügyköre: A felsőbb hatóságoktól érkező beadványok felbontása és az illető ügyosztályok számaival jelzése. A felségfelterjesztések kiállítás. A sajtóügylek és a hivatalos nyomtatványok kinyomatása körül szükséges intézkedések. A «Rendeleti Közlöny» szerkesztése stb. Osztályvezető: *Terbócz István*, miniszteri tanácsos, a 3. o. v. k. r. lvg., (P).

Katonai előadó. Teendője: A katonai ügyosztályok által elintézett és a miniszter vagy államtitkár jóvá-

hagyásának fentartott ügdaraboknak az államtitkár elé terjesztése. Katonai előadó (beosztva közvetlenül az államtitkár mellé): Betöltetlen.

Miniszeri parancsörtszt (beosztva közvetlen a miniszter mellé): *Yull Alfréd*, 1. huszárezredbeli százados, ①.

Elnöki segédhivatal. Vezetője: *Timkó Iván*, segédhivatali igazgató ①, ②.

I. ügycsoport (I., II., XIX. és XX. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Günzl Antal*, vez. test. ezredes.

I. ügyosztály. Ügköre: Minden elvi jelentőségű ügy, mely a honvédség, illetve népfelkelés szervezését, kiegészítését, kiképzését és katonai közigazgatási ügyvitelét érinti. A honvédtörzstiszti és felsőbb tisztii tanfolyamok, valamint a honvéd központi lovasiskola részletes szervezése és tanügye. A vezérkar összes ügyei Hadművelési ügyek általában, stb. Osztályvezető: *Szurmay Sándor* vezérk. test. alezredes, k. é. k., ①.

II. ügyosztály. Ügköre: A tábornokok, katonáállományú törzs- és főtisztek, valamint a hadapródok, továbbá a honvédlelkészek és építészeti tiszviselők összes személyi ügyei; stb. Osztályvezető: *Bartuska Miksa* ezredes.

XIX. ügyosztály. Ügköre: A honvéd lovasság szervezésére, katonai szolgálatára és kiképzésére vonatkozó összes ügyek. Osztályvezető: *Algya Sándor*, 3. huszárezredbeli ezredes, a 3. o. V. k. r. lvg., k. é. k., ①, Sz³.

XX. ügyosztály. Ügköre: A honvéd hatóságok parancsnokságok, csapatok és helyi hatóságok, továbbá a honvéd lelkészet részletes szervezésének kidolgozása (szervi határozványok, utasítások stb.). A honvédség mozgósítási ügyei, stb. Osztályvezető: *Nikić János*, vezérk. test. ezredes, k. é. k., ①.

II. ügycsoport (III., IV., V. és XXI. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Hoffmann Hugó* vez. test. ezredes, a 3. o. V. k. r. lvg.

III. ügyosztály. Ügköre: A magyar állam területének honvédségi és hadkiegészítési kerületekre való felosztása és az erre vonatkozó kérdések. Az összes

honvédlegénység kiegészítése és nyilvántartása, stb. Osztályvezető: *Baitz József*, vezérk. test. őrnagy, ①, ②.

IV. ügyosztály. Ügköre: A népfelkelés szervezésére vonatkozó és a népfelkelési törvény végrehajtásából kifolyó ügyek stb. Osztályvezető: *Csanády Frigyes*, vezérk. test. alezredes, ①.

V. ügyosztály. Ügköre: A honvéd helyőrségi és csapatkórházak, valamint gyengélkedőházak szervezése, egyáltalában a honvéd egészségügyet és gyógyseresztet érintő összes kérdések. Osztályvezető: dr. *haraszi Bernolák József*, vezértörzsorvos, F. J. r. lvg., ①.

XXI. ügyosztály. Ügköre: A honvéd nevelő- és képzőintézetek szervezése, valamint vezetése katonai, gazdasági és tudományos tekintetben. Osztályvezető: *nagyvárad* *Wieber Adorján*, vezérk. test. ezredes, k. é. k. ①, ②.

III. ügycsoport (VI., VII. és XVIII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Pap Béla* vezérőrnagy, 3. o. V. r. lvg. k. é. k. ③, ④ Sz³.

VI. ügyosztály. Ügköre: A honvédelmi tárca évi költségvetésének megállapítása és az erre vonatkozó tárgyalások. A honvédcsapatok és intézetek gazdasági ügyei, stb. Osztályvezető: *Schmer Ferencz*, I. o. főhadbirt., F. J. r. lvg., ①.

VII. ügyosztály. Ügköre: A honvédség és népfelkelés összes ruházati és felszerelési ügyeinek tárgyalása; raktárügyek, stb. Osztályvezető: *Majnik Béla*, I. oszt. főhadbirtos, F. J. r. lvg., ①, ②.

XVIII. ügyosztály. Ügköre: A honvéd csapatok és intézetek elhelyezési ügyeinek tárgyalása, termény- és anyag-járandóságok biztosítása, stb. Osztályvezető: *Gallasy Gyula*, vezérhadbirtos 3. oszt. V. k. r. és F. J. r. lvg., ①.

IV. ügycsoport (VIII/a és VIII/b ügyosztályok). Csoportfőnök: *Grúz Albert*, miniszt. tanácsos, Szt Istv. r. és Lt. r. lvg., ②, ③.

VIII/a ügyosztály. Ügköre: A véderőre és az ujonczjutalékok megajánlására vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalása, szerkesztése és indokolása.

Ujjoncozási elmunkálatok és az ujonczállítási ügyek. Az egyévi önkéntesek ügyei, stb. Osztályvezető: *Payr Vilmos* oszt. tan. (czímmel és jell.), (P).

VIII/b ügyosztály. Ügköre: A távollévők és teljesen ismeretlen hadkötelesek ügyei, stb. Osztályvezető: székelyföldvári *Szilágyi Emil*, oszt. tanácsos, (J), (P).

V. ügycsoport (X. és XIV. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Szaborits Antal*, min. tan., Lt. r. lvg., (P).

X. ügyosztály. Ügköre: Beszállásolás, lószükséglet, altiszti igazolványok, stb. Osztályvezető: ivándai *Karítson Lajos*, oszt. tan., (J), (P).

XIV. ügyosztály. Ügköre: Az összes alapítványi ügyek, honvédmeház, stb. Osztályvezető: *Láner Gyula*, min. tan. (czímmel és jell.), (P).

VI. ügycsoport (XI. és XVII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Biró Pál*, min. tan., 3. o. v. k. r. és F. J. r. lvg., (P).

XI. ügyosztály. Ügköre: A hadkötelezettség ellen elkövetett visszaélések, a honvéd ellenőrzési szemlékre vonatkozó utazási és működési tervezetek, stb. Osztályvezető: *Szentgyörgyi Lajos*, min. tanácsos (J), (P).

XVII. ügyosztály. Ügköre: A kivételes nősülési engedélyek iránti folyamodványoknak elintézése. Osztályvezető: tapolylucskai és kükemezei *Bánó Zoltán*, osztálytanácsos (J), (P).

VII. ügycsoport (XIII. ügyosz.). Csoportfőnök: ehrenheimi *Schytra István*, min. tan., Lt. r. lvg., (J), (P).

XIII. ügyosztály. Ügköre: A családmentartók és az öröklött mezei gazdaságok tulajdonosainak (birtokosainak) minden ügyei. Csendőrlegénység közigazgatási úton való elbocsátása, méltánylást érdemlő családí viszonyok esetén (a XVI. ügyosztályal egyetértőleg,) stb. Osztályvezető: *Szohner Antal*, oszt. tan., (J), (P).

VIII. ügycsoport (IX. és XII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Lerman József*, min. tanácsos, a 3. oszt. v. k. r. lvg., (P).

IX. ügyosztály. Ügköre: Az ujonczállítás (fősorozás, felülvizsgálatok) eredményéről szóló kimutatások, hadjuttatók, stb. Osztályvezető: *Dr. Csoboth Simon* osztálytanácsos, (czímmel és jell.), (P).

XII. ügyosztály. Ügköre: Horvát ügyek és fordítások, stb. Osztályvezető: *Tóth Tivadar*, oszt. tan., (P).

Csoporton kívül.

Közvetlenül az államtitkár alá rendelve.

(XV. és XVI. ügyosztályok.)

XV. ügyosztály. Ügköre: Hadbírói kar személyes ügyei. Honvéd és csendőr büntető igazságszolgáltatásra vonatkozó ügyek. Havidíjasok nősülési ügyei. Osztályvezető: bereznai *Havidiarok S.*, tábornok-hadbíró, 2. oszt. v. k. r. lvg., F. J. r. kp. k. csillaggal, (J), Sz³.

XVI. ügyosztály. Ügköre: A csendőr törzs- és főtiszték mindennemű személyi ügyei, úgymint: a) a tiszti kinevezésekre s czímbeli rendfokozatok adományozására vonatkozó felségfelterjesztések tervezetének szerkesztése; b) felülvizsgálati, nyugdíjazási és kegydíjak iránti ügyek; c) a tiszti, valamint a legénységi létszámhoz tartozó csendőrségi egységek kitüntetési és jutalmazása iránti előterjesztések; d) a csendőrtisztek, hadapródok és számvivők minősítvényi táblázatainak megőrzése, valamint ezek időnkinti kiegészítésére vonatkozó intézkedések; e) a csendőrhadapródok és tiszthelyettesek kinevezése iránti előterjesztések; f) csendőrtisztek és hadapródok beosztása, áthelyezése és vezénylése; g) szabadságolások; h) tiszti rendfokozatról való lemondások; i) szolgálaton kívüli viszonyba való helyezések; j) csendőrség kötelékéből való elbocsátás; k) rangmeghatározások; l) tisztek és legénység szolgálati idejének megállapítására vonatkozó tárgyalások; m) polgári államhivatalba való átlépések. — A csendőrtisztek és hadapródok rangsorozati és beosztási lajstromának nyilvántartása. A csendőrtiszti állomány kiegészítési ügyei. Nemesség és előnevek. Személyi és sebesülési pótdíjak. A csendőrség legénységi- és lóállományának rendszerítése, kiegészítése és nyilvántartása. A csendőrlegénység szabadságolási, felülvizsgálatási és nyugdíjazási ügyei. A csendőrlegénység

közigazgatási úton való eltávolítása. A csendőrlegénység nősülési ügyei. Csendőregyéneket illető alapítványok adományozása. Elmebeteg csendőrségi egyének elhelyezése. Külföldre szóló útlevelek megszerzése csendőrségi egyének részére. Fűrdők használatának engedélyezése csendőrségi egyének részére. Csendőrségi egyének névváltoztatására vonatkozó ügyek. A csendőrség tisztjei és legénységének katonai szolgálati jellel való ellátása. A csendőrség szolgálata és szakszerű kiképzése iránti intézkedések, valamint a csendőrségi szolgálati könyvek, szabályok és utasítások kidolgozása. A csendőrség öltözeti és felszerelési ügyei. A csendőrség szervezésére vonatkozó összes munkálatok; továbbá a csendőrkerületek területi beosztása. A csendőrség mozgósítási ügyei. A táborig csendőrség ügyei. Statisztikai adatok gyűjtése. Időszaki beadványok lajstromának összeállítása.

Osztályvezető: szakolczai **Koreska Vilmos**, csendőr-alezredes, a F. J. r. lvg., **Ö**, **H**, **J**.

Beosztva: *Tyrman József*, **Ö**, **H**, **J**, **Sz**³ és *Némethy Ferencz*, **J**, csendőr-századosok, *Krausz Antal* csendőr-főhadnagy.

Segédhivatalok. Főigazgató: *Bogdanffy Ferencz* kir. tanácsos, szolg. kiv. honv. őrnagy, a 3. o.V. k. r. lvg.

Honvédszámvevőség. Főnök: *mihulfi Mihulffy Győző*, honvéd miniszteri tanácsos, **Ö**, **J**, **P**.

Magyar kir. állami számvevőszék.

Elnök: *nagy-rákói és kelemenfalvai Rakovszky István*, v. b. t. t., **♀**.

Horvát-szlavon-dalmát országos kormány.

Bán: *Hédervári gróf Khuen-Héderváry Károly*.
Belügyi osztályvezető: *Krajčović Ottó*.

Horvát-Szlavonország közigazgatási beosztása.

- I. Belovár-Körös megye: Belovár (megyeszékhely), Kaproncza és Körös városokkal.
- II. Lika-Krbavamegye: Goszpics (megyeszékhely) és Zengg városokkal.
- III. Modrus-Fiumemegy: Ogulin (megyeszékhely) és Buccari városokkal.
- IV. Pozsegamegye: Pozsega (megyeszékhely) és Bród városokkal.
- V. Szerém megye: Vukovár (megyeszékhely), Karlóca, Mitrovicza, Pétervárad és Zimony városokkal.
- VI. Varasdmegy: Varasd (megyeszékhely) várossal.
- VII. Verőczemegy: Eszék (megyeszékhely) várossal.
- VIII. Zágrábmegy: Zágráb (megyeszékhely), Károlyváros, Petrinja és Sziszek városokkal.

Aki be akar iratkozni

az
Országos Gazdasági Munkás-
és Cselédsegélypénztárba,



Az Orsz. Gazd.
Munkás- és
Cselédsegély-
pénztárt ajánljuk
ő indulatába.
*Ismertesse ezt
az intézményt
a nép körében.
Biztosítsa cselé-
leit ezen segély-
pénztárnál.*

menjen a maga közsé-
gében a községi elől-
járóshoz (városi tanács-
hoz) vagy pedig a
**helyi bizottság-
hoz.** Ott kell beirat-
kozni s ott mindenkit
kötelesek **ingyen**
felvilágosítani s
útbaigazítással ellátni.
A községi előljárósnál,
városi tanácsnál,
v. a helyi bizottságnál
mindenki **ingyen**

kap egy olyan kis könyvet, amelyben a segély-
pénztárról minden tudnivaló meg van írva.

Ilyen könyvet a segélypénztár igazgatósága
(Budapest, V., Alkotmány-utca 16. szám) vagy
a **Néplap** szerkesztősége is (Budapest, IV.,
Egyetem-utca 4.) szívesen küld **ingyen** annak,
aki egy levelező-lapon kéri, valamint hogy a
segélypénztár dolgában mindenkinek szívesen
szolgál útbaigazítással.

HIRDETÉSEK.